

ସେହିଗୁଡ଼ି ପ୍ରାୟାବିନୀ

ଅଧ୍ୟାପକ
ଶ୍ରୀ କଳିନ୍ଦୀ କେନ୍ଦ୍ରାପୁର

ସେହିରାତ୍ରି-ମାୟାବିଜା

ଅଧ୍ୟାପକ : କାଳିନ୍ଦୀ କେହେରୀ

ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣପଦ୍ମପବ୍ଲିଶର୍ସ

ସେହିରାତ୍ର-ମାୟାବିନୀ

ଲେଖକ :

ଅଧ୍ୟାପକ କାଳିନ୍ଦୀ ବେହେରା

ପ୍ରକାଶକ :

ସହଦେବ ପ୍ରଧାନ

ଫ୍ରେଣ୍ଡସ୍ ପବ୍ଲିଶର୍ସ

ବିନୋଦବିହାରୀ, କଟକ-୭୫୩୦୦୨

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ :

ଡିସେମ୍ବର—୧୯୭୯

ପ୍ରଚ୍ଛଦପଟ୍ଟ :

ଅସିତ ମୁଖାର୍ଜୀ

ମୁଦ୍ରାକର :

ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ପ୍ରେସ

ସାହେବଜାଦା ବଜାର, କଟକ-୨

ମୂଲ୍ୟ—ଦଶ ଟଙ୍କା

SEHIRATRI MAYABINI

Author :

Kalindi Behera

Publisher :

Sahadev Pradhan

Friends' Publishers

Binodbehari, Cuttack-753002

Orissa (India)

First Edition :

December—1979

Cover design :

Asit Mukherjee

Printer :

Mahalaxmi Press

Sahebzada Bazar, Cuttack-2

Price :

Rs 10.00

ସୂଚୀପତ୍ର

ପୃଷ୍ଠା	
୧ ॥	ସେହିରାତି-ମାୟାବିନା
୧୯ ॥	କାହାଣୀ : ଏକ ଅତ୍ୟୁତ୍ତ-ଆତ୍ମାର
୩୫ ॥	ଦର୍ପଣ ବସନ୍ତ
୫୭ ॥	ଶିକାରୀ
୬୦ ॥	ପ୍ରେମ
୭୮ ॥	କୁଳକୁଟୁମ୍ବକୁ ଲଜ
୯୭ ॥	ଦୟାଳ

ସେହିରାତି-ମାୟାବନୀ

ଆମେ ସେଦିନ ରାଉରକେଲରେ ପହଞ୍ଚିବା ସମୟକୁ ରାତି ପ୍ରାୟ ୮ଟାରୁ ଉତ୍ତର ହେବ । ସମଗ୍ର ଇସ୍ପାତ ନଗରରେ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ବିଜୁଳି ଆଲୁଅ ସପ୍ତରଙ୍ଗୀ ଜନ୍ମଧରୁ ବର୍ଣ୍ଣାତ୍ମ୍ୟ ଶୋଭା ବହୁଦୂରରୁ ଆମକୁ କିପରି ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ସମ୍ମୋହନ ଭିତରକୁ ସଂତକ ଟାଣି ଟାଣି ନେଉଥିଲା । ମୁଁ ଦୂରରୁ ଦେଖୁଥିଲି ମୁଗ୍ଧ ଚକିତ ଭାବରେ ରୂପା ରାଉରକେଲର ମନମୋହିନୀ ରୂପ ସଂସ୍କାରକୁ । ଦୂରରୁ ଅଶ୍ଳୁଷ୍ଟ ଚକିତ ଭାବରେ ଦେଖୁଥିଲି ।

ଆମର ରହଣି କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ରାଉରକେଲର କୌଣସି Guest Houseରେ ନଥିଲା, ଥିଲା ପାନପୋଷ ସଜିତ୍ ହାଉସ୍‌ରେ । ମୋ ମନରେ କିନ୍ତୁ ରାତିରେ ରାଉରକେଲ ଦେଖିବାର ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ । ଅଦ୍ଭୁତ ଆକାଞ୍ଛା । ତେଣୁ ଅନ୍ୟମାନେ Official ଆଲୋଚନାରେ ମାଡ଼ିଥିଲା-ବେଳେ ମୁଁ ଅନ୍ୟ ପଟରେ ଏକା ଏକା କିଛିବାଟ ଆଗଇ ଯାଇ ରହିଥିଲି ବିମୁଗ୍ଧ ଭାବରେ ରାଉରକେଲ ସହରକୁ—ତାର ବିବିଧ ରୂପ ପାଟବତାକୁ ।

“ବାବୁ”...

ଚମକପଡ଼ି ପଛକୁ ଚାହିଁଲି । ମୋ ପଛରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି ସଜିତ୍ ହାଉସର ବୁଡ଼ା ଚୌକିଦାର ଅନାଦି ।

“କ’ଣ ହେଲା । ମୋତେ କ’ଣ ଖୋଜୁଛନ୍ତି କି ?” ମୁଁ ଅତି ନିରୁପାୟ ଭାବରେ ଓଲଟା ପ୍ରଶ୍ନକଲି । •

“ନା ବାବୁ, ରାତିରେ ଏପଟକୁ କେହି ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ଯାଗାଟା ବାବୁ ଆସନ୍ତି ଭଲ ନୁହେଁ ।” ଅନାଦର ଶକ୍ତିର ଉତ୍ତର ।

“ମାନ ! କ’ଣ ସାପ ବହୁତ ଅଛନ୍ତି କି ଏଠି ?” ଫେରୁ ଫେରୁ ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନକଲ ।

“ନା ବାବୁ । ସାପ ବେଙ୍ଗ କଥା ନୁହେଁ । ରାତିରେ ଏ ଫାଶିଦିଆ ଗଛ ପାଖକୁ କେହି ଆସନ୍ତି ନାହିଁ ।” ଅନାଦର କଣ୍ଠସ୍ବର ସଂକଳିତ ଭାବରେ ଅଛନ୍ତି ।

“ଫାଶିଦିଆ ଗଛ ।” ମୋ ମନରେ ଅସୀମ କୌତୂହଳ ।

“ହଁ ବାବୁ । ଅନେକଦିନ ତଳର କଥା । ଏ ବଙ୍ଗଳା ତିଆରିହୁଏ ସମୟରେ ଜଣେ ଯବାନଝିଅ ଏଇ ଗଛରେ ଦଉଡ଼ି ଲାଗେଇ ମରିଥିଲା । ସେଇଦିନୁ ଏ ଗଛର ନାମ ଫାଶିଦିଆ ଗଛ ରହି ଆସିଛି । ରାତି ନିସବଦ ହେଲେ ଆମେ ଶୁଣିଛୁ ବାବୁ । କିଏ ସତେଜପରି ଏଠି ବୁଲେ । କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦେ । ତେଣୁ ବେଶୀରାତି ହେଲେ କେହି ଏପଟ ଦେଇ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ତମ ନୂଆ ଲୋକ ବାବୁ । ଆସ...

ଭୂତବସ୍ତୁର ପ୍ରତି ମୋ ମନରେ କେବଳ ଭୟ ନଥିଲା କି ଅନାଦି କଥାରେ ମୋ ମନରେ କୌଣସି ଭୀତି ସୂଚାର ବି ନୁହେଁ ନଥିଲା । ତେବେ ବି ଅନାଦର ଆଶ୍ରୟ ଭାଙ୍ଗି ନପାରି ମୁଁ ଅନାଦି ସଙ୍ଗରେ ଫେରି ଆସିଥିଲି । ମନରେ ମୋର ନାନାପ୍ରକାର କୌତୂହଳ । କିଏ ସେହି ନବଯୁବକ । କାହିଁକି ଦଉଡ଼ିଲଗାଇ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିଲା । ସତରେ କ’ଣ ନିସ୍ବସ୍ଥ ରାତିରେ ଏ ସକ୍ରିୟ ନାଉସକୁ ଘେରି ତାର ଅତ୍ୟୁତ ଆତ୍ମା ଘୁରି ବୁଲୁଛି । ନାନା ଆଶା ଆଶଙ୍କାର ଆନ୍ଦୋଳନ ଭିତରେ ମନମୋର ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ୁଥାଏ । ଅନାଦିଠାରୁ ସବୁକଥା ଶୁଣିବାକୁ ମନରେ ଖୁବ୍ ବ୍ୟଗ୍ରତା ପ୍ରକାଶ ପାଉଥାଏ । ମାତ୍ର ଦିନଯାକର ପ୍ରବଳ ପରିଶ୍ରମ ପରେ ଖାଇସାରି ବିଛଣା ଧରୁ ଧରୁ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ନିଦ ହୋଇଗଲା । ରାତିରେ ଖୋଇ ଚଢ଼ିଲେ ସାଧାରଣତଃ ମୋର ନିଦ ସହଜରେ ଭାଙ୍ଗେ ନାହିଁ । ସେଦିନ କିନ୍ତୁ କାହିଁକି ରାତି ଅଧରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । କିପରି ଏକ ଅସ୍ବାଭାବିକ ଶବ୍ଦରେ ମୁଁ ବିହ୍ବଳିତ ହୋଇପଡ଼ିଲି । ଆଖିମିଳି ମିଳି ମୁଁ ଚାହିଁଲି ଚାହିଁଲି,

ସବୁ ନିସ୍ତବ୍ଧ, ନିଥର—ଏତେ କର୍ମସୁଖର ସ୍ଥାନଟା ନିଶ୍ଚୟ ନିଦର ସାତକ ଖୋଲ ପଡ଼ିଛି । ଖୋଲବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର ମନ ଅଛି ମୁଁ Be:light ଦେଇ ଖୋଲିଥିଲି କିନ୍ତୁ ସେଇଟା କେତେବେଳେ ଲିଭିଯାଇଛି । line ଫେଲ୍ କଲିକ ଆଉ ? ନା ତ, ଫଲ୍ ଫିଉର ଫ୍ୟାନ୍ଟା ବୁଲୁଛି । ତେବେ ଲୁଚିଛି ଲାଗୁଛି କେ କିଏ ? ଅନାଦିର କଥା ମନ ପଡ଼ି କପରି ଦେହଟା ଶୀତଳ ଉଠିଲା । ଖୁରୁ ଆଖି ଖୋଲି ଚାହିଁଲି ଝରକା ଦେଇ, ସବୁଆଡ଼େ ଅନ୍ଧାର । ନିଶ୍ଚୟ କଳା ଅନ୍ଧାର । କାହିଁ କେଉଁ ଦୂରରୁ ପାନପାଷ ବଜାରର Light, ଡାହାଣୀ ଆଲୁଅଉଳି ଜଳୁଛି ଲାଗୁଛି । ଆକାଶଟା ପୁରାପୁରା କଳା ମେଘରେ ଢାଳି ହୋଇରହିଛି । ଏଇ ନିକଟରେ ବର୍ଷା ନିହେଇ କି ବର୍ଷା ଅମରାଏ ହୋଇ ଗୁଡ଼ିଯାଇଛି । ଅନେକ ବଡ଼ରେ ଏକା ଏକା ବୁଲିବା ମୋର ପ୍ରାୟ ଦୈନନ୍ଦିନ ଅଭ୍ୟାସ । କିନ୍ତୁ କେତେକ କାହିଁକି ଏପରି ଭୟ ମୁଁ ପାଇ ନଥିଲି । ଖୁରୁ ଆଖିତୋଳି ମୁଁ ପୁଣି ଚାହିଁଲି ଚାହିଁଲି । କାହିଁ କେତେକ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ତେବେ ମୋର ନିଦ ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ଭାଙ୍ଗିଗଲା କାହିଁକି ?

ଝରକା ଦେଇ ଫାଣିଦିଆ ବରଗଛଟା ସଫୁର୍ଷ୍ଟ ଅନ୍ଧାରରେ କପରି ଏକ ଉପୁଙ୍କର ଗୁଣସଭାଳି ମୋତେ ସତେକ ଚାହିଁ ରହିଛି । ମୋ ଦେହଟା ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । କଣ୍ଠଟା ଅଠା ଅଠା ହୋଇଗଲା ।

“ବାବୁ”—ମୋର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ଏକ ଦରଦା ନାଗ କଣ୍ଠର ଝଙ୍କାର ।

“କିଏ ?” ଚମକ ପଡ଼ି ମୁଁ ଚାହିଁଲି ଚାହିଁଲି । କେହି କୁଆଡ଼େ ଦେଖା ଯାଉନାହିଁ । ତେବେ, ତେବେ ଅନାଦି କଥା କ’ଣ ସତ ? ସେହି ଅନାଦି ସ୍ୱପ୍ନରୁ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିବା ସେହି ସୁବର୍ଣ୍ଣାଚ୍ଚରି ଅବୃତ୍ତ ଆତ୍ମା କଣ ସତରେ ଏ ବଙ୍ଗଳାକୁ ଘେରି ଘୁରି ବୁଲୁଛି ? ମୁଁ ଧରୁଥିଲି । ଭୟରେ ଆତଙ୍କରେ ମୁଁ ସଫୁର୍ଷ୍ଟ ଝାଲରେ ଡଳିଯାଉଛି ସତେ କି ?

“ହଁ, ମୋତେ ଡରୁରୁ ବାବୁ । ମୁଁ, ମୁଁ ତୋର ମନ୍ତ୍ରଣା...” ଅଣସର କଣ୍ଠରେ ଗଞ୍ଜର ଆନ୍ତରିକତା ।

“ତୁ-ତୁ କୋ-ଉ-ମ-ହ-ଆ” ? ଭୟରେ ପାଟିରୁ କଥା ବାହାରୁ ନଥିଲା ସତେକ ।

“ଏତେଦିନ ପରେକି ତୋର ଭୟ ଗଲାନି ବାବୁ ?” ଶିଲ୍ ଖିଲ୍ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲା ଅଶେଷ ଆତ୍ମା ।

ମୁଁ ସତେକ ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯିବି । ଏ କି ଭୌତିକ କାଣ୍ଡ । ଶୂନ୍ୟରେ କିଏ ଏପରି ମୋ ପାଖରେ କଥା କହୁଛି । ପାଖରୁ ଜଣେ ଧୃଷ୍ଟିର ନିଶ୍ଚୟ ଯେ ମୁଁ ଶୁଣୁଛି । ତା କଥା ମୁଁ ଶୁଣୁଛି । ଘର ଭିତରେ ଚଳପ୍ରଚଳ କରିବାର ତାର ସମସ୍ତ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମୁଁ ପାଉଛି । ହେଲେ ସେ କିଏ ? କୋଉଠି ସେ କଥା କହୁଛି । ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଟକଟା ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଟକଟି ପାଖକୁ ହାତ ବଢେଇବାକୁ ବି ମୋର ସାହସ କୁଲଜନାହିଁ ।

“ତେବେବି ମୋତେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନୁ ବାବୁ । ତୋର ଅପେକ୍ଷାରେ କେତେ ଯୁଗଧରି ମୁଁ ଏଠି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି । କେତେ ଝିଡ଼ବତାସ ଖରା କାକର ସହ ଏଇଠି ପଡ଼ି ରହିଛି । ଏତେ ଦିନ ତୁ ଅଲଗୁସି, ମୋତେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନୁ । ମୋ ପାଟି ବାରିପାରୁନୁ । ‘ହଉ ବାବୁ’ ଅଭିମାନ ଭାବ କଣ୍ଠରେ ଅଟକିଯାଇ କଥା କହୁ କହୁ କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ସତରକି ।

“ତୁ କିଏ... ତୁ—ତୁ କେଉଁଠି କଥା କହୁଛୁ ?” ଭୟାବ୍ଧ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋର ।

“ମୁଁ ମହୁଆ ବାବୁ ! ତୋର ମହୁଆ । ତୋର ପାଇଁ ମୁଁ ଏ ଗଛରେ ଫାଶିଦେଇ ଝୁଲିଥିଲି । ତୁ ତୋ ମହୁଆକୁ ଚିହ୍ନିପାରୁନୁ ନାହିଁ ! ବାବୁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଭୁଲିଗଲୁ ମୋତେ । ତୋ ମହୁଆକୁ ତୁ ଭୁଲିଗଲୁ ବାବୁ ।” କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ସତେକି ମହୁଆ ।

ମୋତେ ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଥିଲା, ଭୟବି । କି ଅସମ୍ଭବ କଥା କହୁଛି ମହୁଆ । ମହୁଆ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କଲବେଳକୁ ମୋର ଜନ୍ମଦିନ ହୋଇ ନ ଥିଲା । ଆଉ ଏ କହୁଛି, ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି ଭୟରେ ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଭାବିଲି ମହୁଆର ଅତ୍ୟୁପାୟା ମୋତେ ସମ୍ମୋହିତ କରି ଗଛତଳକୁ ନେଇ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ନିଶ୍ଚୟ । ଅତି ବଳକରେ ମୁଁ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁଲି । କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ଆଉ ଆଶ୍ରୟ ଦାତା ଭାବରେ ପାଇଲିନାହିଁ । ତେବେ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ କ’ଣ ନିଶ୍ଚିତ । ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଏ ଅପରାଧରେ ପଡ଼ି ମୋର ଜୀବନ ଖୁଲିଯିବ । କାହିଁ କେଉଁ ଯୋଜନ ଦୂରରେ ମୋର ଶ୍ରୀ

ମୋର ପିଲାଏ ମୋ ବାଟରୁଁ ବସିଥିବେ । ହେଲେ ଏ ଡାଆଣୀ ମୋ ପଛରେ ପଡ଼ିଲ କାହିଁକି ?

“ଜମା ମୋର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ । ମୋତେ ଜ୍ଞାନକର । ମୁଁ ତୁମ ଆମୁଦତ୍ୟ ପାଇଁ ଦାୟୀ ନୁହେଁ । ତୁମ ଆମୁଦତ୍ୟ କଲ୍ଲବଳକୁ ମୋର ଜନ୍ମଦି ହୋଇ ନଥିଲା ।”

“ମୁଁ ଜାଣେ ବାବୁ ସବୁ ଜାଣେ । ସବୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଭଳି ତମର ମୋତେ ଠକିବାକୁ ବସିଛି ।” ମନ୍ତ୍ରୀର କଣ୍ଠସ୍ବର କିପରି ବେଦନାର୍ଥୀ ଶୁଭୁଥିଲା ।

“ମୋତେ ବିଶ୍ବାସ କର । ତୁମ ଆମୁଦତ୍ୟ ସମୟକୁ ମୁଁ ଜନ୍ମଦି ହୋଇ ନଥିଲି ।” ମନ୍ତ୍ରୀର ଆମୁଦତ୍ୟକୁ ଆଣିବାକୁ ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି ।

“ଏ କ’ଣ ଏ ଯୁଗର କଥାବାବୁ, ତୁମ ଆରଜନ୍ମର କଥା ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦ କଥା କହୁଛି । ଆର ଜନ୍ମରେ ମୁଁ ତାର କ’ଣ ଶତ କରୁଛି ବୋଲି ଏ ଜନ୍ମରେ ସେ ମୋ ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବ ? ନା, ନା,” ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିତ ହୋଇପଡ଼ିଲି ମୁଁ ।

“ମୋର ସେସବୁ କିଛି ମନେ ନାହିଁ । ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦରେ ମୁଁ ବିଶ୍ବାସ କରେନି ।” ହସଟେ ମୁଁ ଦୃଢ଼ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି ।

“ହଁ, ହଁ, ହଁ, ହେଲେ ଜନ୍ମାନ୍ତରବାଦରେ ବିଶ୍ବାସ କରୁନା । ତମେନା, ମୁଁ ଶ୍ରୀକ୍ଷ୍ମପୁର ହେବାକୁ ବସିବାରୁ ବାରଣ କରୁଥିଲି । ତମେନା ମୋତେ ଗୀତା କୁଆଁ ଶପଥ କରୁଥିଲି...କିଛି ମନେ ପଡ଼ୁନି ତୋର ବାବୁ ?” ମୋତେ ଓଡ଼ିଆ କହିଆସୁ ନ ଥିଲା, ତମେନା ମୋତେ ଓଡ଼ିଆ ଲେଖିପଢ଼ି ଶିଖାଇଥିଲ ?”

“ନା—ମୋର କିଛି ମନେ ପଡ଼ୁନି ।” ସତେକ ମୁଁ କାନ୍ଦି ପକେଇବି । ମୋ ନିଜ କଣ୍ଠସ୍ବର ମୋତେ କିପରି ଅତିହ୍ନା ଅତିହ୍ନା ଲାଗୁଥିଲା ।

“ମୋତେ ଡରନା ବାବୁ । ତୋର ଯଦି କିଛି ମଫେ ନ ପଡୁଛି
ନ ପଡୁ । ମୁଁ ମୋର ଯାଉଛି । ତୋର ମୁଁ କିଛି ଅନସ୍ଥ କରିବିନି ନାବୁ ।
ତୁ ପର ମୋର ଆଶ୍ୱସ୍ତ୍ୟଦାତା ଥିଲୁ ।” ମନ୍ଦୁଆ କହୁଥିଲା ସତେକ ।

ମୁଁ କିଛି ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲି । କିଛି ଚିନ୍ତା କି କରିପାରୁ ନ ଥିଲି ।
କ’ଣ ଏସବୁ ହୋଇଯାଉଛି । କ’ଣ ଏପରି କହିଯାଉଛି ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟ ଆମ୍ଭ ।
ଆଖି ମଲ ମଲ ମୁଁ ପୁଣି ଚାହିଁଲି । କାହିଁ କେଉଁଠି କିଛି ବଦଳାଯାଉ ନାହିଁ ।
ତେବେ ଏ ସ୍ୱର ଆସୁଛି କେଉଁଠୁ ? ବିମୁତ୍ତ ବିସ୍ମୟ ନେଇ ମୁଁ ଚାହିଁଲି
ରୁରାଆଡ଼କୁ ?

‘ମୋତେ ଦେଖିବାକୁ—ମୋତେ ଦେଖିଲେ ତୁ ନିଶ୍ଚୟ ଚିହ୍ନିବୁ ।’

ବେଞ୍ଚ ପୁରୁଷଟା କିଏ ଦେଇଦେଲା ଏବଂ ସଂଗ୍ରା ଅନ୍ଧାରରେ ସହ
ମାଲାରୁ ଆଲୋକରେ ଅପସାରିତ ହୋଇଗଲା । ସେହି ପ୍ରିମିତ ଆଲୋକ
ଭିତରେ ମୁଁ ଦେଖିଲି କଟାଟକୁ ଧରି ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି ଯୁବକଟିଏ ।
ଦେହରେ ଭରା ଯୌବନର ସମ୍ଭାର । ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟରେ ପୂର୍ବରହିଛି ଅସମ୍ଭବ
ତାରୁଣ୍ୟ । ବର୍ଣ୍ଣ ଆଦିବାସୀ ଯୁବକର ନିଟାଳ ଶରୀର ଦେଖି ମୁଁ ବିସ୍ମୟ
ବିସ୍ମାରିତ ନେତ୍ରରେ ଅନେଇ ରହିଲି ତାକୁ । ହାତଗୋଡ଼ ସବୁ ମୋର
ଅବଶ ହୋଇପଡୁଛି ସତେକ । ଦେହରୁ ଫମଶ ସମସ୍ତ ଜୀବନସତ୍ତ୍ୱ ସତେକ
ରୁଲିଯିବ । ମୋ ଆଖି, ଆଗରେ ଅପରୂପ ରୂପଲବଣ୍ୟ ନେଇ ଠିଆ
ହୋଇଥିବା ଆଦିବାସୀ ଯୁବକ ମନ୍ଦୁଆ ନାହିଁ । ଅଛି ତାର ପ୍ରେତାତ୍ମା ।
ମୋତେ ଶେଷ କରିବାକୁ ସେ ଆସିଛି । ମୁଁ ଅତି ବିକଳରେ ତାକୁ ଚାହିଁଲି ।

“ଛ ବାବୁ ! ମୋତେ ଡରୁ । ମୁଁ ତୋର କିଛି କ୍ଷତି କରିବନାହିଁ ।
ତୁ ଯେତେବେଳେ ମୋତେ ଚିହ୍ନି ପାରୁନୁ ।” କାନ୍ଦି ପକାଇଲା ମନ୍ଦୁଆ ।

“ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କର ମନ୍ଦୁଆ । ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଦୌ ଚିହ୍ନିନା ।
ମୁଁ ଆଜି ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ପାନପୋଷ ଆସିଛି...” ମୁଁ ମନ୍ଦୁଆର ପ୍ରେତାତ୍ମାକୁ
ଗୁହେଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି ।

“ଏ କ’ଣ ଏ ଜଳର କଥା ଯେ ତୁ ମନେରଖିବୁ ବାବୁ ।
ତୁ ଭଲକରି ମନେପକା । ଶ୍ରୀ ଓଁରମ, ବୁଢ଼ା ଗୌରବାର । ମୁଁ ତାର
ଚତୁର୍ଥ ପକ୍ଷର କନିଆଁ...”

ମୁଁ କହି ମନ ପକାଇବାକୁ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ମୋର କିଛି ମନେପଡ଼ୁନ ଥିଲା । କୋଉ ଭାଗୀ ଓରମ, କୋଉ ବୌଦ୍ଧ । ଏ କପରି ତାର ଚତୁର୍ଥ ପକ୍ଷର ସ୍ତ୍ରୀ ମୁଁ ସତ ଯେପରି ବୁଝିଆଣିପାରି ଭବନର ପଡ଼ି ବଞ୍ଚିବାକୁ ବଳଳରେ ଘରିବୁଲୁଛି । ମୋର ସମସ୍ତ ଜୀବନସଙ୍ଗ ସାତକ ସରି ସରି ଆସୁଛି । ମୁଁ ଅତି ବଳଳରେ ଚାହିଁଲି ମହୁଆର ପ୍ରେତାତ୍ମା ଆଡ଼କୁ ।

“ତୁ ଫିଙ୍ଗ କିଛି ମନେ ପକାଇଲେ ନ ପକା ବାବୁ ହେଲେ ଏପରି ବଳଳରେ ମୋତେ ଅନାନା । ତୋ ଆଖିରେ କ’ଣ ଅଛି କେଜାଣି ତୋ ଆଖିକୁ ଚାହିଁଲେ ମୁଁ ପାଗଳ ହୋଇଯାଏ । ସେତେବେଳେ ତୋର ଯୋଉ ଆଖି ଆଜିବ ଭୋର ଠିକ୍ ସେହି ଆଖିର ଚାହିଁଣୀ ।”

ମୁଁ ମୋ ଦାତାକୁ ନିଜ ଚମୁଟି ଦେଖିଲି । କାହିଁ ମୁଁ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁ ନାହିଁ ? ମୁଁ ମହୋଲ ପ୍ରେତାତ୍ମା ସ୍ବପ୍ନରେ ପଡ଼ିଯାଇନି । ନା, ମୁଁ ତ ବଞ୍ଚିଛି । ତେବେ ଯେଉଁ ପ୍ରେତାତ୍ମାକୁ ମୁଁ ଏଇ ଟିକକ ଆଗରୁ ଏତେ ଡରୁଥିଲି । ଆଉ ମୋତେ ଡରାଇବୁ ନାହିଁ କାହିଁକି ? ହମଣା ଯେପରି ମୁଁ ସେ ପ୍ରେତାତ୍ମା ପ୍ରତି ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇପଡ଼ୁଛି । ମୋ ମନରେ ତା ପ୍ରତି କପରି ଅସମ୍ଭବ ସମ୍ବୋଧନ ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି । ଅନ୍ୟ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାବୁଛି ଏ ସ୍ବପ୍ନସୀ ମୋତେ ଭୁଲାଇ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଡାକୁଛି । ତେବେ ବି ଏ ମନରେ ଏ ପରିବର୍ତ୍ତନ କାହିଁକି ? ହେ ଭଗବାନ ! ମୋତେ ରକ୍ଷାକର । ମୋତେ ମୋ କୁନି ପାଖକୁ ଫେରାଇନିଅ । ସତରେ ମୁଁ ପାଗଳ ହୋଇଯିବି ନା କ’ଣ ? ଏକ ଦିଗରେ ପ୍ରେତାତ୍ମାର ଆକର୍ଷଣ ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଘର କଥା । ମୁଁ ଏ ଦୁଇ ଦ୍ରବ୍ୟ ଭିତରେ କେବଳ ବଳଳ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବାକୁ ଲାଗିଲି ।

“ବାବୁ, କିଛି କହବାବୁ । ଏତଦିନ ପରେ ଦେଖା ମିଳିଲ ଯେ ତୁ ମୋତେ ଭଣିଦେଉଛୁ ।”

“ନା ମହୁଆ, ମୋର କିଛି ମନେପଡ଼ୁନ ।”

“ମନେପକା ବାବୁ, ତୁ ଏଠିକି ନୂଆ ଅଫିସର ହୋଇ ଆସିଥାଉ । ଲେଠି ନୂଆଘର ତିଆରି ହେଉଥାଏ । ତୋ ଚୌକିଦାର ଥାଏ ବୁଢ଼ା ଭାଗୀ ଓରମ । ମୋତେ ଯୋରଜବରଦସ୍ତି ନିଜର ସ୍ତ୍ରୀକରି ରଖିଥାଏ ।”

“ହଁ, ହଁ, ମନ ପଡ଼ିଲା” ମୁଁ ଆନନ୍ଦରେ ଚିତ୍କାର କରିଉଠିଲି । ସତେକ ଖଟରୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ମନ୍ଦୁଆକୁ ଆକାଶନ କରିବାକୁ ଧାଇଁଲି । କିନ୍ତୁ ମନ୍ଦୁଆ ଶୂନ୍ୟରେ ମିଳେଇଗଲା ଯେପରି ।

“ଛ ବାବୁ, ଘରେ ତୋର ପିଲାଛୁଆ । ତୁ ମୋତେ ଛୁଇଁବୁ, ମୁଁ ଯେ ଅଟେଇ ।”

ମୁଁ ହତାଶରେ ଫେରିଆସି ପୁଣି ଖଟଉପରେ ବସିପଡ଼ିଲି । ମୋର ଅର ଖବନର ଯବୁକଥା ଗୋଟି ଗୋଟି ଯେପରି ମୋ ଆଖିଆଗରେ ନାଚି ନାଚି ଯାଉଛି । ମୁଁ ଅମ୍ଭୀୟତାର ସହ ଡାକିଲି “ମନ୍ଦୁଆ ।”

“ହଁ, ମୁଁ ଏଠି ଅଛି ବାବୁ । ତୁ କହ, ତୋ ମୁହଁରୁ ପଛକଥାଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣିଲେ ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିବନି ବାବୁ । ତୁ କହ...”

ହଁ, ମୁଁ ସେତେବେଳେ ନୂଆ ଓଭରସିଅର ଭାବରେ ଏଠି ଜନଏନ୍ କରଥାଏ । ବୁଢ଼ା ଭାଗୀ ଓରମ ଭାରି ବଶ୍ୱାସୀ ଲୋକ । ମୋପାଇଁ ରୋଷିଲ କରୁଥାଏ । ମୋର ସମସ୍ତ ବୋଲିହାକ ଶୁଣେ । କିନ୍ତୁ ସଞ୍ଜିବନିଲ ସେ ଆଉ ରହେନା ମୋ ପାଖରେ । ଚାଲିଯାଏ ତା ଘରକୁ । ଘରେ ତାର ଅପରୁପ ରୂପବତୀ ଚତୁର୍ଥ ପକ୍ଷର ଯୁବତୀ ନାହିଁ । ବୁଢ଼ାର ଅନୁପସ୍ଥିତିର କିଏ କାଳ ତା ଘରକୁ ସନ୍ଧ୍ୟାର ଅନ୍ଧକାରରେ ଅଭିଶାର ପାଇଁ ଆସିଯିବ । ଏହି ଭୟ ସବୁବେଳେ ବୁଢ଼ାକୁ ଅସ୍ଥିର କରୁଥାଏ । ବୁଢ଼ା ମଦଖାଏ ପ୍ରଚୁର । ଆଉ ମୁଁ ଶୁଣିଛି ଟିକେ ଟିକେ କଥାରେ ତାର ଯୁବତୀ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ପିଟାପିଟି କରେ ସେ ।

ସେହନ ମୁଁ ବ୍ରାହ୍ମଣିକଲରୁ ଫେରୁଛି । ଆକାଶରେ ଭାବ ଜହ୍ନର ଯାଦୁକର ଶୁଣି ରୂପବତୀ ବ୍ରାହ୍ମଣୀକୁ ସତେ ଯେପରି ଫୁଲ ଶେଜରେ ସଜାଇଛି । ମନରେ ମୋର ପ୍ରବଳ ଆଲୋଡ଼ନ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀର ବର୍ଣ୍ଣାଭ୍ୟ ରୂପ ମୋତେ ବିମୋହିତ କରେ । ପାଖେ କରୁଛି ସତକ । ଅନ୍ୟ ମନସ୍ତ୍ରାବର ମୁଁ ଅହୁଛି । ନାରୀ କଣ୍ଠର କରୁଣ ଚିତ୍କାରରେ ଥମକି ଛୁଡ଼ାନ୍ତୁଲି । ମୋର ଗୌରବଦାର ଭାଗୀ ଓରମଘରୁ ଏ ଚିତ୍କାର ଆସୁଥିଲା । ମାନବକତାର ଆକର୍ଷଣରେ ମୁଁ ସତରେ ଟାଣିହୋଇ ପଶିଗଲି ଓରମର

ଘର ଭିତରକୁ । ଆଖି ଆଗରେ ଯେଉଁ ବିଭୀଷଣ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିଲ ସେଥିରେ ବିସ୍ମୟ ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ରହିଗଲା । ଓରମ ଆଗରେ ତାର କରୁଣ ପକ୍ଷର ଯୁବକ ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରାୟ ଉଲଗ୍ନ ହୋଇପଡ଼ି ମାଡ଼ରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ଚିତ୍କାର କରୁଥାଏ, ଆଉ ଓରମ ନିଶା ଜୋରରେ ଅତି ନିର୍ମମ ଭାବରେ ତାକୁ ପିଟି ଚାଲିଥାଏ । ମୁଁ ଓରମଠାରୁ ବାଡ଼ିଟା ଛଡ଼େଇ ଆଖି ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଇ ଓରମକୁ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଗୋଟାଏ ଧକ୍କା ଦେଲି । ଓରମ ଛିଟ୍କି ଯାଇଁ ଦୂରରେ ପଡ଼ିଲା । ନିଶାଦ୍ଦୀର ନାଲିଆଖି ଟେକି କିପରି ଅସ୍ପାସାବନ ଭାବରେ ମୋତେ ଅନେଇ ରହିଲା ।

“ତୁ ଜାଣିନୁ ବାବୁ ! ଏ ଖାନ୍ସା ପକ୍କା, ବଜାଉ ଅଛି । ସ୍ତ୍ରୀର ମା ଗୋଟାଏ ଫିରିଙ୍ଗି ପାଲଟିର ପଡ଼ି ଘରଗୁଡ଼ି ପଳେଇଥିଲା । ଏଇଟା ସେହି ଫିରିଙ୍ଗି ଆଡ଼ର ଛୁଆ । ଦେଖୁନୁ ବାବୁ ତା ରଙ୍ଗ କିପରି ? ଆମ ଓରମ ଛୁଆ ଭଳି ଦେଖାଯାଉଛି ? ଏ ଶାଳୀ ବି ସେମିତି ହେଲଣି— ରୂପ ଦେଖାଉଛି । ମୁଁ ଘର ନ ଥିଲି ପରଦଇତା କରୁଛି । ତୁ ଗୁଡ଼ି ବାବୁ ! ମୁଁ ଏ ଖାନ୍ସାକୁ ଶେଷ କରିଦିଏ...”

“ନା ବାବୁ ନା, ଏସବୁ ମିଛ କଉଟି । ମୁଁ କାଳେ ନାହିଁ ଡାକିବାର । ଆମକୁ ବଞ୍ଚାଅ ବାବୁ ନାହିଁତ ଏ ଆମକୁ ମାରି ମାରି ମାରିଦେବ...” ମୋ ଗୋଡ଼ି ଧରିପକେଇଲା ଭାଗୀ ଓରମର ଚତୁର୍ଥ ପକ୍ଷର ସ୍ତ୍ରୀ । ସତେ ଯେପରି ମୋ ଦେହରେ ଏକ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଶିତ୍କରଣ ମୁଁ ଅନୁଭବ କଲି । ଏଇ ଭାଗୀ ଓରମର ସ୍ତ୍ରୀ । ସବୁଠାରୁ ଅଣି ବର୍ଷର ବୁଢ଼ା ଭାଗୀ ଓରମ ଆଉ ତାର ସ୍ତ୍ରୀ ପଦର ଷୋହଳ ବର୍ଷର ଅପରୂପ ରୂପବତୀ ମନ୍ଦୁଆ ।

କିଛି ସମୟ ମୁଁ ବିସ୍ମୟ ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ମନ୍ଦୁଆର ରୂପଶ୍ରୀକୁ ଚାହିଁରହିଲି । ତାପରେ ନିଜକୁ ସଂଯତ କରି ଭାଗୀ ଓରମକୁ ଧମକ ଦେଲି । ଆଉ ଦିନେ ଯଦି ସ୍ତ୍ରୀ ଦେହରେ ହାତ ଦେଇଛି, ତେବେ ତୋର ଦିନେ କି ମୋର ଦିନେ । ମଦ ପିଇ ଏଠି ଗୋଟାଏ ତାମସା ଲାଗେଇଛି...”

ଏହାପରେ ଭାଗୀ ଓରମ ଆଉ ବିଶେଷ ମାରଧର କରେନି ମନ୍ଦୁଆକୁ । ଯେବେ ବି କିଛି ସେପରି ଅପ୍ରୀତିକର ଘଟଣା ଘଟିଯାଏ ମନ୍ଦୁଆ

ସିଧା କୁଟିଆସେ ମୋର ପାଖକୁ ଅଣୁୟ ନେବା ପାଇଁ । ମୋଠାରୁ ଅଭୟ ପାଇ ସେ ଫେରିଯାଏ । ହେଲେ ମୋ ମନରେ ଉପହାସ ମନ୍ଦୁଆ ପ୍ରତି କପରି ଘରଫ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଥାଏ ।

ସେଦିନ ସିମିତ କେତେ ରାତି ହେବ କହିପାରୁନି । ତେବେ ଘଟଣା ଖାଲି ପିଇ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଖୋଜିପଡ଼ିଥାଏ ମୁଁ । ହଠାତ୍ ଶୁଣିଲି କିଏ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ମୋ କବାଟ ପିଟିବାରେ ଲାଗିଛି । ଭାବିଲି, କିଏ ଆଉ ହୋଇପାରେ ଏତେ ରାତିରେ ? ହଠାତ୍ କବାଟ ଖୋଲି ନ ଦେଇ ଭିତରୁ ପ୍ରଶ୍ନକଲି, “କିଏ ?”

“ମୁଇଁ ବାବୁ ମନ୍ଦୁଆ...” ନାମ କଣର ଉତ୍ତର କଣ୍ଠସ୍ଵର ।

ଏତେ ରାତିରେ ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ବି ଲାଗିଲା । ପୁଣି ବୋଧହୁଏ ଭାଗୀ ଓରମ ନିଶାଶ୍ଵେଳରେ ମନ୍ଦୁଆକୁ ପିଟାପିଟି କରୁଛି ଯୋଉଥିପାଇଁ ବିରୁଦ୍ଧ ପ୍ରାଣବଳରେ ଏଠାକୁ ଦୌଡ଼ିଆସିଛି । ମନରେ ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ଆସିଲେ ବି ମନରାଗ ମନରେ ରଖି କବାଟ ଖୋଲିଲି । ଆଜି ଆଉ ଭୟରେ ଘରଭିତରକୁ ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ନାହିଁ ସେ । କବାଟ ପାଖରେ ଛୁଡ଼ାହୋଇ ଧକେଇ ଧକେଇ କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“କ’ଣ ହେଲା...କାନ୍ଦୁରୁ କାହିଁକି ? ପୁଣି କ’ଣ ଆଜି ଭାଗୀ ତୋତେ ମାରଧର କରୁଛି ?” ମୋ କଣ୍ଠରେ ବିରକ୍ତ ।

“ନାହିଁ, କିଛି ନ ଥିଲା । ଲୋକଟା ଆଜି କୁଆଡ଼ୁ ବହୁତ ପିଇ ଫେରିଲା । ମୋତେ କିଛି ନ କହି ସିଧା ଯାଇ ଖୋଇପଡ଼ିଲା । ହେଲେ ଏଇନେ ତାର କ’ଣ ହୋଇଯାଉଛି ବାବୁ । ଝିଡ଼ା ବାନ୍ତି ଦୁଇମୁହଁ କୁଟିଛି । ତାର କ’ଣ ହୋଇଯାଉଛି ବାବୁ । ଭୁଲ ଆ, ନ ହେଲେ ସେ ମରିଯିବ ବାବୁ...” ମନ୍ଦୁଆ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ସେହି ବୁଡ଼ା ସ୍ଵାମୀପାଇଁ କାନ୍ଦୁଥିଲା ତାର ଚତୁର୍ଥ ପକ୍ଷର ଯୁବତୀ ସ୍ତ୍ରୀ ମନ୍ଦୁଆ ।

“ମୁଁ ଯାଇଁ କ’ଣ କରିବି । ତାଙ୍କର ଆସିଲେ ସିନା କ’ଣ କରିବି ?” ଭାଗୀ ଓରମ ଘରକୁ ଏତେ ରୁଚିରେ ଯିବାପାଇଁ ମୋର ଆଦୌ ଛକ୍କା ନ ଥାଏ । ଏ ଭିତରେ ମନ୍ଦୁଆକୁ ମୋତେ କେନ୍ଦ୍ରକରି କେତେକଥା

ଲୋକ ମୁଖରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ନୀଳ ଭାଗୀ ଓରମ ବ କାନ୍ଦ,
 “ଶାଳୀ ମାଝକିନିଆ ଆମ ବାବୁଟାର ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ିଛି । ସବୁ ଠିକ୍
 କରିଦେବ...”

“ଭୁଲ ବାବୁ” ମନ୍ଥୁଆ ବଜଲରେ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ମୁଁ ଆଉ ବାଣେଷ
 କିଛି ଚିନ୍ତା ନ କରି ମନ୍ଥୁଆ ସାଥରେ ଚାଲିଲି । ସତକୁ ସତ ମନ୍ଥୁଆ ଘରକୁ
 ଯାଇ ଯାହା ଦେଖିଲି ସେଥିରେ ମୋର ଅନ୍ତରାତ୍ମା ବ କାନ୍ଦୁଠିଲି । ଭାଗୀ
 ଓରମ ଆମ ଯିବା ସମୟକୁ ଏ ସଂସାର ଗୁଡ଼ି ଚାଲିଯାଇଛି । ବାଡ଼େଇପିଟି
 ହୋଇ ଗାହାନ୍ତି କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲି ମନ୍ଥୁଆ । ତା ପାଟିରେ ପାଖ ଘରର
 ଲୋକେ ବ ଉଠିଲେ । ଭାଗୀ ଓରମର ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ଭାବକୁ ଅନେକେ ସନ୍ଦେହରେ
 ଗ୍ରହଣ କରିପାରିଲେ ନାହିଁ । କିଏ କେତେ ପ୍ରକାର ଆଲୋଚନା କଲେ ।
 କିଏ କହିଲା ବୁଢ଼ାଟାର ମାଡ଼ି ଦାଉରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ମନ୍ଥୁଆ ତାକୁ
 ବନ୍ଧ ଦେଇ ମାରିଛି । ଆଉ କେତେକ କହିଲେ ବାବୁଟା ମନ୍ଥୁଆ ପ୍ରେମରେ
 ପାଗଳ ହୋଇ ବୁଢ଼ାଟାକୁ ମରେଇ ଦେଲା । ଲୋକ ମୁହଁରୁ ମୁହଁକୁ
 କେତେ କଥା ପ୍ରସ୍ତର ହୋଇଗଲା । ତେବେ ସମସ୍ତଙ୍କ ସହଯୋଗରେ
 ଭାଗୀ ଓରମର ଶବ ଶକ୍ତାର ମୁଁ କରେଇ ଦେଲି ।

ଶବ ଶକ୍ତାର ପରେ ପରେ ହିଁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ପ୍ରକୃତ ଅଧୁରାଧା ।
 ଯିଏ ଯାହା କହିଲେ ବ ମନ୍ଥୁଆ ପ୍ରତି ମୋର ଗୋଟାଏ ନୈତିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ
 ଅଛି ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିଲି । କାହାର ଆଲୋଚନା ବା ସମାଲୋଚନାକୁ ଡରିଲେ
 ବରୁଣ ଏ ବୟସରେ କରିବ କ’ଣ ? ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ପୁଣି ଅନ୍ୟ
 ସମୟରେ ଭାବେ ସେ ମଲେ ଗଲେ ମୋର କ’ଣ ଅଛି । ମୁଁ କାହିଁକି
 ତା ପାଇଁ କାହାର ସମାଲୋଚନାର ପାସ ହେବ । କିନ୍ତୁ ମନ୍ଥୁଆକୁ ଦେଖିଲେ
 ମୋ ମନରେ ଅନ୍ୟ ଭାବନା ଆସେ । ତାକୁ ତା *quartier* ବାହାର
 କରିଦେବାକୁ ମୁଁ ସାହସ କରି କହିପାରେନି ବରଂ ସେ ସେଇଠି ରହି
 ମୋ ବୋଲିବାକ ଓରମ ଭଳି କରିବାକୁ ମୁଁ ତାକୁ କହିଦେଲି । ସନ୍ଧ୍ୟା
 ପୂର୍ବରୁ ମୋ ଘରର ସବୁକାମ କରି ସେ ତା *quartier*କୁ ଫେରିଯାଏ ।

ସେଦିନ କିନ୍ତୁ ମନ୍ଥୁଆକୁ ସନ୍ଧ୍ୟା ପରେ ମୋ *quartier*ରୁ
 ନ ଯିବାର ଦେଖି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି । “କ’ଣ ହେଲା; ତୁ ଏଯାଏ
 ଯାଇରୁ ଯେ ?”

“ନାହିଁ ବାବୁ...ମୁଁ ଆଉ ସେଠାରେ ନାହିଁକି ।”

“କାହିଁକି ? ମୋ ନାଁରେ କ’ଣ ବଦନାମର ନାଗର ପିଟିବୁ ଏଠି ରହି ।” ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତର ସହ ମୁଁ କହିଲି ।

“ନାହିଁ ବାବୁ” ! ମନ୍ଦୁଆ ବିକଳ ହୋଇ କାନ୍ଦିଲା । ରାତିହେଲେ ଛତର ଟୋକାଏ ମୋ କବାଟ ପିଟୁଛନ୍ତି । କାଲି ରାତ୍ରିକ ବାବୁ ରତନା ଦୋକାମା ମଦପିଇ ଯୋରକବରଦସ୍ତ ମୋ ଘରେ ପଶିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କେ ପନଙ୍ଗରେ ହାନ୍ତିଦେଲି ବୋଲି ସେ ବୁଲିଗଲା...”

ମୁଁ ପୁଣି ବିବିଧ ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲି । ତେବେ ବର୍ତ୍ତମାନ କରାଯିବ କ’ଣ ? ମୋ ଘର ଏ ବୟସର ଏକ ସୁନ୍ଦର ସୁବର୍ଣ୍ଣାଟିଏ ରହିଲେ ଲୋକେ ମୋତେ କ’ଣ କହିବେ ।

“ତୁ ତେବେ ରହିବୁ କେଉଁଠି ?” ମୋ କଣ୍ଠସ୍ୱର ସ୍ୱତଃ କୋମଳ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

“ତୋର ଯୋଉ କାଠଘରଟା ଥିଲା ବାବୁ—ମୁଁ ତାକୁ ସାମ୍ କରଦେଇବେ । ମୁଁ ସେଇଠି ଶୋଇବ ବାବୁ”...ତା କଣ୍ଠରେ ଗଭୀର ଅନୁନୟ ।

ମୁଁ ଆଉ ତାକୁ ବାରଣ କରିପାରିଲି ନାହିଁ । ମନ୍ଦୁଆ ସେଦିନ ସେଇ ଘରେ ଶୋଇଲା । ଗୋଟିଏ ଘର ଅପରୂପ ରୂପବତୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣା ମନ୍ଦୁଆ । ଅନ୍ୟ ଘରେ ମୁଁ ୨୪-୨୫ ବର୍ଷର ଯୁବକ । ସାରାସରି କିପରି ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟବଳ ଉତ୍ତେଜନାରେ କଟିଗଲା । ମୁଁ ଜାଣେନା, ମନ୍ଦୁଆ କ’ଣ ଭାବୁଥିଲା କି ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ଶୋଇ ଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସାରାସରି ମୁଁ ଅସମ୍ଭବ ଉତ୍ତେଜନାରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିଲି ।

“ନାହିଁରେ ବାବୁ, ମୁଁଙ୍କ ସାରାସରି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲି । ତୋ ଆଖିରେ କି କିମିଆ ଥିଲା ବାବୁ ମୁଁ ତୋର ଆଖିକୁ ହିଁ ସାରାସରି ଭାବୁଥିଲି । ହେଲେ ବୁଢ଼ାଟା ଯୋଉ ଦେହକୁ ନେଇ ଖେଳ ଖେଳନ୍ତି । ଯୋଉ ଦେହକୁ ଛୁଇଁ ଅଛୁଆଁ କରନ୍ତି ସେ ଦେହ ନେଇ ମୁଁ ତୋ ପାଖକୁ କିପରି ଯାଇଥାନ୍ତି ବାବୁ ।” ଅଶ୍ରୁର ସ୍ୱଚ୍ଛା ମୋ କଥା ମଝିରେ କହିଉଠିଲା ।

ପରଦିନ ଅତି ସକାଳୁ ଉଠି ମନ୍ତ୍ରଣା ତାର ପ୍ରତିଦିନର କାମର ଲାଗିଲେ । କିନ୍ତୁ ଲୋକ ମୁହଁରେ କଥାଟା ଅନ୍ୟରୂପ ନେଲା । ମନ୍ତ୍ରଣାକୁ ମୋତିବ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଆହୁରି ଜୋରରେ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଶୁଭିଳ । ପ୍ରଥମ କେତେଦିନ ମୋ ପକ୍ଷରେ ଏ ଅପ୍ରସ୍ତର ଖୁବ୍ ବ୍ୟାଧାଦାୟକ ହେଲା । ସେ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକ ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟାକଲି ମୁଁ । କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରଣାର କ'ଣ ହେବ ? ସେ ବିରୁଦ୍ଧ, ମୁଁ ଏଠାରୁ ଚାଲିଗଲେ ଯିବ କୁଆଡ଼େ ? ସବୁ ଦିଗରୁ ଚିନ୍ତାକର ପରିସ୍ଥିତି ସହିତ ନିଜକୁ ମିଶେଇ ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲି ମୁଁ । ହିମଶେ ଲୋକଙ୍କ କଥାକୁ ଆଉ ଭ୍ରାନ୍ତପ କଲିନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରତି ବେଳରେ ମନ୍ତ୍ରଣାର ମନ୍ତ୍ରଣାକୁ ତରୁଣୀ ମୋତିବ ବିମୋହିତରେ-ଉତ୍ତେଜିତ କରେ । କିନ୍ତୁ ସାଧାରଣ ଲୌକିକତାର ପ୍ରାଚୀର ମୋତିବ ତା ପାଖକୁ ଯିବାକୁ ନିବୃତ୍ତି କରିଦିଏ ।

“ମୋତିବ ପ୍ରାଣଟା ଟଙ୍କା ଦେ ବାବୁ ।” ସେଦିନ ମୋତିବ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ମନ୍ତ୍ରଣା ଟଙ୍କା ମାଗିଲା ।

ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟରେ ଅନେଇଲି ମନ୍ତ୍ରଣାର ମୁହଁକୁ । ଏଠି ରହିବାର ମନ୍ତ୍ରଣାର ଗୋଟିଏ ମାସ ବିତିଗଲାଣି । ତେବେ ମନ୍ତ୍ରଣା କ'ଣ ତାର ମାସିକ ତରମା ମାଗୁଛି ।

“ଟଙ୍କା କ'ଣ କରିବୁ ?” ମୁଁ ପ୍ରଶ୍ନକଲି ।

“ଗୋଟିଏ ଦୁଧିଆଳୀ ଛେଳି କଣିବ ବାବୁ । କଥାବାଣ୍ଟା କରିଛି । ଦିନକୁଦିନ ତୁ ଶୁଖିଯାଉଛୁ । ଛେଳି ଦୁଧ ପିଇଲେ ତୁ ମୋଟା ହୋଇଯିବୁ ବାବୁ ।” ମନ୍ତ୍ରଣାର କଣ୍ଠରେ ମାତୁର ଭାବ ଆତ୍ମୀୟତା ।

ମନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଆଉ କିଛି ନ ପଚାରି ତା ହାତରେ ଟଙ୍କା ଧରେଇ ଦେଇଥିଲା । ଟଙ୍କା ନେଇ ମନ୍ତ୍ରଣା ଛେଳିଟିଏ କଣି ପ୍ରତି ସକାଳେ ସଞ୍ଜେ ଛେଳିକ୍ଷୀର ମୋତିବ ପିଆଇ ମୋ ସ୍ବାସ୍ଥ୍ୟର ଆଶୁ ଉନ୍ନତ ସାଧନ କରିବାକୁ ଲାଗିପଡ଼ିଲା । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ହିମଶେ ମନ୍ତ୍ରଣାକୁ ମୋର ଭାଷା ଶିଖାଇଲି । ସାମାନ୍ୟ ଲେଖାପଢ଼ାବି ଶିଖେଇଲି । ହିମଶେ ମନ୍ତ୍ରଣା ମୋ ଜୀବନର ଏକ ଅଙ୍ଗ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

କଥା କିନ୍ତୁ ଲୁଚି ରହିଲା ନାହିଁ । ଘରର ଦୁଏତ ବାପ ଭାଇ କପରି ଏ କଥା ଜାଣିଗଲେ । ସେଦିନ ଏକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଟେଲିଗ୍ରାମ ପାଇ ମୁଁ ଘରକୁ

ରୁଲିଗଲି । ଘର କନ୍ତୁ ମୋ ପାଇଁ ଏକ ଅସ୍ୱାସ୍ତ୍ୟବନ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇ ରହିଥିଲା । ଘର ପହଞ୍ଚି ମୋତେ ବରଦବନ ସାଜି ବେଢ଼ାରେ ବସିବାକୁ ହେଲା । ସୁନୟୁମା ସହଜ ମୋର ବିବାହ । ସୁନୟୁମାର ବାପ ସେ ଅଞ୍ଚଳର ଜଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଲୋକ । ବାପାଙ୍କ ଗ୍ରାମରେ ତାଙ୍କ ଘର ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବୀ ଗ୍ରାମ୍ୟରେ ଥିଲେ ଯୁଗିଟ । କନ୍ତୁ ବ ସର ରାତିରେ ସେଲେବେଲେ ମୁଁ ସୁନୟୁମାକୁ ଦେଖିଲି କାନ୍ଦି ବ ପାରିଲିନାହିଁ । କାଳୀହୋଇ ଝିଅଟା । ଗୋଟାଏ ଆଖି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଇଛି—ବେଦହତା ଦାନ୍ତରୁ କଥାଗୁଡ଼ା ଫୁଟୁଥିବା ହୋଇ ବାହାର ଆସୁଛି ସତେକ । କିପରି ଏକ ବିଶି ଗ୍ରାମନାରେ ମୋ ଦେହଟା ଥିବା ଉଠିଲା । କ୍ଷଣକ ଆଗରୁ ବାସର ରାତିପାଇଁ ଯୁବମନରେ ଉଠିଥିବା ସମସ୍ତ ଉତ୍ତେଜନାର ଝଡ଼ ସତେକ ବରଷ ପାହାଡ଼ ଦେହରେ ଧକ୍କା ଖାଇ ଦୃଷ୍ଟିରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଚାହିଁ ପାରୁନଥିଲି ବାସର ରାତିର ମୋର ନବ ପରିଣିତା ସ୍ତ୍ରୀକୁ । ଆଖି ଆଗରେ ମୋର ସହସ୍ର ରତିକନ୍ୟାର ରୂପ ନେଇ ନାଉଥିଲା ମହୁଆ ।

କନ୍ତୁ ମୋ ମନର ସମସ୍ତ ଆଲୋଡ଼ନ ପ୍ରତିଆଲୋଡ଼ନକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରି ବାପାଗୁଜଙ୍କ ମନ ରଖିବାକୁ କାଣି ସୁନୟୁମା ସହ ମୋତେ ଚଳିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । କିନ୍ତୁ ମହୁଆ, ମହୁଆ କଥା ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପାଇଁବ ମୋ ମନରୁ ଲିଭିପାରିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ କିପରି ଶୀଘ୍ର ମୁଁ ମୋ କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରକୁ ଫେରିଯିବ ସେଥିପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ରହୋଇ ପଡ଼ିଲି । ଗୁରୁଜ କିନ୍ତୁ ମୋ ମନୋଭାବକୁ ଠିକ୍ କୁହୁନେଇ । ମୋ ଖାଇବା ପିଇବାର ତରଳ ନେବା ପାଇଁ ସୁନୟୁମାକୁ ବ ମୋତେ ଅଗତ୍ୟ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସଙ୍ଗରେ ଆଣିବାକୁ ପଡ଼ିଲା ।

ସୁନୟୁମା ଘରେ ପଶୁ ପଶୁ ତା ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା ମହୁଆ । ରୂପର ନିଆଁରେ ଯିଏ ଝଟିକୁଛି । ଯାହାର ରୂପ-ନିଆଁ ଝାସରେ ପୋଡ଼ିଯିବ ସୁନୟୁମା । ଏଇ ତେବେ ସେ ମାଇକିନିଆ । ଯିଏ କିମିଆକର ଏତେଦିନ ହେଲା ତା ସ୍ୱାମୀକୁ ମେଣ୍ଟାକରି ରଖିଛି । ଆସୁ ଆସୁ ତେଣୁ ମହୁଆ ଉପରେ ତାର ଅତ୍ୟାଚାର ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକମାନେ ବ ସୁନୟୁମାଙ୍କ ମନକୁ ନାନାକଥା କହି ଆହୁରି ବିଷାକ୍ତ କରିଦେଲେ । ଏଇ ମାୟାବିନୀ ପାଲରେ ପଡ଼ି ତାର ସ୍ୱାମୀ ଏପରି ହୋଇଛି ।

•

“ମୁଁ ତ ଅସିଲଣି । ଏ ମାଲକିନିଆଟା କାହିଁକି ରହିବ ?” ସେଦିନ ରାତିରେ ଫିସ୍ ଫିସ୍ କରି ମୋ କାନରେ କହିଲା ସୁନସୁନ ।

“ନିଆଣ୍ଟା ଲେକଟା । ପେଟ ଖାଇ ଅଛନ୍ତି, ଥାଉ ।” ମୁଁ ପ୍ରତିବାଦ କରି କହିଲି । ‘ଏତେ କାମ କରୁଛି ।’

ସୁନସୁନା ଆଉ ପ୍ରତିବାଦ କରିନା । କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ରୁଆକୁ ଶୁଣି କଥାରେ ଏପରି ଭାବରେ ନିଜରାଣ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭକଲା ଯେ ବରଷାର ଜୀବନ ଦୁର୍ବିସନ୍ଦ ହୋଇପଡ଼ିଲା ।

“କଲେ ଶୁଣି ! ଛେଳି ଦୁଧ ସବୁ କ’ଣ ହେଉଛି ?” ମନ୍ତ୍ରୁଆକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କେବଳ ସୁନସୁନା । ମନ୍ତ୍ରୁଆ ମୋ ପାଖକୁ ଛେଳିଦୁଧ ଧରି ଆସୁଥାଏ ଦୃଢ଼ ।

“ବାବୁ ପାଖକୁ ନେଉଛି, ବାବୁ ପିଇବ ।” ମନ୍ତ୍ରୁଆର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ମୁଁ ଆଉ ଘରୁ ଶୁଣୁଥାଏ ।

“ବଜାଡ଼ ମାଲକିନିଆ, ବାବୁ ସୋହାଗ ଦେଖାଉଛି । ଯାହା ଆସୁଛି ଦୁହେଁ ମିଳି ସବୁ ଖାଇବ । ମଜ୍ଜା କରିବ ଆଉ ମୁଁ ଏଠି ବସି ନାଚ ଦେଖିବ । ଆଉ ସେ ଦୁଧ ।” ସୁନସୁନାର କଣ୍ଠରୁ ଖୁବ୍ କଢ଼ା ଶୁଣୁଥାଏ ।

“ନା—ବାବୁ ଦିନକୁଦିନ ଶୁଣିଯାଉଛି । ଏ ମୋ ଛେଳିର ଦୁଧ, ମୋ ବାବୁ ପିଇବ ।” ମନ୍ତ୍ରୁଆର ପ୍ରତିବାଦରୁ କ୍ଷୀଣ କଣ୍ଠସ୍ବର ଶୁଣିଲା ।

“ତୋ ବାବୁ ! ବଜାଡ଼ ମାଲକିନିଆ । ମୋର ଗେରସ୍ତ ହେଲାନି ତୋର ବାବୁ ହୋଇଲେ । ବାହାର ମୋ ଘରୁ ।” ତା ପରେ ଗ୍ଳାସଟାଏ ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଯିବାର ଝଣ ଝଣ ସ୍ବର ମୁଁ ଶୁଣିଲି । ଦୃଢ଼ ମନ୍ତ୍ରୁଆହାତରୁ ଗ୍ଳାସ ଟାଣି ନେଇଯିବା ସମୟରେ ଗ୍ଳାସଟା ପଡ଼ି ଭାଙ୍ଗିଯାଇଛି । ମନ୍ତ୍ରୁଆ ଉପରେ ତା ପରେ ବଧା ଗୁପୁଡ଼ାର ପ୍ରହାର ଏକ ପ୍ରକାର ଶୁଣିଲା । ଆଉ ଘରୁ ମୁଁ ମନ୍ତ୍ରୁଆ ଉପରେ ମାଡ଼ ହେଉଥିବାର ଶୁଣୁଥାଏ । ମନ୍ତ୍ରୁଆର ଶ୍ଵାସକଣ୍ଠର ଚକଳ କାନ୍ଦରେ ଶୁଣି ଭିତରଟା ମୋର ଟଣ୍ ଟଣ୍ କରି ଉଠୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ କରିବି କ’ଣ ? ଏଇ ମନ୍ତ୍ରୁଆ ଉପରେ ମାଡ଼ ଦେଇଥିଲା ବୋଲି ତାର ସ୍ଵାମୀକୁ ମୁଁ ଧକ୍କା ମାରିଛି । ହେଲେ ଆଜି ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ ମାଡ଼

ଦେଉଛି ଅଥଚ ମୁଁ ମାଲଟିଆ, ପାଖକୁ ଯାଇ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାକୁ ବି ସାହସ କରି ପାରୁନି । କାରଣ କିଛି କହୁଲେ ପୁନଃପୁନୀ ପାଟିକର ଦୁନିଆଁ ଫଟେଇବ । ସଂଧ୍ୟାରଣ ଶିଶୁାବୁର ଭୁଲି କ'ଣ ନାହିଁ କଣ କହିଯିବ । ମୁଁ ସ୍ନାୟୁ ଭଳି ଆରଦର ବସି ଏସବୁ ମାରବର ଓଠରେ ଓଠ ଚାପି ସହ ଯାଉଥାଏ । ମନ୍ଦୁଆ କେତେବେଳେ ସେଦରୁ ଫେରି ମୋ ପାଖରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି ମୁଁ ଜାଣ ନା । ତା'ର କୋହରେ ମୋର ଧ୍ୟାନ ଭାଙ୍ଗିଲା । ମୁଁ ଚାହିଁଲି ମନ୍ଦୁଆକୁ ଆଉ ମନ୍ଦୁଆ ମୋତେ ।

“ବାବୁ” ! ତୋ ଡରିଲା ମୋତେ ମାରୁଛି ବାବୁ ! କିଛି କହିବୁନି ତାକୁ ।” ମନ୍ଦୁଆ ଜଣ୍ଟର କାରୁଣ୍ୟ ଝରୁଥିଲା ।

ମୁଁ ଅତି ଅସହାୟ ଭାବରେ ମନ୍ଦୁଆର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲି । ତାପରେ କିଛି ନ କହି ଡ଼ୋରୁ ଘରକୁ ଚାଲିଗଲି । ତା ନ ହୋଇଥିଲେ ମୁଁ କାନ୍ଦି ପକେଇଥାନ୍ତି । ସତରେ ଆଉ ମୋର ଏ ଦୁର୍ବଳତା ମୁଁ ମନ୍ଦୁଆକୁ ଦେଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁ ନଥିଲି ।

ସେଦିନ ବୁଲି ବୁଲି ବହୁତ ସ୍ଥଳରେ ଫେରିଲି । ଦୁଆର ବନ୍ଦରେ କାନ୍ଦୁକୁ ଆଉଜି ମନ୍ଦୁଆକୁ ଛିଡ଼ାନ୍ଦବାର ଦେଖିଲି । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲି । ପାଖରେ ତାର ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପୁଅକୁ । କାଳୀଜହ୍ନରେ ମୁଁ ପ୍ରସ୍ଥ ଦେଖିଲି ମୋତେ ଦେଖି ମନ୍ଦୁଆ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ପକେଇଲା ।

“ମନ୍ଦୁଆ ତୁ ଏତେସତରେ, ଏଠି ?” ମୁଁ ରହି ରହି ପ୍ରଶ୍ନକଲି ।

“ମୁଁ ଚାଲିଯାଉଛି ବାବୁ । ତୋ ଡରିଲା ମୋତେ ମାରୁଛି । ତୋତେ ଗାଲଦେଉଛି ।” ମନ୍ଦୁଆ କାନ୍ଦି ପକେଇଲା ।

କିଛି ନ କହି ମୁଁ ମନ୍ଦୁଆ ପାଖକୁ ଲାଗିଗଲି । ତାକୁ ଡ଼ୋର ଉଠାଇ ଅତି ଗଭୀର ଭାବରେ କୋଳରେ ଚାପି ଧରିଲି । ମୋ ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ଗଡ଼ିଆସି ମନ୍ଦୁଆ ଗଣ୍ଡି ଧୋଇ ଦେଲା ।

“ଛୁ, ବାବୁ ! ତୁ କାନ୍ଦୁରୁ । ମୁଁ ଛୁଇଁ ପୋଇଲଟା ।”

ମୁଁ ଆଉ କିଛି କହିଲି ନାହିଁ । ହମସଃ ମୋ ହାତର ବନ୍ଦନ ସିଥିଲ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ମନ୍ଦୁଆ କୁଆଡ଼େ ଯିବ, କିମିତି ଯିବ କିଛି ନ

ପରୁର ମୁଁ ସିଧା ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲି । କାରଣ ମହୁଆ ପାଖରେ ମୋ ଦୁଃଖତା ଧରା ନପଡ଼ୁ ଏହାହିଁ ମୋର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ଆଃ—ଯଦି ମହୁଆକୁ ମୁଁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଧର ରଖି ପାରିଥାନ୍ତୁ... ।

ତା'ପରର ଘଟଣା ଅତି ସଂକ୍ଷିପ୍ତ । ମହୁଆ ସେଦିନ ରାତର ଯାଇ ଏଇ ଗଛରେ ଦଉଡ଼ି ଇଗେଇ ଦେଇଥିଲା ।

“ହଁ ବାବୁ ! ସେହିଦିନୁ ଏ ଗଛରେ ମୋ ଆତ୍ମା ତୋର ବାଟଗୁଡ଼ିଏ ବସିରହିଛି, ଆଉ ଆଜି ତୁ ଆସିଲୁ ।” ଅଶ୍ରୁର କଣ୍ଠରେ ଭରା ଅଭିମାନ ।

‘ନା, ମହୁଆ ନା—ମୁଁ ସବୁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲି—ଆ, ମୋ ପାଖକୁ ଆ ।’ ବିକଳ କଣ୍ଠରେ କହିଲା ମୁଁ ।

“ତୁ ମୋତେ ଏବେ ବି ଭଲ ପାଉଛ ବାବୁ !”

“ହଁ, ମହୁଆ—ମୋ ଆଗକୁ ଆ...”

“ତେବେ କବାଟ ଖୋଲି ମୋ ସଙ୍ଗରେ ଆ—ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କୁଳରେ ବସି ଗପ କରବା ।” ମହୁଆ କଣ୍ଠରେ ଅନୁନୟ ।

ମୁଁ କିଛି ବିଚାର ନ କରି ମହୁଆ ପଛରେ କବାଟ ଖୋଲି ଚାଲିଲି । ଆଜି ବି ରାତର କଳାଜହ୍ନର ମୁନ ଆଲୋକ । ଆଗରେ ମୋର ଅଶ୍ରୁର ମହୁଆର ପ୍ରେତାତ୍ମା, ଆଉ ପଛରେ ଛୁଟିଛି ମୁଁ । ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କୁଳ ଡେଇଁ ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀର ଧାରରେ ପହଞ୍ଚିଲି, ଅଶ୍ରୁର ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ଭିତରେ ନେଉଁଠି ଲୁଚିଗଲା ସତେଜ । ଗଣ୍ଡର ଚଣ୍ଡ, ଅଧଳକଳ ପାଣି, ଭଉଁସ ଖେଳୁଛି ଖାଲି । ମୁଁ ବିକଳରେ ଡାକିଲି “ମ-ହୁ-ଆ...”

“ଆସ ବାବୁ”...ନନ୍ଦି ଭିତରୁ ଅଶ୍ରୁର କଣ୍ଠରୁ ଶୁଣୁଥିଲା ସତେଜ ।

“ମହୁଆ...” ମୁଁ ନନ୍ଦି ଧାରରେ ଛୁଡ଼ାହୋଇ ବସ୍ତାରିତ ନେତ୍ରରେ ଏଣେ ତେଣେ ଚାହିଁ ଥିଲି । ହୁଏତ ଆଉ ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୁଁ ନନ୍ଦିକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥାନ୍ତୁ । ଯଦେ ଯେପରି ମୋ ପଛରେ କୁନି ଆସି ଛୁଡ଼ାହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଗୋଲକ ଧନ୍ଦା ଭିତରେ ପଛକୁ ଚାହିଁ ଦେଖି ତ ବଙ୍ଗଳା ଗୌରବାର ଅଶନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ଧାଇଁଛି ।

“ବାବୁ” !

ମୁଁ ଆବାକାବା ହୋଇ ରୁହୁଁ ରହୁଲି ତାକୁ । ଅନାଦି ଦୌଡ଼ିଆସି ମୋତେ ସମ୍ମୁଖେ ଶ୍ରବେ କୁଣ୍ଡେଇ ଟାଣି ନେଇଗଲା । “ବାବୁ ତଳକୁ ରୁହୁଁଲ !”

ମୁଁ ତଳକୁ ରୁହୁଁଲି । ସତରେ ତଳେ ବ୍ରାହ୍ମଣୀର ମାଳଜଳ ବକଟ ଗର୍ଜନ କରି ଘାଉଁର ଖାଉଛି । ଯଦି ଠିକ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ମୋ କୁନିର କଣ୍ଠସ୍ବର ଶୁଣି ନ ଥାନ୍ତି ତେବେ ଏତେବେଳକୁ ହୁଏତ ମୋର ସଲ୍ଲୀ ସମାଧି ହୋଇସାରନ୍ତାଣି ।

“ମୁଁ ପର ଜାଣେ ବାବୁ, ସେ ଡାଆଣୀ ଆଜି ତୁମର କିଛି ଗୋଟାଏ କରିବ ?”

ମୁଁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ଅନାଦି ସାଥରେ ଫେରି ଆସିଲି ବଙ୍ଗଳାକୁ । ପରଦିନ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଇ ନାହିଁ ମୁଁ । ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୁଣି ଭୁବନେଶ୍ବର ଅଭିମୁଖେ ଫେରିଆସିଲି । ଆଜି କିନ୍ତୁ ରୂପବତୀ ରାଉରକେଲ ମୋତେ ଯେପରି ରଙ୍ଗଦ୍ବାନ ଜଣାପଡ଼ୁଥିଲା । ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ଅଲ୍ଲେଇ ମାଳା କିପରି ବିବର୍ଣ୍ଣ ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଆଉ ପବନରେ ସତେକ ମହୁଆର ପ୍ରେତାତ୍ମା ମୋ ପଛେ ପଛ ଛୁଟିଥିଲା । ତାର ଥରଲା ଥରଲା, କଣ୍ଠସ୍ବର, ବିକଳ ଅନୁନୟ ବଳିଲା ବଳିଲା ଅବୟବ । ସବୁ ମିଶି ମୋ ମନରେ କିପରି ଏକ ସ୍ବପ୍ନିକ ଅବସ୍ଥା ସୃଷ୍ଟି କରୁଥିଲା । ମୁଁ କାନ୍ଦୁ ନ ଥିଲି କି ହସୁ ନ ଥିଲି । ହେଲେ ରୁଚିରେ ଅସନ୍ଦେବ ବ୍ୟଥା ଅନୁଭବ କରୁଥିଲି ।

ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ରାଉରକେଲ ତାମସୀ ବସି କ୍ୟୋଡ଼଼଼ନ୍ତନ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ।

କାହାଣୀ : ଏକ ଅତ୍ୟୁତ୍ସ-ଆନନ୍ଦ

ଆକାଶଟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଷ୍କାର ନ ଥିଲେ ବି ମେଘ ହେବାର ଆଦ୍ୟୋ ସମ୍ଭାବନା ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ରାତି ଅନେକ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ସୁବାସ ଏକୃଷ୍ଟିଆ କିନ୍ତୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାକୁ କପରି ଏକ ଦ୍ୱିଧାରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା । କେତେ ଦିଗରୁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା ସେ । ଯିବା ନିହାତି ଦରକାର । ତେବେ ଯିବା ବାଟରେ ଯଦି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହୁଏ ? ଆଜିକାଲି ଭୁବନେଶ୍ୱର କଟକ ରାସ୍ତା ଆଦ୍ୟୋ ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ଶ୍ୱେତ ଉପଦ୍ରବ ତ ଅଛି, ତା ମାଙ୍କକୁ ରାସ୍ତାରେ କେତେବେଳେ କମିତି ଅଣରାଶି ଆତ୍ମାମାନଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ଘଟୁଛି ବୋଲି କେତେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ଲୋକମାନେ ବି କହିଲେଣି । ସୁବାସ କିନ୍ତୁ ଏସବୁକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରେନା । ଏସବୁ ବିକୃତ ମସ୍ତିସ୍କର ଉଦ୍‌ଭଟ କଳ୍ପନା ବଳାୟ ବୋଲି କହି ଉଠେଇ ଦିଏ । ତେବେ ଏକୃଷ୍ଟିଆ ରାତିରେ କୌଣସି ଶୁଣାନ ପାଖଦେଇ ଗଲବେଳେ ବିଚର ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଦେବାଦେବୀଙ୍କୁ ଡାକିବାର କଥାଟାକୁ ନିହାତି ଉଠେଇ ଦେଇ ହେବ ନାହିଁ ।

ସେଦିନ ରାତିରେ କଟକରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବା ସମୟରେ ଅନେକ କିଛି ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲା । ସୁବାସର ସମସ୍ତ ଚିନ୍ତାଠାରୁ ବଡ଼ ଚିନ୍ତାଥିଲା ଗାଡ଼ି କଥା । ଗାଡ଼ିଟା କୋଉ କାଳର ହେଲଣି । ଟାୟାରର ଅବସ୍ଥା ତ କହିବା କଥା ନୁହେଁ । କେଉଁ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ରାସ୍ତାରେ ଆତାସବାଜି ଫୁସ୍ସି କରିବ କିଏ କହିବ । ତେନ୍‌ଟା ବି ଖୁବ୍ ସ୍ଥାଳ ହୋଇଯାଇଛି । ଗୁଲିଲବେଳେ ଜଣାଯାଏ ମଟରସାଇକେଲ ନୁହେଁ, ମହାନଦୀ ବାଟ ଉପରେ କରମଣ୍ଡଳ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଗଇକରି ଛୁଟିଛି ! ସୁବାସ ମନରେ ଆଶଙ୍କା:

ଗାଡ଼ିଟା ଯଦି ବାଟରେ ଦଗାଦିଏ ? ନା, ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ମନସ୍କାମ ଡାକଟାଏ ତାଙ୍କ ଗାଡ଼ି ଗୁଡ଼ିଥିଲା ସେ । ମାତ୍ର ଗାଡ଼ି ଫୁଲନଖର ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଥିବା ନାହିଁ ଆକାଶରେ କାନ୍ଦୁ କୁଆଡ଼ୁ ଖୁବ୍ ଖଣ୍ଡେ କଳାହାଣ୍ଡିଆ ମେଘ ମାଡ଼ିଆମିଲା । ଆଉ ଫୁଲନଖର ଛକରେ ସେ ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ବରକୋଳି ଥୋପି ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ କୃପାରୁ ଗାଡ଼ି ନୁହେଁ, ଏ ଅଦନିଆ ମେଘଟା ଅସୁବିଧାରେ ପଡ଼ିଗଲା । ବିଚାର ସୁବାସ ଲକ୍ଷେଶ୍ୱର ଘାଟପାଖ ଚୂଳିଘର କିଛି ସମୟ ମୁଣ୍ଡ ଗୁଞ୍ଜି ରହିଗଲା, ମାତ୍ର ଏ ବର୍ଷା ଯେ ଗୁଡ଼ିବାର ନୁହେଁ । ବଡ଼ ଅଣ୍ଟାସି ବୋଧ କଲୁ ସେ । ଅବଶ୍ୟ ବଡ଼ବର୍ଷା କମି ଗଲା ମାତ୍ର ଝିପି ଝିପି ଲାଗିରହିଲା । କେତେ ସମୟ ବା ସେ ଏପରି ଏ ସ୍ଥାନରେ ଅଟକି ରହିବ । ଅଗତ୍ୟା ସେ ଯାହା ବା ଫଳାଫଳ ହେଉ ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ଆସି ମଟରସାଇକେଲ ଖୁଆଁକଲା । ମାତ୍ର ସେଇଟା ବା ସହଜରେ ଖୁଆଁ ହେଉଛି କେତେକେ । ବର୍ଷାରେ ଭଜି ଭଜି ଗାଡ଼ିଟା ପୁରପୁର କାଲୁଆ ମାରିଯାଇଛି । ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ବିକଳିଆ ଡାକମାରି କିଛି ସମୟ ଅକ୍ଳାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କଲା ପରେ ଗାଡ଼ିଟା ଖୁଆଁ ହୋଇଗଲା । ଯାହାମନ୍ତ୍ର ଖୁବ୍ ଗୋଟା ସଫଳତା ପାଇବା ପରି ସୁବାସ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲା ଆଉ ତାର ୧୯୭ ମଡ଼ିଲ ରାଜଦୂତ ଖଣ୍ଡିକ ମେଘ ଘଡ଼ଘଡ଼କୁ ନିନ୍ଦାକରି ଚାଲିଲା ଘଡ଼ ଘଡ଼ ଶବ୍ଦକରି ।

ପାହାଳ ପାରି ହୋଇଯାଇଛି ସୁବାସ । ସାମନାକୁ ଚାହିଁ ଚମକପଡ଼ିଲା ସେ । ମେଘ ଅନ୍ଧାରରାତି, ମୁହଁକୁ ମୁହଁ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ । ଏତେ ରାତିରେ ଜଣେ ଯୁବକ ଉପରେ ତା ଗାଡ଼ିର ହେଉ ଲାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି । ସୁବାସର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ସତେକ ଅବଶ ହୋଇଗଲା । ଚିନ୍ତାଶକ୍ତି ତାର ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ ହୋଇଗଲା । ଏତେ ରାତିରେ ଏ ନିର୍ଜନ ସ୍ଥାନରେ ଜଣେ ଯୁବକ ହାତ ଢଳେଇ ମଟରସାଇକେଲ ଅଟକାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । କେବଳ ଏ ସେହି ଅଣରାତି ନୁହେଁ ? ଏକ ଅଜଣା ଆଡ଼କରେ ଶିବୁରା ଉଠିଲା ସୁବାସ । ଗାଡ଼ି ବ୍ରେକ୍ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ବି ସେ ବିଫଳ ହେଲା । ତା ଗୋଡ଼ାହାତ ସବୁ ଅବଶ, ଦେହ ଅରୁଣ ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ । ନାଲିଲୁଗା ପିନ୍ଧିଛି ଯୁବକଟି । ଗୋରା ଦେହକୁ ଲୁଗାଖଣ୍ଡିକ ଖୁବ୍ ସାଜିଛି । ସୁବାସ କପରି ଦ୍ୱିଧା ଭିତରେ ପଡ଼ିଛି ବିଚାର । ଏକ ଦିଗରେ ରୂପ ପ୍ରତି-

ଅନ୍ତର୍ଭୁକ ମୋର ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ଅଟେ ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି ଯେଉଁଠି
ଆଜ୍ଞା । ବରଷା ବହୁଳତା କରି ଯୁବକଟି ପାଖରେ ଗାଡ଼ି ପହଞ୍ଚିବା
ପୁରୁଷ ବୁଲିପଡ଼ି ପଛକୁ ପଛକୁ ଯିବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରୁଥିଲେ ବି ଗାଡ଼ିଯାଇ
ସେହି ଯୁବକଟି ପାଖରେ ହିଁ ରହିଲା । ଭୟବହ ଅଗିନିରେ ଶୁଣିଲା
ସୁବାସ । ମଟରପାଇକେଲର ଡେଇଁ ଲଇଟ୍ ପୁରପୁର ପଡ଼ିଛି ଯୁବକଟି
ଉପରେ । ଅସମ୍ଭବ ସୁନ୍ଦର ଯୁବକଟି । ଚେହେରାରେ କପରି ଏକ
ସିନ୍ଧୁପତା ଅଛି ସତେକ । ଦେହରେ ନାଲିଶାଢ଼ୀ, ସିନ୍ଦିରେ ସିନ୍ଦୂର, ଯେ
ଦେଖିବ ଯୁବକଟିର ରୂପ ଶୋଭାରେ ମୁଗ୍ଧ ହେବ ନିଶ୍ଚୟ । ତେବେ ମୁହଁଟି
ତାର ଶୁଖିଯାଇଛି । ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିଆସୁଛି । ନା, ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ବିପଦ
ପଡ଼ିଛି ବରଂସଟି ଉପରେ । କ୍ଷଣକ ପୁରୁଷ ସେହି ଭୟାବହ ସେ ସବୁକୁ
ଜବରଦସ୍ତ ମନରୁ ଦୂରେଇ ଦେଲା ସୁବାସ । ଯାହା ବା ପରିଶିଷ୍ଟ ହେଉ,
ବରଂସକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ । ମୁହଁଟି ତାର ବେଶ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା
ଲଗୁଛି । ତେବେ କେଉଁଠି କେତେବେଳେ ଦେଖିଛି, ତାର ମନପଡ଼ୁଛି ।

“ସାର, ମୋତେ କ୍ୟାପିଟାଲ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇରୁଲନ୍ତୁ । ମୁଁ ଖୁବ୍
ବିପଦରେ ପଡ଼ିଛି...ମୋତେ ସେ ଏଠି ଗୁଡ଼ିବଦଳ ପଳେଇଛନ୍ତି ।”
ସତେକ ବ’ଆ ବେଦନାରେ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ତାର କଥାଗୁଡ଼ିକ
ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ୁଛି ।

ତମ ଘର କେଉଁଠି, ଏତେ ରାତିର ତୁମକୁ କ’ଣ ଏଠି ଗୁଡ଼ି
ରୁଲିଗଲା ? ସୁବାସର ହିଂସାସ୍ରସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ମୋତେ ଚିହ୍ନିପାରୁ ନାହାନ୍ତି ସାର । ମୁଁ ସୁବାସିନୀ, ସୁବାସିନୀ
ମହାନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ ଅନର୍ଥ ଗୁଣୀ ଥିଲେ ବି ଜେ. ବି. ରେ ।” ବେଦନାର
ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ବର ସୁବାସିନୀ କଣ୍ଠରେ ।

“ଆରେ ହଁ, ହଁ ! ତୁମକୁ ଦେଖିଲାବେଳୁ ମୁଁ ସହେଦରେ ପଡ଼ିଛି ।
ପ୍ରଥମେ ଡରିଲି ଅଣରାଶି ଭାବ । ହେଲେ ତେମ ଏତେ ରାତିର ଏଠି ?”
ସୁବାସର ଆତ୍ମୀୟତା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ମୋତେ କ୍ୟାପିଟାଲରେ ଆମ ଘରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।
ତାପରେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ସବୁ କହିବି । ଆପଣ ଜାଣିଲେ ସିନା ମୋ କଥା
ଆପଣଙ୍କ ଲେନ୍ଦର ଆସିବ । ଆଉ ସମସ୍ତ ଏକ ବେଦନାର୍ଥୀ ଶାବନର

କାହାଣୀ ଶୁଣିବେ । ଆପଣ ମୋତେ କ୍ୟାପିଟେଲ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚାଇ ଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ ।
ଆନୁମତି ସୁବିଧା କଣ୍ଠରେ ।

“ତେବେ ଆସ । କିନ୍ତୁ ମୋ ଗାଡ଼ି ଅବସ୍ଥାର ଦେଖିବୁ । କେଉଁ
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଦଗାଦେବ କିଏ କହୁବ । ତାପରେ ଚେନ୍ ଆଉ ସାଇକେଲ୍‌ର
ଅବସ୍ଥା ଯାହା ବସିବାମାନେ ଏପରି ବର୍ଣ୍ଣି ଶକ୍ତ ହେବ ଯେ ଯୋଜନ ଦୂରକୁ
ଶୁଭିବ ।” ନିଜର ମନସ୍ତ ଅସୁବିଧା ସୁବିଧାକୁ ଜଣାଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା
ସୁବାସ ।

“ଆପଣଙ୍କର ସେହି କଥା ଆଉ ଗଲାନି ସାର୍,” ସୁବାସିନୀ
ମୁହଁରେ ଏକ ବେଦନାର୍ତ୍ତ ହସ । ସଞ୍ଚକ ବହୁ କଷ୍ଟରେ ଦୁଃଖମୟ ବେଦନା
ଭେଳାକୁ ଆଡ଼େଇ ଚନ୍ଦ୍ର ପତାକୁ ବାହାର ଆସୁଛି ।

ସୁବାସ ଆଉ ବିଶେଷ କିଛି ନକହୁ ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟକଲ । ଏଥର
ଆଉ ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟ ହେବାକୁ ବିଶେଷ କଷ୍ଟହେଲା ନାହିଁ । ସୁବାସିନୀକୁ
ପଛରେ ବସାଇ ଖୁବ୍ ଧୀରେ ଧୀରେ ଗାଡ଼ି ଚଳାଇଲା ସୁବାସ । ଭୟ କାଳେ
ଗାଡ଼ିଖଣ୍ଡିକ ବାଟରେ ଦଗାଦେବ । ନିଜେ ହଇରାଣ ହୋଇଥିଲା ଚଳିଥାନ୍ତା,
ମାତ୍ର ପଛରେ ତା’ର ଗୁଣ୍ଡୀ ବସିଛି । ଯଦି ଗାଡ଼ିଟା ବାଟରେ ଅଟକି ଯାଏନା,
ତା ହେଲେ ତା ପୁରୁଷକାରକୁ ବାଧୁବ । କିନ୍ତୁ ଝିଅଟା ବସିଛି ବା କମିଛି ?
ଏତେ ଯନ୍ତ୍ରେ ବସିଛି ଯେ ତା ଦେହରେ ଝିଅଟାର ସ୍ପର୍ଶ ବି ଟିକେ ଲାଗୁନି ।
ସୁବାସ ଯୁବକ, ପଛରେ ତାର ବସିଛି ଅନିୟମ ସୁନ୍ଦରୀ ଏକ ଯୁବକ ।
ଗାଡ଼ି ଯେତେ ହଲି ତଲି ଗଲେବି ତା ଦେହରେ ଝିଅଟାର ସ୍ପର୍ଶ ଟିକେ
ଏ ପାଗରେ ବାଜନି ! ବଡ଼ ନିରାଶ ହେଲା ବିଚାର । ଝିଅଟା ବିବାହ ପରେ
ହୁଏତ ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇଯାଇଛି ।

ମାତ୍ର ରସୁଲଗଡ଼ ଡେଇଁ ଗାଡ଼ି ବାଣୀବିହାର ରାସ୍ତାରେ କିଛିବାଟ
ଆଗେଇବା ପରେ ପରେ ପୁଣି ଭୟଙ୍କର ବର୍ଷା ଆସିଗଲା । ସୁବାସ
ପ୍ରାଣାନ୍ତକ ଚେଷ୍ଟାକରି ରେଲ୍‌ଓ୍ଵେ କ୍ରାନ୍ତ ପାର କରେଇନେଲା ଗାଡ଼ିଟା ।
ମାତ୍ର ନା, ଆଉ ଆଗକୁ ଗାଡ଼ି ଚଳେଇନେବା ତା’ପକ୍ଷରେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ ।
ବର୍ଷା ଥୋପି ତା ଆଖିରେ ବୁଲେଇ ଭଳି ବାଜୁଛି । ଅଗତ୍ୟା ସୁବାସ
ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ଅତି ଧୀରେ ଧୀରେ ଗାଡ଼ିଟା ନେବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ।

ପ୍ରେସ ପାଖରୁ ଆଉ ଆଗକୁ ଯିବା ଉଚିତ ମନେ କଲାନାହିଁ ସେ । ଗାଡ଼ି ସେଇଠି ବ୍ରେକ୍ କରି ସୁବାସିନୀକୁ ଓହ୍ଲେଇବାକୁ କହିଲା । ନିଜେ ଓହ୍ଲେଇ ଗାଡ଼ି ଶୁଣିଗଲା । ପ୍ରେସ ବାରଣ୍ଡାରେ ଲାଈଟ୍ ଜଳୁଛି । ଏ ପାଗରେ ହୁଏତ କେହି ଜଗୁଆଳୀ ନଥିବ । ବାରଣ୍ଡାରେ କିଛି ସମୟ ଅନ୍ତତଃ ଆଣ୍ଡା ନିଆଯାଉ ।

“ଆସ ସୁବାସିନୀ । କିଛି ସମୟ ଅନ୍ତତଃ ଏଇଠି ଅପେକ୍ଷା କରି, ମେଘ ଛୁଡ଼ିଲେ ଯିବା । ଏ ମେଘରେ ମଠର ସାଇକେଲ ଚଳାଇବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ ।” ନିଜେ କିଛିବାଟ ଆଗକୁ ଦୌଡ଼ି ପଛକୁ ପୁଣି ଫେରି ଆସିଲା ସେ । ସୁବାସିନୀର ହାତ ଧରି ନେଇଯିବ ବୋଲି । ମାତ୍ର ସୁବାସିନୀ କିଛି ବାଟ ପଛକୁ ଦୃଷ୍ଟିଗଲା ।

“ଆପଣ ଚାଲନ୍ତୁ ସାର୍ ! ମୁଁ ପଛରେ ଯାଉଛି” ।

ମନେ ମନ ଖୁବ୍ ଶୁଣୁ ହେଲା ସୁବାସ । ଆଉ କିଛି ନହେଲା ନାହିଁ ଏ ପାଗରେ ହାତଟା ଟିକେ ଧରିଲେ କ’ଣ ସୁରଣ ଅଶୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଯାଇଥାନ୍ତା । କିଛି ନକହ ସୁବାସ ଏକା ଉଆଁକେ ଯାଇଁ ପ୍ରେସ ବାରଣ୍ଡାରେ ଉଠିଲା ।

ଆରେ ବାପ୍ରେ ! ଝିଅଟା ବି କେତେ ସ୍ଥିତରେ ଆସିଲାମ । ସୁବାସ ଦେଖିଲା ଯେ ସେ ପହଞ୍ଚିବା ଆଗରୁ ସୁବାସିନୀ ପହଞ୍ଚିଗଲା ।

“ଆରେ ବାଃ ! ମୁଁ କ’ଣ ଭୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଉଥିଲି । ଭୁମେତ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା କଥା । କେତେ ଶୀଘ୍ର ଆସିଲାମ ।” ସୁବାସ ମୁହଁରେ ବିସ୍ମୟର ଚିହ୍ନ ।

“ମେଘରୁ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଟିକେ ଶୀଘ୍ର ଚାଲି ଆସିଲି ।” ଲଜରେ ସୁବାସିନୀର ମୁହଁ ଆରକ୍ତ ହୋଇଗଲା । ଆଉ ପ୍ରେସ ବାରଣ୍ଡାର ମର୍କୁଷ୍ ଲାଇଟରେ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟମୟୀ ସୁବାସିନୀ ଆନ୍ତର ସୁନ୍ଦର ଦିଶିଲା ସୁବାସକୁ ।

ଯାହା ଜଣାଯାଉଛି ମେଘ ବର୍ତ୍ତମାନ ଛୁଡ଼ିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଭୁମ କଥା ଆପାତତଃ ଶୁଣାଯାଉ । କହିଲା ଭୁମ କିପରି ଏତେ ଘଟଣାରେ ସେଠାରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲା । କିଏ ଭୁମକୁ ସେଠାରେ ଛୁଡ଼ି ଦେଇ ପକେଇଲା । ସୁବାସ ସମୟ କଟାଇବାର ଯୋଜନା କରୁଥିଲା ।

“ମୋର ସବୁକଥା ଶୁଣି ଗପ ଲେଖିବେ ସାର୍ ।” ସୁବାସିନୀର ମୁହଁରେ ଆଗ୍ରହର ଚନ୍ଦ୍ର ।

“ତୁମେ ଆଗ ସବୁ କଥା କହୁନା । ଦେଖିବା ଗପ ଲେଖାଯାଇ ପାରିବ କି ନାହିଁ ।” ସୁବାସର ଦେହ ଥରୁଥିଲା ଶୀତରେ । ମାତ୍ର ସୁବାସିନୀ ଦେହରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ନଥିଲା । ଅବାକ୍ ହୋଇଥିଲା ସୁବାସ, ସତରେ କ’ଣ ହୋଇଛି ସୁବାସିନୀର ।

“ଆଗ କଥା ଦିଅନ୍ତୁ ସାର୍ ! ମୋ ସମ୍ପର୍କରେ ଗପ ଲେଖିବେ । ଏକ ଅଗ୍ରଗଣୀର ଅଭିଶପ୍ତ ଶାବନ କାହାଣୀକୁ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ପରିବେଷଣ କରିବେ ।” ଭରା ଆବେଗ ସୁବାସିନୀ କଣ୍ଠରେ ।

“ହଁ, ତେବେ କହ ?” ପକେଟରୁ ସିଗାରେଟ୍ କାଢ଼ି ଲଗାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ସୁବାସ । ନା, ଏ ମେଘର ସିଗାରେଟ୍ ପୁରୁପୁରି ଓଦା ହୋଇଯାଇଛି । ଦିଆସିଲଟାକୁ ଜଳେଇବାକୁ ବୁଆ ଚେଷ୍ଟା କରି ରାଗରେ ସିଗାରେଟ୍ ଆଉ ଦିଆସିଲକୁ ତଳକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲା ସେ । ‘ତୁମେ ତୁମ କଥା ଆରମ୍ଭ କର ସୁବାସିନୀ । ତୁମ କଥାର ଉତ୍ତରରେ ଅନ୍ତତଃ କିଛି ସମୟ ଏ ଶୀତରୁ ରକ୍ଷା ମିଳିଯିବ ।’ ବାରଣ୍ଡାରେ ବସି ପଡ଼ିଲା ସୁବାସ । ଆରେ ତମେ ବି ବସି ପଡ଼ନା । କେତେ ସମୟ ଛୁଡ଼ାନ୍ତାଇ ରହିବ । ସୁବାସିନୀ ବି ସୁବାସର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ତଳେ ବସିପଡ଼ିଲା ।

“ବର୍ତ୍ତମାନ ତା’ହେଲେ ତୁମ କଥା ଶୁଣାଯାଉ ।” ସୁବାସ ନିରାଶ ଦେଲା ସୁବାସିନୀକୁ ।

“ମୋର ଏ ଶାବନ କାହାଣୀ ଏକ ଅଭିଶପ୍ତାର ଅଂଶୁଳ ଉପକଥା ସାର୍ । ଏକ ଅଗ୍ରଗଣୀର ଲୁହଭଜା ଦୁଃଖତ କାହାଣୀ । ଆପଣା ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ସବୁ ଶୁଣିବେ ତ ?” ଏକ ବ୍ୟଥାପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁନୟ ସୁବାସିନୀ କଣ୍ଠରେ ।

“ହଁ, କୁହ ।” ସୁବାସର ଆଶ୍ୱାସନା ବାଣୀ ।

“ମୁଁ ସେତେବେଳକୁ ମାତ୍ର ଛଅ ବର୍ଷର ହୋଇଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ମୋ ବୋଉ ମରିଗଲା । ଘର ସମ୍ଭାଳିବାକୁ ବାପା ପୁଣି ଥରେ ବିବାହ କଲେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ନୁଆ ମା ମୋତେ ଖୁବ୍ ଆଦର କଲେ । ଏତେ ଆଦର ଯେ

ମୁଁ ମୋ ବୋଉକୁ ଭୁଲିଗଲି । ମାତ୍ର କିଛିଦିନ ପରେ ମା କୋଳକୁ ଆସିଲି
ମୋର ଛୋଟ ଭଉଣୀ ନିବଦ୍ଧତା । ତା ତଳକୁ ରଘୁନାଥ । ସମ୍ପର୍କ ମା'ର
ବ୍ୟବହାର ବଦଳିଗଲା । ଏସବୁ ପିଲାଙ୍କର ଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରାୟତଃ ମୋ ଉପରେ
ନିମ୍ନ ହେଲା । ଅବଶ୍ୟ ବାପା ଥିବା ସମୟରେ ନୂଆମା ମୋତେ ଖୁବ୍ ଆଦର
କରନ୍ତି । ମାତ୍ର ବାପା ଅସିଏ ଯିବା ପରେ ପରେ ମୋ ଉପରେ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ
ଅତ୍ୟାଚାର । ସେହି ଦୁଃଖ ଭିତରେ, ସେହି ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଭିତରେ ମୋର
କୈଶୋର କଟିଲା ଏବଂ ମୁଁ ହାଲସ୍କୁଲ ଛାତ୍ର କଲେଜରେ ପଶିଲି । ବି.ଏ.
ପଢ଼ିବା ସମୟରେ ଆପଣଙ୍କ କ୍ଲାସରେ ମୁଁ ଛାତ୍ରୀ ଥିଲି । ଆଉ ଜଣେ ଥିଲି
ବନଲତା । ଆପଣ ତାକୁ ଜାଣନ୍ତି ତ ସାର୍ ! ମୋର ଅତି ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ।

“ହଁ—, ସେତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଅଧ୍ୟାପିକା ଅଛୁ ।” ସୁବାସ ବନଲତା
କଥାକୁ ଆଡ଼େଇ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

“ହଁ,—ଆପଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଉପରେପଡ଼ି କଥା କୁହେ । କିଛି
ପ୍ରସଙ୍ଗ ନ ଥାଇ ହୋ ହୋ ହୋଇ ଦୃଷ୍ୟେ । ଆପଣ ତା ଉପରେ ଯେତେ
ବିରକ୍ତ ହେଲେ ବି ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଚିଠି ଲେଖେ ।”

“ହଁ,—ସେଇଟା ବାଜେ ଝିଅଟା, ତୁମ କଥା କୁହ ।” ସୁବାସ
ବନଲତା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଆଡ଼େଇ ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

“କିନ୍ତୁ ବନକୁ ଛାଡ଼ି ଯେ ମୋ କାହାଣୀ ପୂର୍ବ ହୋଇପାରିବ
ନାହିଁ । ବନ ମୋ ଜୀବନ କାହାଣୀରେ ସଂଶ୍ଳେଷ ନାହିଁକା...”

“ଓ, ତେବେ କୁହ ।” ସୁବାସ ସତେ କି ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ରାଜ
ହେଲା ।

“ବର୍ଷ ଅଧିରେ ଆମ କଲେଜକୁ ବିନୟ ପଟ୍ଟନାୟକ ବଦଳି
ହୋଇ ଆସିଲେ ସାର୍ । ଆପଣ ତ ଜାଣନ୍ତି ବନଲତା ସହିତ ଅଳ୍ପଦିନ
ଭିତରେ ତାଙ୍କର କପରି ସମ୍ପର୍କ ଗଢ଼ିଉଠିଲା । ବନଲତା ଆପଣଙ୍କ ଉପରୁ
ନଜର ଉଠେଇ ଚାହିଁଲା ବିନୟ ବାବୁଙ୍କୁ । ବଡ଼ଦର ଝିଅ, ଗାଡ଼ିରେ
ଆସିବ । ତା ଉପରେ ଅନେକଙ୍କର ଆଖି, ଆପଣ ଯିନା ବୋକା ସାର୍ !
ତା ନ ଚାଲେ ତା ଚିଠିର ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥାନ୍ତେ ?” ସ୍ମୃତି ହସିଲା

ସୁବାସିନୀ । ଆଃ, ହସରେ ବି ତାର କେରୁ କେରୁ ଦୁଃଖ ଖସିପଡ଼ୁଛି ସତେକ !

“ତମେ ତମ କାହାଣୀ କହିଯାଅ ସୁବାସିନୀ । ତା କଥା ଶୁଣି ନିଶ୍ଚିତ ଲଭ ନାହିଁ ।” ସୁବାସର ଦୃଢ଼ସ୍ବର ।

“ହଁ ସାର, ବନଲତା ଏବଂ ବିନୟବାବୁ ପ୍ରାୟ ଛିର କରିନେଇ ବିବାହ କରିବେ ବୋଲି । କିନ୍ତୁ ବନଲତାର ବାବା ଏଥିରେ ବାଧା ଦେଲେ । ବିନୟବାବୁଙ୍କର ବଂଶମର୍ଯ୍ୟାଦା ନାହିଁ ବୋଲି କହି ବିନୟ ବାବୁଙ୍କର ମା'ଙ୍କୁ ଅପମାନ ଦେଇ ଘରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ । ବନଲତା ନିଜେ ଆସି ମୋତେ ଅନୁରୋଧ କଲେ ବିନୟ ବାବୁଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାକୁ । ବିନୟବାବୁଙ୍କ ମା ଏବଂ ଭଉଣୀ ଆସି ମୋତେ ଖୁବ୍ ଆଦର କଲେ ଏବଂ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବି ବୋଲି ରାଜି ହୋଇଗଲି ।

“ତା ମାନେ ବିନୟକୁ ବିବାହ କରିବ... ?”

“ହଁ ସାର !” ଏକ ଅନ୍ଧତୁଳ କୋନ୍ଦରେ ଫାଟିପଡ଼ିଲା ସୁବାସିନୀ । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିବାର ମାସ ଦୁଇମାସ ଯାକଛି କି ନାହିଁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ତାଙ୍କର ମୋ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟାଚାର । ଏବେ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇ ବି ସମୟ ସମୟେ ମୋତେ ମାରଧର କରନ୍ତି । ମଦପିଇ ଘରେ ଗଭୀର ଦୃଶ୍ୟ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି । ସେହି ଦୁଃଖରେ ମା ତାଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚ ଫଳୁ ଦିନରେ ଆଖି ବୁଜିଲେ । ଆଉ ତାଙ୍କ ଭଉଣୀ, ମୋ ପରିଚିତ ତାଙ୍କ ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ଖୁବ୍ ଲାଜ କରନ୍ତି । ହେଲେ ଦିନକୁ ଦିନ ତାଙ୍କର ଅଧିପତନ ଖୁବ୍ ଖବୁ ଗତିରେ ବଢ଼ିଗଲା । ମୁଁ ମୋର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି, ମାତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଯେଥିରେ ରକ୍ଷା କରିପାରିଲି ନାହିଁ ।

“ତାମାନେ ଆଜି ବିନୟ ତୁମକୁ ସେ ଅପମାନରେ ପକାଇ ଦେଇ ଚାଲିଯାଉଛି । ଶୁଭ, ଆଜି ମୁଁ ତାର ମଜା ନିକାଲି ଦେଉଛି...” ସୁବାସର ପୁରୁଷକାର ସତେକ ଚେଇଁଉଠିଛି ।

“ନା ସାର ! ସେ ଆପଣଙ୍କ ଉପରେ ଖୁବ୍ ଗୁରୁଜିଛି ।”

“ମୋ ଉପରେ ! ମାନେ-କାହିଁକି ?” ସୁବାସ କଣ୍ଠରେ ବିସ୍ମୟ ।

“ତାଙ୍କୁ କୁଆଡ଼େ ବନଲତା କହିଛି, ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରଣୟିନୀ”
ସୁବାସିନୀ ତଳକୁ ମୁହଁପୋତିଲା ।

“ମାନେ, ବନଲତା ଏକଥା କଲ କାହିଁକି ? ଯାହାର ସତ୍ୟତା
ଆଜ୍ଞା ନାହିଁ ! ସେପରି କଥା କହି ସେ ତୁମ ସଂସାରକୁ ନଷ୍ଟ କରୁଛି
କାହିଁକି ? I will ask her. କ’ଣ ଶୁଣିବୁ ସେ ? I will teach
them a lesson !” ଚୁପ୍ ଖବୁକଣ୍ଠ ସୁବାସର ।

“ନା ସାର ! ମୁଁ ଛୁପିଯିବନିର ସତର ଆପଣଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ
ପାଉଥିଲି । ଆଜି ମୋର ସେକଥା ପ୍ରକାଶ କରିବାରେ କିଛି ସଙ୍କୋଚ
ନାହିଁ ସାର, ବରଂ ସତ କହିଛି ବୋଲି ଟିକିଏ ଆଶ୍ୱାସନା ପାଇବ ତ ?”

“ତା ମାନେ...” ସୁବାସ ବସ୍ତ୍ରତ ହେଲା ।

“ନା ସାର ! କେବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ମୋ ମନସ୍ତବ ଜଣାଇ
ଦେଇ ନାହିଁ । ଦୁଇଶେଷି ଚିଠିଲେଖି ଚିରନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କୁ କିନ୍ତୁ ଦେଇପାରି
ନାହିଁ । ମାତ୍ର ବନଲତା ଏକଥା ଜାଣିଥିଲା । ସେ ବନୟିବାବୁଙ୍କୁ ସବୁ
କହିଦେଲା । ଆଉ ବନୟିବାବୁ ମୋତେ ପଚାରିବାରୁ ମୁଁ ସତକଥା କହିଲି ।
ମାତ୍ର ସେ ବିଶ୍ୱାସ କଲେ ନାହିଁ । ମୋତେ ଅସହ୍ୟ, ଦୋଷରୁଣୀ ବୋଲି
କହି ଗାଳିକଲେ । ଆଉ ସେହିଦିନୁ ମୋର ନିର୍ଯ୍ୟାତନାର ଦିନ ଆରମ୍ଭ
ହେଲା...”

ସେହିନ ସେ ବସି କ’ଣ ଲେଖୁଥିଲେ । ମୁଁ ତାଙ୍କପାଇଁ ଶୀର ନେଇ
ଗଲି । କୌଣସି କାରଣ ନ ଥାଇ ସେ ମୋ ଉପରେ ଖୁବ୍ ବରକ୍ତ ହେଲେ ।
ବନଲତାର ଖୁବ୍ ପ୍ରଶଂସା କରି ମୋତେ ଖୁବ୍ ଗାଳିଗୁଳିକ କଲେ ।
ଶୀର ଭାଳିଦେଲେ, ସେହି ତତଲକ୍ଷୀର, ମୋ ଦେହଯାକ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଲେ ।
ମୋ ମନକୁ ଖୁବ୍ ବାଧୁଲା ସାର । ମୁଁ ସେହିନ ପ୍ରଥମଥର ପାଇଁ ତାଙ୍କ କଥାର
ପ୍ରତିବାଦ କଲି । ମୋର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷତା ପ୍ରମାଣ କରି ବନଲତାର ପ୍ରକୃତ
ଚରଣ ସମ୍ପର୍କରେ ଜଣାଇଲି । ମାତ୍ର ସେ ହଠାତ୍ ଶୁଣିବାରୁ ମୋ ଉପରକୁ
ପେପରଫୁଲ୍ ପିଙ୍ଗିଲେ । ମୋତେ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ହେଲା ସାର । ମୁଁ ବିକଳରେ
କାନ୍ଦୁଠିଲି । ଆଉ ସେହି ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କୁ କହିଲି, “ତମର ଯଦି
ଏତେ ମନହେଉଛି, ତମେ ତା ହେଲେ ବନଲତାକୁ ବିବାହ କର । ମୁଁ

“ଆଜି ବାଧା ଦେବ ନାହିଁ ।” ମୋ ମୁଣ୍ଡରୁ ସେତେବେଳକୁ ଚଳୁ ଝରୁଥାଏ ସାର୍ । ମାତ୍ର ସେ ସେଥିକି ଭ୍ରୂକ୍ଷେପ ନ କରି ଖୁବ୍ ବରକ୍ରମେ କହିଲେ,
 “ତମେ ଥିବାପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣେ ସରକାରୀ ଚାକିରୀଆ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିବାହ କରିବ କିପରି ?”

“ସତରେ ସାର ! ଦୁଃଖ ଆଉ ବେଦନାରେ ମୋ ଗୁଡ଼ି ଭିତରଟା ଟଣ୍ ଟଣ୍ କରୁଥିଲା । ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତ କୋହକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଚାପିରଖି ମୁଁ କହିଲି, ତମେ ମୋତେ divorce କରିଦିଅ । ମୁଁ ଆପଣ କରିବି ନାହିଁ...”

ମୋ କଥାର କୌଣସି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ସେ ହଠାତ୍ ଘରଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲେ । ଆପଣ କରି ସାର୍, ଲେଖକ ଆପଣ ଠିକ୍ ବୁଝିପାରନ୍ତେ ମୁଁ ସେତେବେଳେ କି ପ୍ରକାର ଦୁଃଖରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିବି । ମୁଣ୍ଡରୁ ଚକ୍ରଧାର ଆଉ ଆଖିରୁ ତତଲ ଲୁହର ଅବରଳ ଘୋଡ଼ ଝରୁଥାଏ । ମୋ ଭିତରୀ ଏସବୁ ଦେଖି ବଳେ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଲି । ମୁଁ ତାଙ୍କ ଗାଳିକୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିବାହ ପାଇଁ କହିଥିବାରୁ ଖୁବ୍ ବରକ୍ରମେ ହେଲେ । ହେଲେ, ସେ କିନ୍ତୁ ଓକଲ ପରାମର୍ଶ କରି ମୋତେ ଅସଖା, ଦୋଷରୁଣୀ ପମାଣିତ କଲେ କୋର୍ଟରେ । ମୁଁ କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦ କରିନି । ବିନା ଦୋଷରେ ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ଅସଖା ହୋଇଗଲି ସାର ।” ଏକ ଉଚ୍ଛ୍ଵସିତ କୋହରେ ପୀଡ଼ିତ ଥିଲି ସୁବାସିନୀ ।

“ତାହେଲେ ବିନୟ ଏତେ ତଳକୁ ଖସିଯାଇଛି ?” ଦୃଶ୍ୟ ସୁବାସର କଣ୍ଠରେ ।

“ମୁଁ ତ ପୋଡ଼ାକପାଳୀ ସାର, ମୁଁ କାହିଁକି କାହାର ଦୋଷ ଦେବି । ସବୁ ଦୋଷ ମୋର, ହେଲେ ଏ ଯୋଡ଼ି ଅସଖାର କଳଙ୍କ ମୁଁ ତାକୁ ଭୁଲିପାରୁନି । ମୋର ଅନ୍ତରାତ୍ମା ବ୍ୟଥାରେ ପୀଡ଼ିଯାଉଛି । ଖୁବ୍ ଯତ୍ନେ ମୁଁ ପାଉଛି ସାର...”

“ମୁଁ ବିନୟ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବି ।” ସୁବାସ ଜମାଣି ଦେଇ ଚାଲିଗଲେ । ତା ଆଖିରେ ବି ଲୁହ ଆସିଯାଇଛି ।

“ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଖରେ ଅଛନ୍ତି । ବନଲତାକୁ ସେ ପୁଣି ଗୋଟିଏ ମ୍ୟାରେଜ୍ କରିଛନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କ ସୁଖସ୍ୱାସର ଭିତରେ ଅସାଧ୍ୟ

ପଣିବାକୁ ଚାହେଁନା । ସେ ପତନ ଯାହା ଭାବନ୍ତୁ । ମୁଁ ନ ହେଲି ନାହିଁ । ଅନ୍ୟ କାହାକୁ ନେଇ ସବି ତାଙ୍କର ସଂସାର ସୃଷ୍ଟିମୟ ହୋଇଛି । ମୁଁ ତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା କାହିଁକି ?” ସୁବାସିନୀ କଣ୍ଠରେ ନୁହେଁ ।

“ନା, ନା, ସେକଥା ହେବନି । ତମେ ଆସ, ମେଘ ତ ପ୍ରାୟ ଛାଡ଼ିଲେଣି । କୋଉଠି ରହୁଛି ବିନୟ ?”

“କିନ୍ତୁ ସାର୍...”

“ନା, ନା, ସେ କିନ୍ତୁ ଫିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ଶୁଣିବନି । ତମେ ଆସିବଟି ଆସ ।” ସୁବାସ ପୁଣି ସୁବାସିନୀର ହାତ ଧରିବାକୁ ହାତ ବଢ଼ାଉଥିଲା । ମଂସ ବାଧା ଦେଲା ସୁବାସିନୀ ।

“ଗୁଲନ୍ତୁ ମୁଁ ଯାଉଛି” ସୁବାସିନୀ ସତେକ ଅନିଚ୍ଛା ସତ୍ତ୍ୱେ ଆଗକୁ ଗୋଡ଼-ପକାଉଛି ।

ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟକଲ ସୁବାସ । ଏଥର କିନ୍ତୁ ଏକା କିନ୍ତୁ ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାର୍ଟ ହୋଇଗଲା । ସୁବାସିନୀକୁ ପଛରେ ବସିବାକୁ କହି ନିଜେ ଗାଡ଼ିରେ ବସିଲା । ସେ ଆଉ ଗାଡ଼ି ପୁଣି ସମତାଳରେ ଚାଲିଲା । ନୟର ସୁନିଟି ଆଡ଼େ । ଗାଡ଼ିର ଚକ ଭୂରୁଛି ଆଉ ସୁବାସ ମୁଣ୍ଡରେ ଚନ୍ଦ୍ରର ଚକ ଭୂରୁରୁଛି । କପରି ସେ କ’ଣ କହିବ ବିନୟକୁ ।

“ଏଇ ଗଳରେ ସାର । ୨୪ ନୟର quarter...” ସୁବାସିନୀ ସୁବାସର ଅନ୍ୟ ମନସ୍ତତା ଦୂରକଲା । ଆଉ ସୁବାସ ୨୪ ନୟର quarter ସାମ୍ନାରେ ହିଁ ଗାଡ଼ି ବ୍ରେକ୍ କଣିଲା । ଗାଡ଼ି ଷ୍ଟାଣ୍ଡ କରି ଚରତରରେ ଯାଇଁ କବାଟ ନିର୍ଦ୍ଦଳ ସେ ।

“ଆସ ସୁବାସିନୀ, ଆସ । ଡରିବାର କିଛି ନାହିଁ, ମୁଁ ଅଛି ।” ସୁବାସ ଅଭୟ ଦେଇ ସୁବାସିନୀକୁ ଡାକିଲା ।

“ମୁଁ ଯାଉଛି ସାର ! ଆପଣ ତାଙ୍କୁ ଡାକନ୍ତୁ ।” ସୁବାସିନୀ ଗୋଟି ପାଖରୁ ଉଠିବ ଦେଲା ।

ଠରେ ଦୁଇଥର ଡୁଙ୍ଗାୟୁ ଥରକୁ କବାଟ ଫିଟାଇ ସେ ପ୍ରଣିତ ଆଖିରେ ଚାହିଁଲା, ସେ ବିନୟ ନୁହେଁ ବିନୟତା । ଆଖିରେ ତାର ଗର୍ଭର ତନ୍ମୟ

ଲଗିରହୁଛି । ନେଟବାସ ବପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ନଦୀରେ ଲୁଗାଖଣ୍ଡ କେବଳ
ତାଙ୍କିହୋଇଛି ମୋ । ନ ଦେଲେ ନଗ୍ନଦେହରେ ସେ ଅଛି ବୋଲି କହିଲେ
ଚଳିବ । ସୁବାସ କପର ଏକ ବାଣି ଭାବନାରେ ଶିଫ୍ଟ ଉଠିଲା । ଦୃଶ୍ୟରେ
ତା ନଦୀ ଶିରଶିର ହୋଇ ଉଠିଲା । ଏଇ ସେ ବନଲତା, ଯିଏ ତା ପାଖକୁ
ଗତା ଗତା ପ୍ରେମଚିଠି ଲେଖୁଥିଲା । ଆଉ ସେ ଆଜି...

“ସାର୍ ଆପଣ ! ଏତେ ରାତିରେ, ଏଠି ।” କପର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ
ବନଲତା କଣ୍ଠରେ ।

“ହଁ ମୁଁ ! ଦେଖିବାକୁ ଆସିଲି ଜଣେ ଯୁବକକୁ ଏକୃଷ୍ଟିଆ ରାସ୍ତାରେ
ପକେଇଦେଇ, ତମେ ଦୁଇଟି କପର ଆନନ୍ଦରେ ଅଛ । ଛୁ, ଛୁ” ସୁବାସ
ମୁହଁରୁ ବି ଦୃଶ୍ୟ ଫୁଟି ପଡୁଥିଲା ।

“କାହା କଥା କହୁଛନ୍ତି । କାହାକୁ ଆମେ ରାସ୍ତାରେ ପକେଇ ଦେଇ
ଆସିଛୁ ।”

ଏତେବେଳକୁ ବିନୟ ଉଠି ଆସିଥାଏ । ସୁବାସକୁ ନମସ୍କାର କରି
ସେ ବି ବସ୍ତୁପୁରେ ଚାହିଁରହିଲା ସୁବାସ ମୁହଁକୁ ।

“ଏତେ ରାତିରେ ସାର୍ ଆପଣ ! ପୁରୁଷ ଓଡ଼ା ହୋଇଛନ୍ତି ।
ଆସନ୍ତୁ, ଘର ଭିତରକୁ ଆସନ୍ତୁ...” ବିନୟ ବିନୟର ସହ ଡାକିଲା ।

“ମୁଁ ଏକା ଦୁହେଁ । ମୋ ସହିତ ଆଉ ଜଣେ ଆସିଛନ୍ତି । ସେ ଗୋଟି
ପାଖରେ ଅଛନ୍ତି । ଯାଆ ଡାକିଆଣ ।” ସୁବାସ ନିଦେଶ ଦେଉଥିଲା ସତେକ ।

“କିନ୍ତୁ ସେ କିଏ ?” ବସ୍ତୁପୁରମୁଖ ପ୍ରଶ୍ନ ବନଲତାର ।

“ତମର ଏକଦା ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ସାଥୀ । ବିନୟର ସ୍ତ୍ରୀ ସୁବାସିନୀ...”

ସତେ କି ଏକ ଆକର୍ଷକ ବସ୍ତୁରାଶି ଘଟିଲା । ଦୁହେଁ ଭୟବହ
ଆଖିନେଇ ଚାହିଁଲେ ସୁବାସକୁ । ସୁବାସ ମନେ ମନେ ଆମୋଦିତ ହେଉଥିଲା ।
ଏକ ଗଡ଼ ସତେ କି ଜୟକର ସେ ବିନୟର ସବୁ ଭାବନାକୁ ମାପି ଯାଉଥିଲା ।
ଆଉ ବିନୟ ଭୟରେ । ଆତଙ୍କରେ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା ସୁବାସକୁ ।

“ଆରେ ଯାଅ, ତାକୁ ଡାକିଆଣ ।” ଦୃଢ଼ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ସୁବାସ କଣ୍ଠରେ ।

“କିନ୍ତୁ ଆପଣ କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ସାର ? ସୁବାସିନୀ ଆସିବ କୁଆଡ଼ୁ ! ସେ’ତ ଦୁଇବର୍ଷ ହେବ ଏ ଜଗତ ଗୁଡ଼ିଲଣି ।” ବନସୁର ଅବଶ୍ଯାସଭର ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ମାନେ ?” ଏଥର ତମକବାର ପାଳି ସୁବାସର । ସେ ଏକ ପ୍ରକାର ଦୌଡ଼ି ଆସିଲା ଗେହ୍ ପାଖକୁ । କିନ୍ତୁ କାହିଁ ? ସୁବାସିନୀର ଚନ୍ଦ୍ରବର୍ଣ୍ଣ କିଛି ଦେଖାଯାଉନି । ସୁବାସ କପରି ଅଜଣା ଭୟରେ ଥରବାକୁ ଲାଗିଲା । ପଛେ ପଛେ ତାର ବନସୁ । ସୁବାସକୁ ଧରି ଭିତରକୁ ଆଣିଲା । ଏ ଭିତରେ ବନଲତା ଭଲ ଶ୍ରବଣେ ଲୁଚାପଟା ପିନ୍ଧି ଆସିଯାଇଛି । ତଥାପି ସୁବାସର ହାଣ୍ଡ ମୋତନ ହେଉନଥିଲା । ସୁବାସିନୀ ନାହିଁ—ତା’ହେଲେ ଯିଏ ତା ସହିତ ଏତେ ସମୟ କଟେଇଲା, କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ତା ଜୀବନଚରିତ ଶୁଣାଇଲା, ସେ କ’ଣ ତା ହେଲେ ଅନ୍ଧାରର ସୁବାସିନୀର ପ୍ରେତାତ୍ମା ! ବିଶ୍ଯାସ ଅବଶ୍ଯାସର ସନ୍ଧ୍ୟାସ୍ଥଳରେ ବିଚାର ଦୋହଲୁଥିଲା ।

“ସାର ; ରୁ ନିଅନ୍ତୁ ସାର ।” ବନଲତାର ନମ୍ର ଅନୁରୋଧ ।

“କିନ୍ତୁ ଏ ସମ୍ଭବ ହେଲା କିପରି ?” ରୁ କସ୍ ଧରୁ ଧରୁ ପ୍ରଶ୍ନକଲ ନିଜକୁ ନିଜେ ସୁବାସ । “ମୋତେ ବିଶ୍ଯାସ କର ବନସୁ । ସେ ମୋ ସହିତ ମଠର ସାଲକେଲରେ ଆସିଲା । ପ୍ରେସ ବାରଣ୍ଡାରେ ଦୁହେଁ ବସିଲୁ ମେଘରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ । ସେ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି ମୋତେ ତା ଦୁଃଖ କାହାଣୀ କହିଲା । ଆଉ ମୁଁ ତାକୁ ପୁଣି ଧରି ଏଠି ଆସିଲି । ସେ ମୋତେ କ୍ବାଟର ନମ୍ବର ଏବଂ ରସ୍ତା କହେଇ ଏଠି ଆଣିଲା ।

ବନସୁ ରୁହଁଲା ବନଲତାକୁ, ଆଉ ବନଲତା ବନସୁକୁ । ଉଭୟଙ୍କର ମୁହଁ ସତେ କି ଭୟରେ ଖେଳା ହୋଇଯାଇଛି । ସୁବାସ ନିଜ ବି ସ୍ବରୁଥିଲା ବିସ୍ମୟ ରକ୍ଷ୍ୟରେ । ମାତ୍ର ହଠାତ୍ ଖୁବ୍ ପାଖରେ କିଏ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଥିବା ସ୍ବରରେ ଭିନ୍ନହେଁ ସତର୍କ ହୋଇଗଲେ ।

“କିଏ ? ସୁବାସିନୀ ।” ସୁବାସ ଭୟ ବିମୁଗ୍ଧ ପ୍ରଶ୍ନକଲ ।

“ହଁ ସାର ମୁଁ, ଆପଣ ଭୟ କରନ୍ତୁନି ସାର । ମୁଁ କାହାର କିଛି ନଷ୍ଟ କରିବିନି । ବନ ଆଉ ଇଏ ସେହିନ ମୋତେ ଗାଡ଼ିରୁ ପଦାକୁ ବାହାର କରି ତଳକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଲେ । ଆଉ ମୁଁ ଜ୍ଞାନଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ତଳେ

ପଡ଼ୁଥିବା ସମୟରେ ମୋ ଉପରେ ଜାଣି ଜାଣି ଗାଡ଼ି ଚଢ଼େଇ ମାରୁଥିଲେ । ଏକ କରୁଣ ସଙ୍ଗୀତର ଝଙ୍କାର ଯେପରି ଭାସି ଭାସି ଆସୁଥିଲା ଦୂରରୁ । ତେବେ ବି ମୁଁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇନି । ବନ ମୋର ପିଲାବନ୍ଦର ସାଥୀ । ଇଏ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ, କାହା ଉପରେ ମୁଁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବି ? ତେବେ ମୁଁ ଅସାଧୁ ନୁହେଁ । ମୋ ନାଁରେ ଏ ମିଛ ଅଭିଯୋଗ । ମୁଁ ଏ ଅଭିଯୋଗକୁ ସହିପାରୁନି ସାର୍ । ଆପଣ ତାଙ୍କୁ କହନ୍ତୁ, ଆପଣଙ୍କୁ ମୁଁ କେବେ ପ୍ରେମ ନିବେଦନ କରିଛି ? ଚିଠି ଦେଇଛି ? ହେଲେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଭଲ ପାଉଥିଲି ଏ ସତକଥା । ମାତ୍ର ବିବାହ ପରେ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ମୁଁ ଅନ୍ୟ ସୁରୁଷର ସ୍ୱପ୍ନ ବି ଦେଖିନି ସାର୍... ।”

“ମୁଁ ବି ! ମୋତେ ଶମାଳର ମୁଁ ବି” କରୁଣ କଣ୍ଠରେ ଅନୁନୟ କରୁଥିଲା ବନଲତା ।

“ବିନୟ, ଯାହା ତ କରିବାର କରିଛ । ମୁଁ ଭଗବାନଙ୍କ ନାମରେ ଶପଥ ନେଇ କହୁଛି ସୁବାସିନୀ କେବେ ମୋତେ ଚିଠି ଦେଇନି । ତା ନିଜ କଥାରେ ସେ ମୋତେ ଚିଠି ଦୁଇଖଣ୍ଡି ଲେଖିଥିଲା, ମାତ୍ର ନିଜେ ଚିତ୍ତେଇଇଛି । ହେଲେ ଯିଏ ମୋତେ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲା... ।”

“ଆଉ ସାର୍, କାହା ସମ୍ପର୍କରେ କିଛି କହି ତା ସ୍ୱପ୍ନକୁ ନଷ୍ଟ କରିବା ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ ।” ହଠାତ୍ ସୁବାସ କଥାରେ ବାଧାପୁଣି କଲ ଅଶରଣ ।

“ବିନୟ, ତମେ ଯାହା କରିବ, ସେ ପାପର ସୀମା ତ ନାହିଁ । ତେବେ ତମେ ଏତିକି କୁହ ଯେ ସୁବାସିନୀ ନିଶ୍ଚୟ-ପବନ ଏତକ ଶୁଣିଲେ ହୁଏ ତ ତାର ଆତ୍ମା ଶାନ୍ତ ପାଇବ ।”

“ହଁ ସାର୍ ! ମୁଁ ତାଙ୍କର ମୁହଁରୁ ଶୁଣିବାକୁ ଚାହେଁ ମୁଁ ଅସାଧୁ ନୁହେଁ । ମୁଁ କଲକିନୀ ନୁହେଁ, ମୋତେ ବିଶ୍ୱାସ କର । ତମେ ହିଁ ମୋର ଜନ୍ମକାଳ ପରକାଳର ଦେବତା । ତମେ ମୋତେ ଯେତେ ନିର୍ଦ୍ଦୀପନା ଦିଅନା କାହିଁକି, ମୁଁ ତୁମକୁ ଆଦୌ ଘୃଣା କରିପାରିବିନି । ବନ, ମୋତେ ଭୟ କରୁଛି... ।”

“ମୁଁ-ମୁଁ-ମୁଁ” ବନଳତା କଣ୍ଠରେ ଶବ୍ଦପୁରୁ ନ ଥିଲା ।

“ସୁବାସିନୀ, ମୁଁ ପାଣି ସୁବାସିବାନୀ । ମୁଁ ଉପକର ପାଣି, ତମ ପକ୍ଷେ । ତୁମ ମୋର ଅଗ୍ନି ପକ୍ଷିତା ସୀତା, ହେଲେ ମୁଁ ପାଷଣ ସବଣଠାରୁ ବ ଗ୍ରାମ ।” ସ୍ତ୍ରୀ କର କାନ୍ଦୁଥିଲା ବନୟ ।

“ଆଉ, ତମେ କାନ୍ଦଲେ ମୋ ଆତ୍ମା ଶାନ୍ତ ପାଇବ ନାହିଁ । ତମର ମୁହଁରୁ ମୁଁ ଏତିକି ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଘୂର ବୁଲୁଥିଲି । ଏବେ ମୁଁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ, ମୁଁ ଯାଉଛି ସାର...”

“ମାନେ—ଯେଉଁ ଅଶରଣ ଆତ୍ମା କଟକ ଭୁବନେଶ୍ୱର ସପ୍ତାରେ ଘୂର ବୁଲୁଛି, ସମୟ ସମୟେ ଦେଖାଯାଉଛି, ସେ କ’ଣ ତୁମର ସୁବାସିନୀ ।” ସୁବାସ ଯେପରି ସୁବାସିନୀର ଅତି ଆତ୍ମୀୟ । ତାର ଡରଭୟ କିଛି ନାହିଁ ।

“ହଁ ସାର, ମୁଁ ସମୟେ ସମୟେ ସେଇଠି ବୁଲେ, ଯେଉଁଠି ଏ ମୋର ଗାଡ଼ି ଚଢ଼େଇ ମାର ମୁଁ ଆକ୍ଷିପ୍ତେଷରେ ମଲ ବୋଲି କହିଥିଲେ । ଆଜିକାଲି ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଭୁଲେଇ ଲେକେ ଯେପରି ବ୍ୟଭିଚାର କରୁଛନ୍ତି, ମୋ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରେ । ମୁଁ କାହାର କିଛି କ୍ଷତି କରିନି ସାର । ମୁଁ ଆସୁଛି, ସକାଳ ଘୋର ଆସିଲଣି, ଗନ୍ତ ନିଶ୍ଚୟ ଲେଖିବେ...”

ଫୁଲବାନିଟା ହଠାତ୍ ଟେବୁଲ ଉପରୁ ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ି ଶୁଙ୍ଖିଗଲା । ସମସ୍ତେ ଚମକିଉଠିଲେ, ତା ହେଲେ ସୁବାସିନୀର ସ୍ତୋତ୍ରୀ ଏଇ ଟେବୁଲ ପାଖରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଗଲା ।

କିଛି ସମୟ ପାଇଁ କାହାର ମୁହଁରେ କିଛି କଥା ନ ଥିଲା । ସମସ୍ତେ ଯେପରି ନେଉଁ ସ୍ୱପ୍ନରାଜ୍ୟରେ ଘୂରୁଥିଲେ । ବନଳତା ଆଖିରେ ଲୁହ ତଳ ତଳ କରୁଥିଲା ଆଉ ବନୟ ଭୟ, ଅନୁଗୋଚନା ଆଉ ଦୁଃଖରେ ମିଶ୍ରମାଣ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା ।

କିନ୍ତୁ ସୁବାସ ଶୁଣୁଥିଲା ଅନ୍ୟ କଥା, ସୁବାସିନୀର ଅନୁରୋଧ ରଖିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ଗପ ଲେଖିବ ସେ, ନିଶ୍ଚୟ ଗନ୍ତ ଲେଖିବ ସୁବାସିନୀକୁ ନେଇ । ଶ୍ରୀରାମ ମନେନେଇ ଉଠି ଛୁଡ଼ାନ୍ତିଲେ ସେ, ତାକୁ ପୁଣି

ଯିବାକୁ ହେବ ।” କିନ୍ତୁ ବାଧାଦେଲେ ବିନୟ ଆଉ ବନଲତା, “ସକାଳ ହେଉ
ସାର । ଏବେ ଆଉ ଏକୃଷିଆ ଯିବା ନିରାପଦ ନୁହେଁ ।” ହସିଲା ସୁବାସ,
“ଆଜି ମୋର ଭୟ କରିବାର କ’ଣ ଅଛି । ସୁବାସିନୀ ମୋତେ ବିପଦରୁ
ରକ୍ଷା କରିବ, ତମେ ଦୁଇଟି ଯାଅ । ବିଶ୍ରାମ କର, ମୁଁ ଯାଏ...”

“ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବେ ସାର । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଭୁଲ୍ ବୁଝିଥିଲି ।”
ବିନୟର ଚକଳ ନିବେଦନ ।

“ଆଜି ମୋର ଭୁଲ୍ ଠିକ୍ ବୁଝିବାର କ’ଣ ଅଛି । ସୁବାସିନୀ
ଯେ ତୁମକୁ କ୍ଷମା ଦେଇଛି ସେହି ଯଥେଷ୍ଟ । ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ—Bye...”

ସେମାନଙ୍କ କଥାକୁ ଆଉ ଅପେକ୍ଷା ନ ରଖି ସୁବାସ ଆସି ମଟର
ସାଇକେଲ ଷ୍ଟାର୍ଟ କଲା, ଆଉ ତାର ଗାଡ଼ି ପୁରୁଣାଲି ଚକଟ ଶରୀର
ରୁଲିଲା ରାଜଧାନୀର ସୁପ୍ର ଲୋକକୁ ଆବାହନୀର ଘଡ଼ଘଡ଼ ଘଡ଼ଘଡ଼
କର୍କଶସ୍ବର ଶୁଣାଇ ଶୁଣାଇ । ପାହାନ୍ତିଆ କଅଁଳ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବାରୁ କେତେକ
ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ, ଆଉ ଯେଉଁମାନେ ଉଠି ସାରିଥିଲେ ସେମାନେ
ବୁଝୁଥିଲେ କିଏ ବଦରସିକ ଏପରି ଘଡ଼ଘଡ଼ ସୃଷ୍ଟିକରି ରୁଲିଛି ରାସ୍ତାରେ ।

ସୁବାସ କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଘୁରୁଥିଲା । ଠିକ୍ ଯେପରି ତାର
ମଟର ସାଇକେଲ ଚଳୁ ଘୁରୁଥିଲେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଗତିରେ ।

ଦର୍ପ ବସନ୍ତ

ସୁଚରିତା ଚିଠି ଲେଖିଛି—

ସେହି ପାଗେଳୀ ହୋଇ ଗୋରା ଝିଅଟା — ଖୁବ୍ କମ୍ କଥା କହନ୍ତି ।
ପାଞ୍ଚପଦ କହିଲେ ବି ପଦେ କଥାର ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ ତାର ଖୁବ୍ ସମୟ
ଲାଗେ । ଆଖିରେ ତାର କପରି ବୋକା ବୋକା ଥାଏ । ତାର ସେହି ଆଖିର
ଗୁହାଁଶୀର ମାଦକତାରେ ହିଁ ସୁଖପ୍ର ବିଶ୍ୱେର । କେତେ ଝିଅ ସେ ତା’
ଜୀବନରେ ଦେଖିଛି । କେତେ ଅଳସ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତାର ସରସ ହୋଇଛି
ଝିଅମାନଙ୍କ ମେଳରେ । କିନ୍ତୁ କାହିଁ, କାହାପାଇଁ ତ ସୁଖପ୍ର ମନରେ ଏପରି
ମାଦକତା ଆସିନାହିଁ । କାହାର ପାଇଁ ତ ନୀରବ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସୁଖପ୍ରର ମନ
ଆନ୍ଦୋଳିତ ହୋଇନାହିଁ । ଦୁଃଖତା ପ୍ରକାଶ ପାଇନାହିଁ । ତେବେ
ଏ ସୁଚରିତା ପାଇଁ ତା ମନରେ ଏ ଦୁଃଖତା କାହିଁକି ?

ସୁଖପ୍ର ଭାବୁଛି । ଖୁବ୍ ନିବିଡ଼ ଭାବରେ ଭାବୁଛି । ଘରେ ଜାନଙ୍କ
ରହିର ଏ ନିସ୍ତୁନ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତାର ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ହୁଏତ ଶୋଇ
ସାରିବଣି । ଜାନଙ୍କ ସୁଖପ୍ରର ସ୍ତ୍ରୀ । ତାହାର ଛୁଆଙ୍କର ଘୃଣ୍ଣିତ ଭିତରେ
ବିରୁଦ୍ଧ ଘାଣ୍ଟି ହେଉଥିବ । ମନେ ମନେ ହୁଏତ ସୁଖପ୍ରକୁ ଖୋଜୁଥିବ
କିନ୍ତୁ ସୁଖପ୍ର...

ଖୁବ୍ ନିବିଡ଼ିଆ ଲାଗୁଛି ସୁଖପ୍ରକୁ ତା ମନର ପରଦାରେ
ଜାନଙ୍କର ଚନ୍ଦ୍ର ଆସୁଛି, ଗୁଲିଯାଉଛି । କପରି ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଛି ଜାନଙ୍କର
ପ୍ରତିବିମ୍ବ । ମାତ୍ର ସୁଚରିତାର ଚନ୍ଦ୍ର ଅତି ଅସାଧାରଣ ଭାବରେ ତା ମନରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ହେଉଛି ।

ଆଉ ସେହି ସୁଚରିତା ଆଜି ତାକୁ ଚେତାବଣୀ ଜଣାଇ ଚିଠି ଲେଖିଛି । ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣର ଦାସୀ ଦେଇ ତାକୁ ସତର୍କ ନଗଇ ଦେଇଛି । ତା ଗୁଣରେ Beauty is to enjoy, not to take. ହଁ ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ହସିଲୁ ସୁଖପ୍ତ ।

ସୁଚରିତା ହୁଏତ ତାକୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନି ପାରିନାହିଁ । ନାହିଁ ମନ ଚିହ୍ନିବାରେ ସୁଖପ୍ତ ଯେ ଜଣେ ସଫଳ ମନସ୍ତତ୍ତ୍ଵବିତ୍ ଏକଥା ବା ସୁଚରିତା ଜାଣିବ କିପରି ? ସୁଚରିତା ମନର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅନ୍ତରାଳ ପରୀକ୍ଷା ନିରୀକ୍ଷା କରି ସାରିଛି ସେ । ସୁଚରିତାର ଏ ଚିଠି । ଏ ଧମକ କେବଳ ଛଳନାର ଯେ ଏକ ନଗ୍ନରୂପ, ଏଥିରେ ଦ୍ଵିଧା କିଛି ନାହିଁ । ସୁଖପ୍ତ ଆଜି ଯୌବନ ଅନ୍ତରାଳ କରି ସାରିଛି । ମାତ୍ର ସୁଚରିତା ଯୌବନର ଦ୍ଵାର ଦେଶରେ । ଆଖିରେ ତାର ମାଦକତା । ମନରେ ତାର ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁରର କାମନାର ନିଶା । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ କେତେ ଯୁବକଙ୍କର ପ୍ରତିଛବି ସେ ମନରେ ଆଙ୍କିଛି । ଯେତେ ଯୁବକଙ୍କୁ ସେ ସ୍ଵପ୍ନରେ ଦେଖିଛି, କାହା ରୂପରେ ବା ବିଦ୍ଵଳ ହୋଇ ନିଜକୁ ନିଜେ ସେ ଭୁଲିଛି । ହେଲେ ସୁଖପ୍ତ ଆଃ—

ସୁଚରିତା ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ପ୍ରକାଶ କଲୁ । ସୁଖପ୍ତର ବୟସ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ, ରସ ଜ୍ଞାନ ନାହିଁ, ଓଃ ଯୋଡ଼ ତ ରୂପ । ସେଥିରେ ପୁଣି ବାମନ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରିବାକୁ ମନ । ଲୋଭ କେତେ ଦେଖ । ଲୋଭ-ଲୋଭରୁ ମୃତ୍ୟୁ ଆଃ—

ଖୁବ୍ ସୁଖ ହୋଇଛି ସୁଚରିତା । ଚିଠିର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଧାଡ଼ିରେ ତାର ବିରକ୍ତ ପୂର୍ବପଡ଼ିଛି । ତାର ଦେହ ପୁଣିକରି ତା ମନରେ ଯେତେକ ଉତ୍ତପ୍ତ ଯେତେକ ଉନ୍ମାଦନା । ଯେତେକ ବେପଥୁ ସୃଷ୍ଟି କରି ପାରିବା କଥା, ତାହା କରି ପାରିନି ସୁଖପ୍ତ । ପୋଡ଼ାମୁହାଁ ସବୁ କଥାକୁ ଖାଇ ଦାଉ ଦାଉ ନଢ଼ିଲେ । ଯା ଗୁଣ ସୁଚରିତାର ଅସନ୍ଦେହ ସତେକ ଚିଠି ଚରି ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିବ ।

ସବୁ ଝିଅ ଭଳି ସୁଚରିତା ବି ଖୁବ୍ ଗୁଲୁ, ଖୁବ୍ ଧୂର୍ତ୍ତି । ନିଜକୁ ଯେତେ ନିଗ୍ରହ କଲେ ବି ସେହି ଆଦିମୟୁଗର ନାମ ଚରିତ୍ରର ସମସ୍ତ ସ୍ଵର୍ଥପରତା ତା ଚରିତ୍ରରେ ପୂର୍ଣ୍ଣମାତ୍ରାରେ ରହିଛି । ସୁଖପ୍ତକୁ ଜଳେଇ ଜଳେଇ ନିଜେ ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ପାଇବ ସେ ।

ହେଲେ ସୁଫଳ ! ହାତରେ ତାର ସୁରରତାର ଚିଠି । ଆଖିରେ ତାର ନିୟୁତ ସୁରର ଜିଜ୍ଞାସା । ସୁରରତା ଯାହା ଲେଖିଛି ତାହା ଠିକ୍, ନା ସେ ଯାହା ସୁରରତାକୁ ବୁଝିଛି ସେ ଠିକ୍ । ସୁରରତାକୁ ସେ ଭଲପାଏ । ଭଲପାଇବା ପାପ ନୁହେଁ । ତେବେ ସୁରରତା ଭଲ ହିଁଅ, ଯିଏ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ବୁଲୁକ୍ ବୋଲି ଭାବେ । ତା ପଛ ଜୀବନ ବା ପୁଅ ପ୍ରେମ ସମ୍ପର୍କରେ ତାହା ଆଉ କେହି କିଛି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ବୋଲି ଭାବୁ । ସେଭଳି ହିଁଅକୁ ଏଭଳି ଭଲପାଇ ସୁଫଳ କ'ଣ ଭୁଲ କରିନାହିଁ ?

ସେଦିନର ସେ ସାମାନ୍ୟ ହେଲେ ତ ଏକ ମାଦକତାଭର ସୁଫଳ କଥା ମନେ ପଡୁଛି ସୁଫଳ । ଖୁବ୍ ଗଭୀର ସମସ୍ୟା ମନରେ ନେଇ ଶ୍ରାନ୍ତ କ୍ଳାନ୍ତ ଭାବରେ ଫେରିଆଏ ସୁଫଳ । ହଠାତ୍ ପରେ ଆସି ଦେଖେ ସୁରରତା ତା ଶୁଭ୍ରରୁମ୍ରେ ପଶି ବହୁପଥ ଘଣ୍ଟାଚକଟା କରୁଛି । ସୁଫଳକୁ ଦେଖି ଫିକ୍ କରି ହସିଦେଲା ସେ । ସତେକ ସୁଫଳ ମନରେ ପ୍ରଜାପତିର ଡେଣା ଲାଗିଗଲା । କନ୍ଦୁଧରର ରଙ୍ଗ ଶୋଭା ଖେଳିଗଲା ତା ପ୍ରାଣରେ । ଦେହସାରା ମାତାଲୁ ନିଆଁର ଲହର ଖେଳିଗଲା ।

ସେ ଧୀରେ ଖୁବ୍ ଧୀରେ ଯାଇ ସୁରରତା ପାଖରେ ଛୁଡ଼ାହେଲା । ଧୀରେ ତା ହାତକୁ ନିଜ ହାତ ମୁଠାରେ ଆଖି ରଖିଲା । ସୁରରତା ଠାରେ କୌଣସି ପ୍ରତିବାଦର ଲକ୍ଷଣ ନାହିଁ । ସୁଫଳର ମନରେ ନିଆଁ ଲାଗିଛି । ଧୀରେ ଧୀରେ ସେ ସୁରରତାକୁ ନିଜ କୋଳକୁ ଟାଣିଆଣି ଅଙ୍ଗ ଗଭୀର ଆଶ୍ରେଷ ଭିତରେ ରଖିଲା । ତଥାପି ସୁରରତା ମାରବ । ସୁଫଳ ପାଗଳକ ଭଳି ତାକୁ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଯାଉଛି । ଆଉ ସୁରରତା—

ସୁଫଳ ବୁଝିଲା ଅତି ନିବଡ଼ ଭାବରେ ସୁରରତାର ମୁହଁକୁ । ତାର ସେହି ମାଦକତାଭର ଆଖିକୁ ।

ନା କୌଣସି ଅସନ୍ତୋଷର ଚିହ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ । ବରଂ ସମ୍ପର୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚନ୍ଦ୍ର ରହିଛି ଆଖିରେ । ସୁଫଳ ଖୁବ୍ ନିବଡ଼ ଭାବରେ ଆଲିଙ୍ଗନ କଲା ସୁରରତାକୁ ଆଉ ସୁରରତା ଲଜକୁଳୀ ଲତାଭଳି ମିଶିଯିବାକୁ ବୁଝିଲା ସୁଫଳ ଦେହରେ । ମାତ୍ର ପରସ୍ପରରେ କ'ଣ ହେଲା କେଜାଣି ମନ ଉପରେ

ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ପାଇଲ ସୁଚରିତା । ଆଉ ଦୂରେଇଗଲା ନାଟକସ୍ତ୍ର ଗଢ଼ିର
ମୁଫ୍ତଫାତୁ—

“ତୁମକୁ ଦୁହାଇ ସୁଖପ୍ତ, ମୋତେ ରକ୍ଷା କର ।”

“ମୁଁ ପାଷଣ୍ଡ ନୁହେଁ ସୁତୀ । ତୁମ ମନ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଯାଇ, ତୁମସହ
ଦୈହିକ ପ୍ରେମ ଆତ୍ମାଦାନ ମୋର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୁହେଁ । ମୋ ମତରେ ଏହା
ପାଶବିକ ଖୁଣ୍ଟି ।”

ଏହାପରେ ସୁଚରିତା ସହ ସୁଖପ୍ତର ଅନେକ ଥର ଦେଖାହୋଇଛି ।
ଅତି ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ଭେଟିଛନ୍ତି । ସତରେ ଯେପରି
କିଛି ହୋଇ ନାହିଁ । ଏହି ଭାବ ଦୁହେଁଙ୍କ ମନରେ, ଦୁହେଁଙ୍କ ଗୁଲି ଚଳନରେ ।

ମାତ୍ର ଆଜି ସୁଚରିତାର ଏ ଚିଠି ' କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲା
ସୁଖପ୍ତ କାହିଁକି ଆକସ୍ମିକ ଭାବରେ ଏ ଚିଠି ଲେଖିଲା ସୁଚରିତା । ଏ ଚିଠି
ପ୍ରେମର ନା ପ୍ରତିହଂସାର । ପ୍ରଣୟର ନା ବିଦ୍ରୋହର । ବିଦ୍ରୋହର
ନା ଅସନ୍ତୋଷର ।

ଅନେକ ଲେଖକ କହନ୍ତି, ପ୍ରେମର ପ୍ରଥମ ସଂଯୋଗ ଭଲ !
ପ୍ରଣୟର ଶୁଭ ସୂଚନା ମୁହଁରେ ବିରକ୍ତିର ଭାବ । ନାନା ଆଦର୍ଶଗତ
ଉପାଖ୍ୟାନ ପ୍ରଦାନ । ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଅଜ୍ଞତା ଭିତରେ ଘୋଡ଼େଇ ରଖିବାର
ସଫଳ ଅଭିନୟ । ହେଲେ ସୁଚରିତା, କ’ଣ ସେ ଚାହେଁ । କ’ଣ ବା
ତା ଚିଠିର ମୂଳ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ?

ଚିଠିଖଣ୍ଡି ପୁଣି ପଢ଼ିଲା ସୁଖପ୍ତ । ଖୁବ୍ ଭାବଚକ୍ତି ଚିଠି ଲେଖିଛି
ସୁଚରିତା । ଚିଠିର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଅକ୍ଷରରେ ସତେକ ଆକର୍ଷଣ ରହିଛି
ତା ପାଇଁ । ସୁଚରିତା ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦରୀ ।

କିନ୍ତୁ ତାର ସେହି ଲେଖା—“ମୁଁ ଅନାଗ୍ରାତ , ମୁହଁତୋଳି କୌଣସି
ଯୁବକକୁ ଚାହେଁନି । ହେଲେ ତମେ, ମଣିଷ ଭୁଲ କରେ । ଆଉ ଥରେ ଯେପରି
ସେ ଭୁଲ ନ ହୁଏ” ସତେକ ଚେତାବନୀ ଶୁଣାଇଛି ସେ । ଗୁଡ଼ିରେ କମିତି
ଅନୁଭବ ଦରକ ଅନୁଭବ କଲା ସୁଖପ୍ତ ! ସତରେ ସୁଚରିତା ତାକୁ

ଖୁବ୍ ଆଦାତ ଦେଇଛି । କିନ୍ତୁ ମଧୁମିତା ଯାହା କହୁଥିଲା । “ସୁରରତାକୁ ଅଳ୍ପ ଭାବନା ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ । ଖୁବ୍ ଚୁପ୍ ମୁହଁ ଖଣ୍ଡକ । ତଳମୁହଁ ଖୁବ୍ ଜଣେ । ଯିଏ କହିବ ସେ କିଛି ଜାଣେନା । ହେଲେ...”

ମଧୁମିତା ଉପରେ ଖୁବ୍ ବରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ; ସୁଖପ୍ତ । ସୁରରତା ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି ଶୁଣିବ ନାହିଁ ବୋଲି କହିଥିଲା ସେ ; କିନ୍ତୁ ମଧୁମିତା ଦୃଢ଼ଭାବେ କହିଥିଲା, “ମୋ ପ୍ରଣୟକୁ ଭଲ ପାଇବାକୁ ତମେ ପୋକର ମାରୁତ ସୁଖପ୍ତ । କିନ୍ତୁ ସୁରରତା । ଯାହାର ପଛଦିନ ତୁମେ ଦୃଢ଼ତା ଜାଣିନା । ଯାହା ପଛରେ...”

“ଓଃ—ମଧୁ ! ତମେ ଯାଇପାର” ମଧୁମିତାକୁ ଖୁବ୍ ନିଷ୍ଠୁର ଭାବରେ ସେଦିନ ଫେରେଇ ଦେଇଥିଲା ସୁଖପ୍ତ । ବିରୁଦ୍ଧ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ପୋଛି ଉଠି ଚାଲିଯାଇଥିଲା । ଯିବାବେଳେ କିପରି ରୁଦ୍ଧ ଆବେଗରେ କହିଥିଲା, “ମୁଁ ତୁମର ପ୍ରଣୟିନୀ ନୁହେଁ । ପ୍ରେମିକା ବି ନୁହେଁ, ତେବେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲ ପାଏ । ସୁରରତାଠାରୁ ତୁମେ ଦୂରେଇ ରହିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହେବି ।”

ଏତେ ରାଗ କାହିଁକି ମଧୁମିତାର ସୁରରତା ଉପରେ । ସୁରରତା ତ ସୁଖପ୍ତକୁ କହିଥିଲା ସେ ଆଦୌ ବିବାହ କରିବ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବେହ୍ ଦେବାକୁ ସେ ପଛେଇ ଯାଇଥିଲା । ସବୁ ଝିଅ ଏପରି କହିଥାନ୍ତି ସୁରରତା କହିଲା । ବିବାହ ପାଇଁ ତା ମନ ଯେ ବିଚଳିତ ନ ହେଉଥିବ, ଏକଥା କିଏ ବା ଜାଣେ । ତେବେ ମଧୁମିତା କହୁଛି ସୁଖପ୍ତ ତା ପାଲରେ ପଡ଼ିଛି । ସତରେ କ’ଣ ସୁଖପ୍ତ ସୁରରତା ପାଖରେ ସେ ହାର ମାନିବ ? ଜୀବନରେ ତାର କେତେ ଝିଅ ଆସିଛନ୍ତି । କେତେ ଉତ୍ସବମୁଖରତା ଦିବସରେ ଜୀବନକୁ ତାର ଭଲ କଲ ରୋଲରେ ଭରପୂର କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଝିଅ ପାଖରେ ସେ ହାର ମାନି ନାହିଁ । ଜାନକା ହିଁ ତା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ପ୍ରଣୟିନୀ । ପ୍ରଥମ ସ୍ୱର୍ଗାତ୍ମର ନାଗ, ତାର ସ୍ତ୍ରୀ । ତାର ଆତ୍ମୀୟା, ତା ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥୀ ।

ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟା ଏହି ସୁରରତା । ଖୁବ୍ ଚତୁର, ନା, ନିଜକୁ ସଫଳ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲ ସୁଖପ୍ତ । ଅକାଶତରେ ସୁରରତାର ଚିଠି ଉପରେ

ତା ଆଖିରୁ ଦେଇ ଟୋପା ଲୁହ ଝରିପଡ଼ିଛି । ଖୁବ୍ ଦୃଢ଼ ମନରେ ଚିଠିଟଣି
କରି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି ଦୂରକୁ ପିଙ୍ଗିଦେଲା । ସୁତରାଫ ଅନ୍ୟର ପ୍ରେମିକା,
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ତା ମନରେ ଦୁଃଖତା । ସେଠି ସୁଖପ୍ତ ଜୋର କରି
ନିଜକୁ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁବା ଅନୁରାଗ । ଜାନଙ୍କା ତାର ଭଲ । ତାର ଏକାନ୍ତ
ନିଜର, ଏବଂ ତା ଅନୁରାଗ, ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥୀ । ଜାନଙ୍କା ଭଲ ସ୍ତ୍ରୀ ତାକୁ
ମିଳିବ ବା ନାହିଁ । ଶିଶିକ ଉଦ୍‌ଭେଦନାରେ ଭୁଲ ଜାନଙ୍କା ଭଲ ସ୍ତ୍ରୀ ସହ
ପ୍ରତାରଣା ଆସେ ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

“କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟକୁ ଭଲପାଇବା ସ୍ତ୍ରୀ ସହ ପ୍ରତାରଣା ନୁହେଁ । ନିଜକୁ
ନିଜେ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲ ସୁଖପ୍ତ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଜୀବନରେ ସାଥୀ ହିଁ
ପ୍ରଣୟିନୀ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଗୋପିନୀମାନେ...ରକ୍ତକ୍ଷୀ । ସତ୍ୟଭାମା...
ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ପରମ ସୁରୂପ । ପ୍ରେମର ସାକାର ମୁଖି...
ହେଲେ ସୁଖପ୍ତ ଜୀବନରେ ସୁତରାଫା ଦ୍ୱିତୀୟା ନାହିଁ । ସେ ସୁଖି ଏପରି ଚିଠି
ତେବେ ଲେଖିଲ କାହିଁକି ?

ସୁତରାଫାକୁ ମନରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲିଯିବା ପାଇଁ ସଫଳ କଲ
ସୁଖପ୍ତ । ମନର ଦୁଃଖତାକୁ ମନରେ ମାରି ସଫଳ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ
ସ୍ଥିରକଲ ସେ । ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ତା ଜୀବନରେ କେତେ ନାହିଁ
ଆସିଛନ୍ତି । ସୁଲେଚନା, ବନଜା, ମଧୁସୂତା, ବିଜୟଲକ୍ଷ୍ମୀ, ତନୁଶ୍ରୀ ପ୍ରଭୃତି
ଆହୁରି ଅନେକ । ସୁଖପ୍ତର ଦୃଢ଼ତା ପାଖରେ ସମସ୍ତେ ହାର ମାନିଛନ୍ତି ।
ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ସମସ୍ତେ ଫେରିଯାଇଛନ୍ତି ତା ଜୀବନରୁ ।
ହେଲେ ସୁତରାଫା ପ୍ରଥମ ଝିଅ, ଯିଏ ତାକୁ ଆଜି ଠୋକର ହାଣିଛି ।
ନା ନିଜକୁ ଏ ବାଟରୁ ଅତି ନିର୍ମମ ଭାବରେ ଦୂରେଇ ନେବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

ଚିଠି ଟୁକୁରାଗୁଡ଼ିକୁ ଉଠାଇ ଲଇଟରେ ଜଳେଇ ଦେଲା ସୁଖପ୍ତ ।
ଭାବନା ମନକୁ ଟିକିଏ ଶାନ୍ତ କରିବାକୁ ଖଣ୍ଡେ ସିଗାରେଟ୍ ଲଗାଇ
ଖୁବ୍ ଦିଆଣ ଟାଣିଦେଲା । ଯାଏ, ସୁତରାଫା ତେବେ ବି ତାମନରୁ
ଯାଉନି ।

ସେଦିନ ମଧୁମିତା କହୁଥିଲା । ତୁମେ ସୁତରାଫା କଥା କହି
ଜାଣନି ସୁଖପ୍ତ । ସେ ପରିତୋଷକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲା । ତାକୁ ହତାଶ କରି

ଏବେ ଅବମାନୁ ଭଲ ପାଉଛି । ତାଙ୍କ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଖୁବ୍ ଦାନସ୍ୱତା
କମି ଆସିଲଣି । ଚିଠି ଦିଆ ନିଆ ଚାଲିଛି ।

ସେଦିନ ମଧୁମିତାର କଥାକୁ ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଇଥିଲା ସୁଫାପ୍ତ ।
ହେଲେ ଆଜି କମିତ ତା ମନରେ ସନ୍ଦେହ ଆସୁଛି । ଅବମାନୁ ବୋଲି ସେହି
ଅଜ୍ଞାତ-ପୁରବ ପ୍ରତି ଖୁବ୍ ଗୋଟା ପ୍ରତିହଂସା ଆସୁଛି । ହେଲେ, ନା...
ସୁଚରିତା ତାର ସାହା କରିବାର କରୁ । ସାହାକୁ ଧରି ନାହିବାର ନାରୁ ।
ତାର ସାଏ ଆସେ କେତେ...

ହେଲେ ମନ ତାର ବୁଝୁ ନାହିଁ । ସୁଚରିତା, ସୁଚରିତା ।
ତା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ସୁଚରିତାର ପ୍ରତିଛବି ଭରି ବୁଲୁଛି । ଆଃ, ସୁଫାପ୍ତର
କାନ୍ଦିବାକୁ ମନେ ହେଉଥିଲା । ଏ ଦନାବର୍ତ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ ସେ ମୁକ୍ତି ରୁହେଁ ।
ସୁଚରିତାର ମାୟାଜାଲରୁ ସେ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯିବାକୁ ରୁହେଁ... ସୁଚରିତାକୁ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ମନରୁ ପାଶୋର ଯିବାକୁ ରୁହେଁ ।

ସେଦିନ କଥାରେ କଥାରେ ସୁଚରିତା କହିଥିଲା, ଭଲ ପାଇବା,
ପ୍ରେମ କରିବା ଆଉ ସେ ଦିଗରେ ଆଗେଇବା ଏକା କଥା ନୁହେଁ । ଯାଃ,
ଏଡ଼େ ଛୁଆ ଝିଅଟା, ସେ ପୁଣି ସୁଫାପ୍ତକୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା । ମନେ ମନେ
ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତ ହେଉଥିଲା ସୁଫାପ୍ତ । ତା ନିଜ ଉପରେ ତାର ଖୁବ୍ ଗର୍ବ
ହେଉଥିଲା । ଏତେ ଗୁଡ଼ାଏ ଝିଅ, ସୁଚରିତାଠାରୁ ତେର ସୁନ୍ଦର ହେଲେ ବି
ସୁଫାପ୍ତର ଚରିତ୍ରବତ୍ତକୁ ସମ୍ମାନ ଦେଖାଉ ଥିଲେ । ତାର ଗର୍ବର ମୁହଁକୁ
ଦେଖି ଶକ୍ତି ଛୁଡ଼ା ହେଉଥିଲା । ହେଲେ ଏ ସୁଚରିତାଟା ତାକୁ ଅପମାନ
କରି ଚିଠି ଲେଖିବାକୁ ସାହସ କରିପାରିଲା କିପରି ? ସାମାନ୍ୟ ଏକ
ଦୁର୍ବଳ ମୁହଁର ସୁନ୍ଦରୀ ଚତୁର୍ଥ ସୁଚରିତା ଠିକ୍ ନେଇ ପାରିଛି ।
ଲୁହାକୁ ସୁଫାପ୍ତ କରି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ପାହାର ହାଣ୍ଡିଛି
ଯେ—ଯେତେ ଶକ୍ତ ହେଉ ପଛେ ଲୁହାର ଆଉ ଚାରି କ'ଣ ? ବିଚର
ଚେପା ହୋଇ ଯାଉଛି, ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ଯାଉଛି ।

ରକ୍ତ କେତେ ନାହିଁ କେତେ ହେଲଣି । ଦକ୍ଷା ଦେଖିବାକୁ ସୁଫାପ୍ତକୁ
ଜର ଲାଗୁଛି । କେଇଟି ରକ୍ତ ଏହିପରି କଟିଗଲଣି । କେଶବପ୍ତ

ମେଘକନ୍ୟାର କେଶଗୁଚ୍ଛ ଆକାଶ ସାରା ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି ।
 ଗହ୍ମ ରହୁ ମେଘ ଉତ୍ସରୁର ଗୁରୁତ୍ୱର ନିର୍ଦ୍ଦୋଷ କାନ ଅବର ଦେଉଛି ।
 ସୁଧାସ୍ତ ସତେକ କାନ୍ଦିବ ଦରଘା ମେଘକନ୍ୟାର ଲୁହରେ ଲୁହ ମିଶାଇ ।
 ଆଃ—ସୁଚରିତାଟା କେଡ଼େ ନିଷ୍ଠୁର ସତରେ ।

X

X

X

“ଚେତ ଚରୁଣ ଚାହିଁଲ ନିଶି ନାଶେ ପାଶେ ନାହିଁ ଦବ୍ୟତରୁଣ”

ଶାନ୍ତାନାଥରେ ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚାଙ୍ଗ ଦରଘା ସ୍ୱର ଛୁଟେଇଛି ବାଜାବାଲ—
 ଆଜି ସୁଚରିତାର ବାହାଘର । ନିଜେ ସ୍ଥିର କରି ଅବନୀ ସହୃଦ ସୁଚରିତାର
 ବିବାହ ହେଉଛି । ଘରେ ବାହାରେ ସମସ୍ତେ ଆନନ୍ଦ ମୁଖରିତ । କିନ୍ତୁ
 ସୁଚରିତା—ନିଜେ ଅସୁଖୀ ନ ହେଲେ ବି କାହିଁକି ପ୍ରେମ ବିବାହର ମାଦକତା
 ପାଇପାରୁନି ସେ । ଆଜି ଭଲ ଦିନରେ ସୁଧାସ୍ତ ଦାସ ଆସିଲ ନାହିଁ ।
 ରାଗରେ, ଅଭିମାନରେ ଅନେକଦିନୁ ସେ ସୁଚରିତାକୁ ଭେଟିବା ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି ।
 କାଁ ଭାଁ କେଉଁଠି ଭେଟ ହେଲେ ସୁଚରିତାକୁ ଆଡ଼େଇ ଚାଲି ଯାଇନି ସେ,
 ଚେତବ କେବଳ ଉପର ଠାଉରିଆ ପଦେ ଦିପଦ କଥା କହି ଚାଲି ଯାଇଛି ।
 ଆଜି ପାଇଁ ସେ ନିଜେ ନିମନ୍ତ୍ରଣପତ୍ର ପଠାଇଛି । ହେଲେ ସୁଧାସ୍ତ...ଆଃ—
 ଯୋଉ ତ ମଣିଷ, ସେଥିରେ ପୁଣି ଏତେ ଅଭିମାନ ।

ସୁଚରିତା ମନରୁ ସୁଧାସ୍ତକୁ ପାଶୋରି ଯିବାକୁ ଚାହେଁ । ଅବନୀ ତାର
 ନିଜର । ଏକାନ୍ତ ଭାବ ସେ ଅବନୀର, କିନ୍ତୁ ଏ ପୋଡ଼ା ମୁହାଁଟା ଏତେ
 ତା ମନରେ ଆସୁଛି କାହିଁକି । ଯେତେବେଳେ ଅଯାଚିତ ଭାବରେ ସୁଧାସ୍ତ
 ତା ପାଖକୁ ଆସୁଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେତ ସୁଧାସ୍ତକୁ ଦୂରେଇ ଦେଇଥିଲା ।
 କିନ୍ତୁ ଆଜିଭଳି ଦିନରେ, ଯେତେବେଳେ ସତକୁ ସତ ସେ ସୁଧାସ୍ତକୁ ମନରୁ
 ପାଶୋରି ଯିବାର କଥା ସେତେବେଳେ ଏଭଳି ଭାବରେ ସୁଧାସ୍ତ ତା ମନକୁ
 ତା ହୃଦୟକୁ ଆବୋରି ବସିଛି କାହିଁକି ? ସାମାନ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ଚିଠିକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି
 ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ମନରେ ଏତେ ମନାନ୍ତର । ମାରଣଆଜ୍ଞ ଭଳି ସୁଧାସ୍ତ ତା'ଠାରୁ
 ଖଣ୍ଡ ଚିଠି ପାଇ ଦୂରେଇ ରହିଥିଲା ; କିନ୍ତୁ ସୁଧାସ୍ତ ତା'ଠାରୁ
 ଯାହା ଚାହୁଁଥିଲା ଯୋର ଜବରଦସ୍ତି ତା ଠାରୁ ଆଦାୟ କରି ପାରିଥାନ୍ତା ।

ଭକାଶଙ୍କ ଭଳି କେହି କଣ କୌଣସି ନାଶ୍ୱାସନ ଜୟ କରିପାରେ ?
ଏଥିପାଇଁ ଗୌରୁଷ ଆବଶ୍ୟକ । ନାହିଁ ନାହିଁ କହିବାତ ନାଶ୍ୱର ପ୍ରେମ
କୌଶଳ । କିନ୍ତୁ ପୁରୁଷ...

ଛୁ—ସେବନ ମାଲିଆଙ୍କ ଭଳି ସୁଯୋଗ କହିଥିଲା, ମୁଁ
ପାଶନ୍ତୁ ନୁହେଁ ସୁଚ ! ମୁଁ ନାଶ୍ୱା ମନ ବରୁଦରେ ଯାଇ କାହା ସହିତ
ପାଶବକ ସମ୍ପର୍କ ରଖିବାକୁ ଚାହେଁନା । ପ୍ରେମ ଏକ ଉଦାତ୍ତ କ୍ଷଣିକ
ଉତ୍ତେଜନା । ଉଭୟର ମାନସିକ ଉଦ୍‌ଯାମଣରେ ହିଁ ଏଥିରେ ଆନନ୍ଦ
ନିହିତ । ତୁମେ ଭାବନ ତୁମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବରୁଦରେ ତୁମ ସହିତ ମୁଁ କୌଣସି
ସମ୍ପର୍କ ରଖିବି...

“ହୁଁ ! ସବୁ କଥାରେ ମାଡ଼ । ତୁମେ ଯଦି ମୋତେ ଚାହୁଁଥିଲ
ସୁଯୋଗ, ତେବେ ଜୋର ଜବରଦସ୍ତ କାହିଁକି ତୁମ ଦାସୀ ମୋ ଉପରେ
ସାବ୍ୟସ୍ତ କଲନି ତୁମେ । ମୋ ଚିଠିକୁ ଭଲ ବୁଝି କାହିଁକି ତୁମେ ମୋଠାରୁ
ଦୂରେଇ ରହିଲ ।” ଆହତ ମନରେଇ ଖୁବ୍ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା
ସୁଚରିତା । ଶେଷଥରକ ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଆସନ୍ତା କି ?

“ନାନା, ସୁଯୋଗ ଭଲ ଆସିଛନ୍ତି । ବାହାରେ ଚାପ୍ ହୋଇ ବସିଛନ୍ତି
ଆଉ ଏ ବହି ଖଣ୍ଡିକ ତୋ ପାଇଁ ପଠାଇଛନ୍ତି । ସୁଚରିତାର ଭଉଣୀ ମାନସୀ
ଆସି କହିଲା ଏକଥା ।

ଚମକ ପଡ଼ିଲା ସୁଚରିତା । ତାର ଅବଚେତନ ମନରେ ଚେତନା
ଉଦ୍‌ଗ୍ରୋହ ହେଲା । ମାନସୀଠାରୁ ବହିଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ଦେଖିଲା ସେ । ସୁଚରିତା
ବିବାହ ଉପଲକ୍ଷେ ତାର ସଦ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଉପନ୍ୟାସ, ‘ମରୁତ୍‌ରଣୀ’ ।
ଦ୍ୱିଏତ ସୁଯୋଗ ତାକୁ ହିଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଏ ଉପନ୍ୟାସ ଲେଖିଛି । ବହି ଖଣ୍ଡିକ
ନେଇ ନିଜ ଟ୍ରଙ୍କ୍‌ରେ ରଖିଲା ସେ । ବହି ଖଣ୍ଡିକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ଖୋଲି
ପଢ଼ିବାକୁ ମନରେ ଭୟ ତାର ।

“ମାନା, ସୁଯୋଗବାବୁକୁ ଟିକେ ଡାକନ୍ତୁ ନି ।” ସୁଚରିତାର କଣି ସ୍ଵର
କିପରି ଚିଁ ଚିଁ ଶୁଭୁଛି ।

‘ହଉ,’ କହି ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲା ମାନସୀ । ସୁତରତା ଭାବୁଥିଲା କ’ଣ ଲେଖିଛି ଏ ବହିରେ । ତା ଚରସକୁ ଇଙ୍ଗିତ କରି, ଆସିପ କର କିଛି ଲେଖି ନାହିଁ ତ ? ଯାଃ, ଲେଖକଗୁଡ଼ା ବଡ଼ ବକ୍ତା । ନିଜକୁ ଲୁଚେଇ ଅନ୍ୟକୁ ଖୁବ୍ ଦୋଷ ଦେଇ ପାରିବୁ !

“ମୋତେ ଡାକଲ ସୁତରତା !” ସୁଦାସର କଣ କିପରି ବିକୃତ ଶୁଭ୍ରଥିଲା । ସୁଦାସର ମୁହଁକୁ ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲା ସୁତରତା । ଆଜି କାହିଁକି ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନେ କରୁଛି, ସେ ସୁଦାସ ଆଗରେ ।

‘ବସ,’ ସୁତରତା ତା ନିଜ କଣକୁ ନିଜେ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପାରିଲା ନାହିଁ ।

“ନା, ମୋର ଅନେକ କାମ ଅଛି । ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଚାଲିଯିବି । ତୁମ ବିବାହର ଏ ଶୁଭ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ତୁମକୁ—ତୁମର ଦାମ୍ପତ୍ୟ ଜୀବନକୁ ଶୁଭଙ୍କର କରିବାକୁ ଭଗବାନଙ୍କ ଜଣାଇବାକୁ ଆସିଥିଲି । ମୁଁ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣେନା, ତୁମେ ଆଜିର ଏ ଶୁଭ ଦିନରେ ମୋର ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତିକୁ କିପରି ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିଛ । ତେବେ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଆସିଲି । ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ ଆସୁଛି । ଆଉ ବେଶୀ ସମୟ ରହିଲେ ସତେକ ସେ କାନ୍ଦ ପକେଇବ ।

“ଟିକେ ବସ...” ଭୟ ଆଶଙ୍କା କ୍ଷୋଭ ସୁତରତା କଣ୍ଠରେ ।

“ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବ ସୁତରତା ଦେବୀ । ମୁଁ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି । ଆସୁଛି, ଅବମାନାକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବ, ଆସୁଛି ।” ଉଦ୍‌ଗତ ଲୁହକୁ ଲୁଚେଇ ଗୁପ୍ତ ପଦରେ ସେଠାରୁ ପଳେଇଗଲା ସୁଦାସ । ସୁତରତାର ମନରେ ଅନେକ କଥା ଆସୁଥିଲେ ବି କଣ ଫିଟି ସତେକ କିଛି ବାହାର ପାରୁନି । ବେଦନାର ଗୁରୁ ବ୍ୟଥାରେ କିପରି ସ୍ଥାଣୁ ପାଲଟି ଯାଉଛି ସେ । ସୁଦାସ ଆଜି କେତେ ବଦଳିଯାଇଛି ସତେ । ସ୍ନେହରେ ତାକୁ ସୁର ଡାକୁଥିଲା ସେ—ହେଲେ, ଆଜି ସୁତରତା—କଥା କହୁ କହୁ କିପରି ଆଖିରେ ଲୁହ ତାର ତଳ ତଳ ହୋଇଯାଉଛି । ଯାଃ, ମାଇକିଆ । ବିବାହର ସମସ୍ତ ମାଦକତାକୁ ନଷ୍ଟ କରିଦେଲା ସୁଦାସ । ସୁତରତାର ଛୁତି କୋର ହୋଇ

ସତେ କି ତୁମ୍ଭକୁ ତୁମ୍ଭା କୋହ ଆସୁଛି । ଖୁବ୍ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭବ କଲ ସେ ।

“ନାମ, ସୁଗନ୍ଧ ଗ୍ରାହ କୁଆଡ଼େ ଗଲେକି ?” ମାନସୀ ଚା ନେଇ ଆସି ପ୍ରଶ୍ନ କଲ ।

ସେ ଚାଲିଗଲେଣି । ସତେ ଯେପରି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ନିଜ ଭିତରେ କୋହକୁ ଚାପି ରଖିଥିଲ । ଆଉ ସେ କୋହ ବାଧା ବନ୍ଦନ ମାନବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୁଏ । ତେଁ କରି କାନ୍ଦି ପକାଇଲ ସେ ।

“ଯାଃ, ତୁ ପୁଣି କାନ୍ଦୁ ନାମ । ନିଜେ ତ ଅବନୀ ଗ୍ରାହକୁ ତୁ ପସନ୍ଦ କରି ବିବାହ କରୁଛୁ, ପୁଣି କାନ୍ଦୁଛୁ କାହିଁକି । ଛୁ, ତୁନିହ । ତୁ ତୋର କାନ୍ଦିବାରେ ଲାଗିଗଲୁ, ଆଉ ସୁଗନ୍ଧ ଗ୍ରାହ ଆଜିରୁକି ଦିନରେ ଚା କପେ ବି ନ ଖାଇ ଚାଲିଗଲେ । ତୋ କଥା ଆଉ ହବନି ନାମ— ତୁନିହ ।”

ମାନସୀ ସୁତରତା ପାଖରେ ବସି ତା ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଲା । ସୁତରତାର କୋହ ଦିଗୁଣିତ ହେଲା । ସେ କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା । ବିରୁଣ୍ଡ ମାନସୀ ତ ଜାଣେନି ଯେ ସୁତରତା କାହିଁକି କାନ୍ଦୁଛି । ସେ ଜାଣେ ଏ ଘରର ଏତେ ଦିନର ସମ୍ପର୍କ ତୁଟେଇ ଚାଲି ଯିବାର ବ୍ୟଥାରେ ନାମ ତାର କାନ୍ଦୁଛି । କିନ୍ତୁ ନାମ ତାର ଯେ କେଉଁ ଖରର ଶରଣ ଆଦାତରେ ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ ହୋଇ ବ୍ୟଥାରେ ବେଦନାରେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାତ୍ମରେ ପୀଡ଼ିତା ହୋଇ କଲବଲ ହେଉଛି ଏକଥା ବିରୁଣ୍ଡ ଜାଣିବ ବା କାହିଁକି ?

“ତୁନିହ ନାମ, ତୁ ଏପରି କାନ୍ଦିଲ ବୋଉ ଏଇନେ ପୁଣି କାନ୍ଦିବ ।” ନାମକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ନିଜେ କାନ୍ଦି ପକାଇଲ ମାନସୀ । ଯାଃ ଏ ଲୁହ ବଡ଼ ସନ୍ତାପକ । ଏହାର ବ୍ୟାପ୍ତି ଖୁବ୍ ବ୍ୟାପକ । କାନ୍ଦିବାରେ ଯେ ଆନନ୍ଦ ଅଛି, ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ଅଛି ଏକଥା କାନ୍ଦିବା ବାଲୁଏ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି ।

ଶାହାନାଲ ରହାଗୁଡ଼ି କାନ୍ଦୁଛି । ଆଉ ମାଇକ୍ ସଙ୍ଗୀତରେ ବି ବାଡ଼ିପଡ଼ାଟା ସତେ କି ସୁତରତାକୁ ହିଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଗାଉଛି ।

“ତୁମ କଥା ଗ୍ରାହ ଗ୍ରାହ ପାହିଲ ଏ ଦୁଃଖ ରାତି ରୂପର ରଞ୍ଜିତ ମୁଁ ଯେ ଖରବଇ ବଣ ପଶି ।”

ଯାଏ, ଭାବ୍ । ସମସ୍ତ ମିଳି ତାକୁ ଆଜି ସତେକ ଆଦରଣ କରିବାକୁ
 ଚିତ୍ତ କରିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ମିଳି ତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସତ୍ତାପନ କରୁଛନ୍ତି । ନିଜକୁ
 ଏ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ବେଷ୍ଟାନଲ ସୁଚରତା । ନାସ୍ତ ସେ, ସବୁ
 ପରିସ୍ଥିତି ସହ ଅଭିନୟ କରି ଚଳିବା ତାର ଧର୍ମ—ନା—ସୁଗ୍ରହକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ
 ଭୁଲିଯିବାକୁ ହେବ । ଆଖି ପୋଛି ଛୁଡ଼ାହେଲା ସେ । ସତେ କି ତାର କିଛି
 ହୋଇ ନାହିଁ । ତଥାପି ମାଇକ୍‌ରେ ଗାଉଛି ।

“ନାଗୁଣୀର ମୁହଁ ହସି ଚୁହୁଁ ଅମୃତର ଧାର
 ଭୁଲି, ଗରଳ ଜ୍ୱଳାରେ ପ୍ରେମିକ ହୁଏ ଅଧୀର ।”

ଯାଏ, ଭାବ୍ । ସୁଚରତା ଉଠିଯାଇ ଶୋଇପଡ଼ିବାର
 ଅଭିନୟ କଲା ।

ଶିକାରୀ

ପରିମଳ ଆଖିରେ ଆଜି ନଦ ନାହିଁ । କେଜାଣି କେତେ ଶକ୍ତି ଆସି
ହେଲଣି । ଘଣ୍ଟା ଦେଖିବାକୁ ତାର ଉପ୍ପ । ଶୁଣିବ ଏ ଘନ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ
ପୁଅ ସ୍ମୃତି ସେମିତି ନିଜ ଗୁଲି ପରିମଳ । ଦିନର ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟବସ୍ଥା
ଭିତରେ ନିଜକୁ ନିଜ ଭୁଲିଯାଉଛି ସେ । ଗଦା ଗଦା ଫାଇଲ୍,
ଲେକମାନଙ୍କର ଦଳହଲ୍ଲା ଭିତରେ କପରି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଭବ କରୁଛି
ବିନୟ । କିନ୍ତୁ କରବ କ'ଣ ? ମୁଣ୍ଡଟା ତାର ଟଣ ଟଣ କରୁଛି । ସୁଖପ୍ରା
ପାଇଁ କପରି ଅନୁଭବ ନିଜ ଆସୁଛି ତା ମନରେ । ଆଜି ଖୁବ୍
ମନେପଡୁଛି ସୁଖପ୍ରା ତାର । ନିଜକୁ ଯେତେ ସଫଳ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କଲେ ବି କାହିଁକି ବାରମ୍ବାର ସେ ଦୁଃଖ ହୋଇପଡୁଛି । ଫାଇଲ୍
ଗଦାରେ ସୁଖପ୍ରା, ଲେକ ଗହଳରେ ସୁଖପ୍ରା । ଶବ୍ଦର ଏ ନିର୍ଜନ
ପ୍ରହରରେ ବି ସୁଖପ୍ରା—ସା । ନିଜ ଉପରେ ପରିମଳର ଖୁବ୍ ବିରକ୍ତି
ଆସୁଥିଲା । ଶବ୍ଦର ଏ ନିର୍ମୂଳ ପ୍ରହରରେ ସୁଖପ୍ରା ହୁଏତ ତା ସ୍ବାମୀର
ବାହୁବେଷ୍ଟମା ଭିତରେ ରହି କହୁଥିବ—ମୁଁ ତୁମର, ଏକାନ୍ତ ଶବ୍ଦରେ
ତୁମର । ତୁମକୁ ପାଇ ନାହିଁ ଜୀବନ ମୋର ସାର୍ଥକ ହୋଇଛି ।
ପୁଣି ବିମଣ୍ଡିତ ହୋଇଛି । ହୁଏତ ସ୍ବାମୀ ତାର ପରିମଳ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଠାଇ
ଥାଇପାରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସୁଖପ୍ରା ହସି ହସି ସଫଳ ଅଭିନେତ୍ରୀ ଭଳି କବାଟ
ଦେଉଥିବ, “ସା—ଆଜିର ଏ ରଜିନ୍ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ ସେ ଲେଉଟାଇ
ନା ପକାଇ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଅନ୍ତା ଡିଅର । ପରିମଳ ଭଜ୍ ଏଣୁ ହିଁ ଲେଉଟ ।
ମରାମତି ଲେଉଟ...

ଆଃ—ପରିମଳର ଗୁଡ଼ି ଭିତରଟା ବେଦନାରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ଉଠୁଛି । ନା, ଆଜି ଆଉ ନଦ ହେବନି, ରାଜଧାନୀରେ ହୁଏତ ଆଜି ପୁଣି କାହାର ବାହାଘର ହେଉଛି । ରାତିର ଏ ନିର୍ଜନ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ନିଃସଙ୍ଗତାକୁ ଗୋଟାଏ ବୁଢ଼ା ପାଟି ମେଲାଇ ମାଇକ୍ଟା ଖିନ୍ ଭିନ୍ କରିଦେଉଛି । ଆଉ ତା ସହିତ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଛି ପରିମଳର ସ୍ମୃତି ସେମନ୍ତନ ।

ଆଜିକୁ ପାଞ୍ଚ ଛ'ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ପରିମଳ ସେତେବେଳେ ଓଡ଼ିଶାର ଜଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତି । ସବୁଆଡ଼େ ତା ପ୍ରଶଂସାର ଫୁଆର, ପରିମଳ ଜଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାହିତ୍ୟିକ, ପରିମଳ ଜଣେ ଓକିଲ୍ ବ୍ୟକ୍ତି । ପରିମଳ ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ରାଜନୀତିଜ୍ଞ, ପରିମଳ ସେ ସମୟରେ ସମାଜରେ ଜଣେ ଉଚ୍ଚ ଘରର ବ୍ୟକ୍ତି ।

ନିଜ ଗାଁ ଠାରୁ କିଛି ଦୂରରେ ବାଗଲପୁର ଗାଁ । ଏକ ବିରାଟ ନିବାସନ ସଭ୍ୟର ଭାଷଣ ଦେଇ ଫେରୁଥାଏ ପରିମଳ । ସାଙ୍ଗରେ ତା ଦଳର କେତେକ ସମର୍ଥକ । ସଭାର ସଫଳତା ସମ୍ପର୍କରେ ଖୁବ୍ ଆଶାବାଞ୍ଛି ସମସ୍ତେ ।

ଏକ ବେପାରୀ ହସ ହସି ସ୍ୱାଦର୍ଶନ କହୁଥିଲା, “ବୁଝିଲ ସାର ! ଯାହା ବା କିଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଇବାର ଆଶାଥିଲା ଶିଳାଙ୍କର, ଆଜି ଆପଣଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭାଷଣରେ ସବୁ ସଫା । ଶିଳାଙ୍କ ମୁହଁ ତ ଶେତା ପଡ଼ିଯାଇଛି ।”

ପରିମଳ କିନ୍ତୁ ନିର୍ଲିପ୍ତ । ବିରାଟ ଦାର୍ଶନିକ ଭଳି ଜବାବ୍ ଦେଇଥିଲା, “ବୁଝିଲ ସ୍ୱାଦର୍ଶନ ! ଭାଷଣ ବା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ଉପରେ ଆମ ଭାରତରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମିଳେ ନାହିଁ । ଭାରତୀୟ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭାଗ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭରଶୀଳ । ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଆଉ ଲଢ଼େଇ ଆମର ଏଠି ସମାନ । ବାଜିଗଲା ତ ବାଜିଗଲା ନ ହେଲେ ଚିତ୍ତପଟାଙ୍ଗ । ଗତ ଥର ଯେଉଁମାନେ ଆମର ହୋଇ କାମ କରିଥିଲେ ଏଥର ସେମାନେ କାହିଁକି ଆମର ବିରୋଧୀ । କହିପାରିବ, କୌଣସି ଆଦର୍ଶ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର ବିରୋଧ ଭାବ ନାହିଁ । ବିରୋଧ ଭାବ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥ ଉପରେ ହିଁ ନିହିତ । କାହାର ପୁଅର ଚାକରୀ, ଶିଳାର ଟାନ୍ସଫର, ଶାଳୀର Admission, ଜେଇଁ ପାଇଁ quarter ବ୍ୟବସ୍ଥା, ବରୁଁ ପାଇଁ କ୍ୟାପିଟାଲ୍‌ରେ ଜମି

ଯୋଗାଣ, ଡିଲର ନିୟୁକ୍ତି, କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରମାନଙ୍କୁ କାମ ଯୋଗାଇ ଦେବା, ଏହିମାନଙ୍କ ମୂଳରେ ଶୁଦ୍ଧି ବାସ୍ତବ । ମୁଁ ସେଥିରେ ପରିବାକୁ ଚାହୁଁନା, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ମୋତେ ସେଥିରେ ପ୍ରବେଶକୁ ବାଧ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି । ସେ କାମ ନ ହେଲେ ମୁଁ ଅକର୍ମୀ...

“ଅଜ୍ଞା ସେତେ ଲୋକଙ୍କର ଅବଶ୍ୟ ଅଭାବ ନାହିଁ । ତେବେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଯୁବସମାଜର ତ ଶ୍ରଦ୍ଧା ରହିଛି, ସମ୍ମାନ ରହିଛି ।” ସୁଦର୍ଶନ ଅତି ଦୃଢ଼ ଭାବରେ ଜବାବ୍ ଦେଲା ।

“ତାହେଲେ ବିପଦ ତ ସେଇଠି ବେଶୀ ସୁଦର୍ଶନ, ଯୁବସମାଜର ସମର୍ଥନ କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତ ଉପରେ ନ ଥାଏ । ଥାଏ କ୍ଷଣିକ ଉତ୍ତେଜନାରେ, ସାମୟିକ ଉନ୍ମାଦନାରେ । ତେବେ ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଇଁ ଯୁବକମାନଙ୍କ ସମର୍ଥନ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ।” ପରିମଳ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

“ସେ ଯାହାହେଉ ସାର ! ଆମେ ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଜିତିବା ।” ସୁଦର୍ଶନର ମନୋଭାବକୁ ଠୋକର ମାରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁ ନ ଥିଲା ପରିମଳ ବା ଆଉ ଯୁକ୍ତିତର୍କ କରିବାକୁ ସାମର୍ଥ୍ୟର ପରିଶ୍ରମ ପରେ ତାର ଶ୍ମତ୍ତା ନ ଥିଲା । ଖୁବ୍ ଅବଶ ଅନୁଭବ କରୁଥିଲା ପରିମଳ । ଲୋକ ମତରୁ ବୁଝୁଥିଲା ତାର ଏଥର ଜିତିବା ସୁନିଶ୍ଚିତ । ତେବେ ବି ମନରେ ଆଶଙ୍କା, ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅବସ୍ଥାର ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟୁଛି । ହରିଜନସାଲ, ମୁସଲମାନସାଲ, ଏଇ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ବିରୋଧୀପକ୍ଷ ପ୍ରବଳ ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଚଳାଇଛି । ନାନା ପ୍ରକାର ପ୍ରଲୋଭନ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ମଯୋଜନାର ଇନ୍ଦ୍ରଜାଲ ବିସ୍ତାରୁଛି । ତେଣୁ ଜିତିବାର ଯଥସ୍ଥ ଆଶାଥିଲେ ବି ଆଶଙ୍କା ମନରେ ଆସୁଛି । ଖୁବ୍ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ପରିମଳ ପାଦ ଘୋଷାରି ଘୋଷାରି ଚାଲୁଛି ଆଗକୁ ।

“କିଏ ? ପରି କିରେ ?”

“କିଏ ?” ପରିମଳର ସମସ୍ତ ଅନ୍ୟମନସ୍କତା ଭୁଟିଗଲା । ଆଗରେ ତାର ସୁମ୍ନୀ ମାଉସୀ, ଅନେକଦିନ ପରେ ପୁଣି ସାକ୍ଷାତ । ଗତ ନିବାରନ ପରଠାରୁ ଆଉ ସାକ୍ଷାତ ମିଳୁ ନ ଥିଲା, ଆଜି ପୁଣି ସାକ୍ଷାତ । ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ସଜ୍ଜିତ ମନେକଲା ପରିମଳ ।

“ହଁ, ମୁଁ ପରିମଳ, ମାଉସୀ । ତମେ ଭଲ ଅଛ ତ ?” ଶକ୍ତିତ ପ୍ରଶ୍ନ ପରିମଳର ।

“ହଁରେ ପୁଅ, ମଲି ଗଲି ତ ଦିନେ ବୁଝିଲୁ ନାହିଁ । ଆଜି ଯେ ଚିହ୍ନିପାରିଲୁ ସେହି ବହୁତ । ତୋ ମଉସା ଗଲ ପରେ କି ଦୁଃଖରେ ଯେ ଏ ଭଙ୍ଗା ନଉକା ମୁଁ ଓଟାରୁଛି ଭଗବାନ ହିଁ ଜାଣନ୍ତି । ପାଞ୍ଚୁ ପାଞ୍ଚୁଟା ଛୁଆକୁ ନେଇ ଖାଲି ହାତରେ ମୁଁ ସୁଖରେ ଯେ ଥିବ ତୁ ବୁଝିବୁ କିପରି ପୁଅ ।” ସୁମୀ ମାଉସୀଙ୍କ କଣ୍ଠସ୍ବର ଶୁଭ୍ ଓଦାଳିଆ ଶୁଭ୍ରଥିଲ ।

“ନା ମାଉସୀ ! କଥା କ’ଣ କି ନାନାପ୍ରକାର ଜଞ୍ଜାଳ ଭିତରେ ମୁଁ ଆଉ ଯାଡ଼କୁ ଆସିପାରନ୍ତି...”

“ହଉ ପୁଅ ! ମୁଁ ବା ତୋର କିଏ ? ତୁ ଭଲ ଅଛ ତ ?”

“ହଁ—ସେମିତି ଅଛି, ଆଉ ପିଲା ସବୁ ଭଲ ଅଛନ୍ତି ତ ?”

“ହଁ—ତୁ ଆମ ଘରଆଡ଼େ ଟିକେ ଆସିବୁ ନାହିଁ । ତୁ ଆଜି ଲାଆଡ଼େ ଆସିବୁ ବୋଲି ପିଲାମାନେ ସମସ୍ତେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛନ୍ତି । ମୁଁ ଏଇଠି କୋଉ ଯୁଗରୁ ଯେ ଅପେକ୍ଷା କରି ଛୁଡ଼ାହୋଇଛି—ତୁ ଏଇନେ ଆସିଲୁ—ଆ—” ସୁମୀ ମାଉସୀଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ପ୍ରାଣସୂରୀ ଆବେଗ ।

“କଲୁ ମାଉସୀ ! ଟିକେ କାର୍ଯ୍ୟଥିଲୁ, ଆଉ ଏମାନେ ସବୁ...”

“ନା ସାର୍—ଆମେ ଆଗ କୁବ୍‌ଘର ବସିଛୁ । ଆପଣ ଆସନ୍ତୁ” ସୁଦର୍ଶନ ଭୁରନ୍ତ ଜବାବ୍ ଦେଲା ।

“ତେବେ ଶୁଲ ମାଉସୀ, ମୁଁ ଆସିଲେ ପୁଣି ମୋର ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଅଛି । ମୁଁ ଆସୁଛି ସୁଦର୍ଶନ ।”

ସୁମୀ ମାଉସୀଙ୍କ ସହ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯାଇଁ ପ୍ରଥମେ ଯାହାକୁ ଭେଟିଲା ପରିମଳ, ସେହି ହେଉଛି ସୁଖପ୍ରା । ଆଜି ଯାହାର ସ୍ମୃତି ତାର କଲିଜାକୁ ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ କରି କାଟିଖାଉଛି । ଯାହାର ନାଁ ସୁରଣରେ ଏକ ଅନ୍ଧତୁଳ ବ୍ୟଥା ତା ପ୍ରାଣକୁ ଆବୋରି ବସୁଛି ।

ସେହି ସୁଖପ୍ରାକୁ ସେଦିନ ସୁମୀ ମାଉସୀଙ୍କ ଘରେ ପ୍ରଥମେ ଭେଟିଥିଲା ପରିମଳ । ମୁଣ୍ଡନୋଇଁ ପରିମଳକୁ ନମସ୍କାର କରିଥିଲା

ସୁଖାପ୍ତ । ୧୮-୧୯ ବର୍ଷର ସୁନ୍ଦର ଚେହେରାର ଝିଅଟି । ଅସାମାନ୍ୟ ସୁନ୍ଦରୀ ନ ହେଲେ ଗ୍ରାମ୍ୟ ସରଳତାରେ ସୁଖାପ୍ତ । ପରିମଳକୁ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦେଖାଯାଉଥିଲା । ଏକ ପ୍ରଶ୍ନକାରୀ ନେଇ ସୁଖାପ୍ତକୁ ଅନେଇ ରହିଲା ପରିମଳ ।

“ଏଇଟି ମୋର ଦଢ଼ଝିଅ ଘାପା-ସୁଖାପ୍ତ” ସୁମୀ ମାଉସୀ ଚିହ୍ନିଲେ ଦେଲେ ।

“ଆରେ ! ଏ ଭିତରେ ସୁଖାପ୍ତ ତାହେଲେ ଏଡ଼େଟିଏ ହୋଇ ଗଲାଣି । କ’ଣ କରୁଛି ଏଇନେ ?”

“ମୋର ଅବସ୍ଥାତ ଦେଖୁଛୁ ପୁଅ । ମାଟ୍ରିକ୍ ପରେ ଖୁବ୍ ଝୁଙ୍କ ଲଗାଇଥିଲା କଲେଜରେ ପଢ଼ିବ ବୋଲି । ମୋର ବା ଏତେ ଦୌଡ଼ କାହିଁ । ଯାହାହେଉ ଘରର ଭାବରେ I. A ପରୀକ୍ଷାଟି ଦେଇ ଦେଇଛି । ଦେଖାଯାଉ କ’ଣ ହେଉଛି ।

“କ’ଣ ଘାପା, ପାଶ୍ କରିବୁଟି ?” ସହଜ ପ୍ରଶ୍ନ ପରିମଳର ।

“ନିଶ୍ଚୟ” ଦୃଢ଼ ଜବାବ୍ ଦେଇଥିଲା ସୁଖାପ୍ତ ।

“ତୁ ଯଦି ପରୀକ୍ଷାରେ ଭଲକରି ପାଶ୍ କରିଯାଉ, ତେବେ ତୋତେ ମୁଁ କଲେଜରେ ପଢ଼େଇବି ।” ପରିମଳ ସେହିପରି ଦୃଢ଼ତାର ସହଜ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲା ।

ବିଶ୍ୱାସ ଅବିଶ୍ୱାସ ମଧ୍ୟରେ ବି କିପରି ସୁଖାପ୍ତର ମୁହଁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖାଯାଇଥିଲା ସେଦିନ । ସୁମୀ ମାଉସୀ ବି ଖୁବ୍ ଆନ୍ତରିକତାର ସହଜ ସେଦିନ କେତେକଥା ଗପିଯାଇଥିଲା । ସୁମୀ ମାଉସୀ ଖାଇବାକୁ ବଳାଉଥିଲେ ବି କେବଳ ଚାଷି କଷିତ ଖାଇ ସେଦିନ ଚାଲିଯାଇଥିଲା ପରିମଳ । ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ନିର୍ବାଚନର ବୋର୍ଡ଼, Head quarterକୁ ରାଜ୍ୟରେ ନ ଫେରିଲେ ନିଶ୍ଚୟ ଅସୁବିଧା ଅଛି ।

ତା ପରର ଘଟଣା ଅତି ସ୍ୱାଭାବିକ । ବିପୁଳ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗୋଟି ପାଇ ପୁଣି ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲା ପରିମଳ । ଅଭିନନ୍ଦନ, ଜୟ ଜୟକାର ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଖଣ୍ଡିକ ଗ୍ରେଟିଆ ଚିଠି ତାର ମନ ଆକର୍ଷଣ କରିଥିଲା, ସେ ହେଉଛି ସୁଖାପ୍ତର ଚିଠି । ପରିମଳର ବିଜୟରେ ଅଭିଭୂତା ହୋଇ

ପରିମଳକୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାର ପରାଧୀନରେ କୃତଜ୍ଞ ସମ୍ପର୍କରେ ଜଣାଇ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ରକ୍ଷା କରିବାର ଅଳ୍ପ ଜଣାଇଥିଲା । ପରିମଳ ବି ତାର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତ ପଡ଼ାପଡ଼ିର ସମସ୍ତ ବ୍ୟୟାବସ୍ଥା କରିଦେଇଥିଲା । ପଡ଼ାପଡ଼ିରୁ ମୁକ୍ତି ମିଳିଲେ ସାମୟିକ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତ ପରିମଳ ପାଖକୁ ଆସିବା ତାର ଏକ ରୁଚିନ୍ଦ୍ରବଦ୍ଧା କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା ତା ପରେ । ପରିମଳ ଜୀବନରେ ଅନେକ ନାଶ ଆସିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ପରିମଳକୁ Caward ବେଦରଫା କହି ଫେରିଯାଇଥିଲେ । ନାଶମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପରିମଳ କପରି ଅସ୍ପାଶ୍ଵରୀକ ବ୍ୟବହାର କରେ । ସେଥିପାଇଁ ପାଠପଢ଼ିବା ଦିନଠାରୁ ଝିଅମାନଙ୍କ ମହଲରେ ତାର ବଡ଼ ବଦ୍‌ନାମ, ମାଇତିଆ, ନପୁଂସକ । ସୁରକ୍ଷିତା ଆସିଥିଲା ଜୀବନରେ ନିରାଶ ହୋଇ ଫେରିଥିଲା । ମଧୁମିତା, ମମତା, ରେଣୁକା, ଏମିତି କେତେ । ଛଦ୍ରଧରର ରଙ୍ଗ ଶୋଭାରେ ତା ମନକୁ ରସସାଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଆଗେଇ ଆସିଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରିମଳ କପରି ଅତଳ ମେରୁ ଭଳି ସେମାନଙ୍କ ମନର ଆବେଗକୁ ଠୋକ୍‌ର ମାରିଥିଲା । ସାଗରିକା ହିଁ ଥିଲା ତା ଜୀବନର ପ୍ରଥମ ନାଶ ଯାହାକୁ ସେ ପ୍ରାଣପୂର୍ବ ଭଲ ପାଇଥିଲା । ପ୍ରାଣର ସମସ୍ତ ଆବେଗ, ଅନୁରାଗକୁ ଆଞ୍ଜୁଳା ଆଞ୍ଜୁଳା କରି ତା ପାଖରେ ଅଜାଡ଼ ଦେଇଥିଲା । ସେହି ସାଗରିକା ତାର ମାନସୀ, ତାର ସ୍ତ୍ରୀ । ତା ସୁଖ ଦୁଃଖର ସାଥୀ, ଏକାନ୍ତ ଆତ୍ମୀୟା । ଏବେ ବି ସାଗରିକାର ସ୍ଥାନ ତା ମନରେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ବସିଛି । ବିରୁଦ୍ଧ ଗୁଣର ଏ ନିର୍ଜନ ପ୍ରହରରେ ଦିନଯାକ ଖଟି ଖଟି ପରିମଳ କଥା ହିଁ ଚିନ୍ତାକରି ଶୋଇସାରିବଣି, ହେଲେ ପରିମଳ—ଛି—ନିଜ ଉପରେ ତାର ଖୁବ୍ ଦୃଷ୍ଟି ଆସୁଥିଲା । ଘରେ ତାର ସଙ୍ଗସ୍ଵାଧୀ ସ୍ତ୍ରୀ । ହୁଏତ ତାର କଥା ଭାବ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଢ଼ାଉଥିବ । ଏଣେ ତାର ଏକାନ୍ତ ଅନୁଗତ ସ୍ଵାମୀ ପରନାଶ ଚିନ୍ତାରେ ଗୁଣି ଉଜାଗରରେ କଟାଉଛି—ଛି—କେଡ଼େ ଘ୍ରାନ କଥା । କଡ଼ ଲେଉଟାଇ ଶୋଇଲା ପରିମଳ । ନା—ଆଉ ଆଦୌ ସେ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତ କଥା ଭାବିବ ନାହିଁ । ଆଦୌ ସେ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତ କଥା ତା ଚିନ୍ତାରେ ସ୍ଥାନ ଦେବ ନାହିଁ ।

କିନ୍ତୁ...ନା, ପରିମଳକୁ ଶେଷ ନକରି ହୁଏତ ସୁଖପ୍ରାପ୍ତ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ତାଙ୍କୁ ଛାଡ଼ିବ ନାହିଁ । ନିଜକୁ କପରି ନିଃସହାୟମନେ କରୁଥିଲା ପରିମଳ ।

ଓଡ଼ିଶାର ଲେଖକମାନଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ ଗୁଡ଼ିକ ଏ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରକାରରେ ନିଜର କଳାସୃଜନ ସମ୍ପନ୍ନ କରି କିପରି ଅସହାୟ ଗ୍ରନ୍ଥର କାନ୍ଦୁଥିଲେ ।

ଅନେକ ନାମ ତା ଜୀବନରେ ଅସିଥିଲେ ବି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରିଥିଲେ । ନାମ ମାୟାର ସମ୍ମୋହନ ତାକୁ କେବେ ପଥରୁତ କରି ନଥିଲା । ଦ୍ବିଏତ ଚାରୁଣ୍ୟର ମୋହରେ ସେ କାହା ପାଖକୁ ଖଣ୍ଡିତ ହେବା ଚିଠିଲେଖି ଦେଉଥିଲା । ହେଲେ ସୁଫଳା—ସୁଫଳାର ନିଶ୍ଚୟ ମୁହଁ, ସରଳ ବାବୁହାର ପରିମଳକୁ କିପରି ଅବଶ କରି ପକାଇଲା । ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଦୂରତା ଦିନକୁଦିନ କମି କମି ଆସିଲା । ପରିମଳ ପୁଣି ସତେକ ନୂତନ ଯୌବନରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଦିନଯାକର ସବୁ କର୍ମବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ ସୁଫଳାର ଚିନ୍ତା ତାକୁ ଅବଶ କରି ପକାଇଲା । ପରିମଳ ନିଜକୁ ସଫଳ କରିବାକୁ ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି, ଅନ୍ୟପାସର ଲମ୍ବା ହାତ ବଢ଼ାଇ ସୁଫଳାର ସୃଷ୍ଟି ତାକୁ ପାଖକୁ, ଆହୁରି ପାଖକୁ ଟାଣିଟାଣି ଆଣିଲା ।

“ଆଉ ସୁଫଳା—ମୁହଁରେ ଯାହା ଅନିଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରୁନା କାହିଁକି ପରିମଳ ଭାବିଲା ସୁଫଳା ତାର ବିମୁରାଧା ପ୍ରେମିକା ।” ଏହି ଭାବନା ହିଁ ପରିମଳର ଭୂଲ । ଏହି ଭାବନା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବହୁତ ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲା ପରିମଳ । ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତତା ଭିତରେ ବି ସୁଫଳାର ଚିନ୍ତା କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ପରିମଳର ମନକୁ ଆବୋରି ରଖିଥିଲା ।

ସେଦିନ କ’ଣ ଗୋଟାଏ ମିଟିଂରୁ ଫେରୁଥାଏ ପରିମଳ । ଖୁବ୍ ଚିନ୍ତିତ ଥିଲା ସେ । ସରକାରୀ ନୀତି, ଜନହତକର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନାଁରେ ତୁଚ୍ଛା ଆତ୍ମ ପ୍ରଶ୍ନ—ଜନସେବାମାନଙ୍କର ନଗ୍ନ ଆତ୍ମକ୍ରିୟତା ଚିନ୍ତାଧାର—ସ୍ଵାର୍ଥକ୍ରିୟା ଅନୁଚିନ୍ତା, ଏସବୁର ନଗ୍ନରୂପ ଦେଖି ପରିମଳର ମନ ଖୁବ୍ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ସେଦିନ । ଗରିବ ଆଦିବାସୀ ହରିଜନ ପ୍ରଭୃତି ନାଁରେ କେତେଜଣ ତଥାକଥିତ ସମାଜସେବୀ, ନେତା ଆଜି ସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କର ତୁଚ୍ଛା ପ୍ରହସନ ପରିମଳର ସମସ୍ତ ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରକୁ କିପରି ବିଷାକ୍ତ କରି ପକାଇଥିଲା । ନିଜ ଉପରୁ ସମସ୍ତ ଦୃଢ଼ତା ତାର କମି କମି ଆସୁଥିଲା । ଜୟପ୍ରକାଶ ନୁହଁନ୍ତି ସ୍ବପ୍ନ ଭଗବାନ ଆସିଲେ ବି ଏ ଦେଶକୁ ଆଉ ଅଧୋଗତ ପଥରୁ ରକ୍ଷା କରି ପାରିବେ ନାହିଁ ।

ତଳଠାରୁ ଉପର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ତରରେ ବିକଟ ସ୍ଵାର୍ଥପରତାର ମହାଦାନବ ବିରାଟ ମୁଖ ବ୍ୟାଦାନ କରି ବସିଛି । ଦେଖ ସେବା ଏକ ମାଧ୍ୟମ । ଦେଶସେବା ନାଁରେ ସମସ୍ତେ ଆଜି ଆମ୍ଭପ୍ରଭୃତ ଚାହିଁଛନ୍ତି ଆଉ ତାର ମାଧ୍ୟମରେ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ଵାର୍ଥପରତାର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ପରିମଳ ନିଜକୁ ସେ ଗୋଷ୍ଠୀରୁ ଅଲଗା ଭାବି ପାରୁନି ବା ନିଜେ ସେ ଗୋଷ୍ଠୀର ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଭ୍ୟ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରି ପାରୁନି । କିପରି ସିଗ୍ନାଲ୍ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ି ବିଚାର ଖୁବ୍ ଆସୁଥିବି ଅନୁଭବ କରୁଛି । ଭାରତୀୟ ମନନେଇ ଘରେ ପଡ଼ିଥିବା ଅମଳ ଛୁଡ଼ାହେଲା ସେ । ଆଗରେ ସୁଖପ୍ରା, ତା କଲ୍ପନାର ନାୟିକା, ସ୍ଵପ୍ନ ସଜିମା ।

“ଆରେ ସୁଖପ୍ରା ଯେ, କେତେବେଳୁ ଆସିଲୁଣି ?” ଅନୁରାଗ ପରିମଳ କଣ୍ଠରେ ।

“ପ୍ରାୟ ଘଣ୍ଟାଏ ହେବ ଆସିଲୁଣି । ତମେ ଏତେ ବେଳଯାଏ କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ କି ?” ସୁଖପ୍ରା ମୁହଁରେ ଅନାବଳ ହସର ଫୁଆର ।

“ଗୋଟାଏ ମିଟିଂ ଥିଲା ।” ବସୁ ବସୁ କହିଲା ପରିମଳ । “ତେବେ ତୁ ଏ ଅବେଳରେ ଯେ ।”

“କହିବତ ରୁଲିଫିବ” ହଠାତ୍ ସୁଖପ୍ରା କଣ୍ଠରେ ଅଭିମାନ ।

“ଆରେ ନା ନା, ମୁଁ କ’ଣ ସେ କଥା କହିଲି । ତୁ ରୁଲିଫିବୁ କାହିଁକି ?

“ସେହିନୁ ଆସି ନଥିଲ । ଆଜି ଆସିଲ, ଆଉ ତମେ କହୁଛ...” ଆଜି ସୁଖପ୍ରା ଖୁବ୍ ସାହସୀ ପାଲଟିଯାଇଛି ।

“ନା, ମୁଁ ସେ କଥା କହୁନଥିଲ ଯେ । ଏତେବେଳ ହେଲୁଣି, ତୁ ତ ଆଉ ଘରକୁ ଫେରିବାକୁ ବସ୍ ପାଇବୁ ନାହିଁ ।” ପରିମଳ ନିଜକୁ ସହଜ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ।

“ଘରକୁ ଯାଇ ନପାରିଲେ କ’ଣ ଏଠି ରହିବାକୁ ସ୍ଥାନ ମିଳିବ ନାହିଁ ?” ଖୁବ୍ ବେପରୁଆ କଣ୍ଠସ୍ଵର ସୁଖପ୍ରାର । ଆଜି ଏ ସାହସ କୁଆଡ଼ୁ ପାଇଲା ସୁଖପ୍ରା । ପରିମଳ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଉଥିଲା ଯେତେକ, ବିବଶ ହେଉଥିଲା ବି ସେତେକ । କିନ୍ତୁ ତାର ଆଉ କିଛି କହିବାର ନଥିଲା ।

ରାତି ସେତବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ଅନେକ ହେଲଣି । ପାଖ ଘରେ ଶୋଇଛି ସୁଖପ୍ରା । ପରମଳ କିନ୍ତୁ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇପାରି ନାହିଁ । କପରି ଅସ୍ବାସ୍ବାବକ ଭାବରେ, ଅସ୍ବସ୍ତି ଅନୁଭବ କରୁଛି ବରଷ । ସୁଖପ୍ରା କ’ଣ ଶୋଇପାରିବଣି । ଏତେଦିନର ପ୍ରଜାପା ପରେ ସୁଖପ୍ରା ତା ପାଖକୁ ଆସିଛି । ଆଉ ସେ—ନା—ଉଠି ଛୁଡ଼ାନ୍ତି । ପାଖ କବାଟରେ ଧୀର ଯାଇଁ ହାତ ମାରିଲା ।

“କିଏ ? ପରମଳ ଭାଇ ?” ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୁଖପ୍ରା ବି ଶୋଇନାହିଁ ।

“ନା—ହଁ—ମୁଁ—” ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତିତ ମନେକଲ ପରମଳ । କ’ଣ ଭାବିବ ସୁଖପ୍ରା । “ନା, ମୁଁ କ’ଣ କହୁଥିଲି କି, ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶୋଇନୁ କି ?”

“ତମେ ଏଯାଏ ଶୋଇନ ଯେ” ପଦାକୁ ବାହାର ଆସିଲା ସୁଖପ୍ରା । ଆଃ—ସୁଖପ୍ରାଟା କେତେ ସୁନ୍ଦର ଦେଖା ଯାଉଛି । ପରମଳ ସତରେ ଯେପରି କାଉଁରୀ ଦେଖିବେ ଘରୁଛି । ଆଉ କାଉଁରୀ ରାଜକର ରାଜକୁମାରୀ ତାକୁ କାଉଁରୀକାଠି ଛୁଆଇଁ କଳାମେଣ୍ଟା କରିଦେଉଛି । ଏଥିରୁ ମୁକ୍ତିପାଇବା ପାଇଁ ସେ କଣ୍ଠଫଟାଇ ଚିତ୍କାର କରୁଛି କିନ୍ତୁ ତା କଣ ସତେ ଯେପରି କେହି ଶୁଣିପାରୁ ନାହାନ୍ତି । କଣ ତାର ସୁଖି ଅଠା ଅଠା ଲାଗୁଛି । ଆଖିକୁ ସବୁ ଝାସ୍‌ଝା ଦେଖା ଯାଉଛି ଆଉ ସେହି ଝାସ୍‌ଝା ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ ସୁନ୍ଦର କମଳାୟ ମୁହଁଟି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଖା ଯାଉଛି । “ଆଃ—ପରମଳ ଆଜି ପାଗଳ ହୋଇଯିବ କି ?”

“ପରମଳ ଭାଇ” କାମନାର ଶତପୁଷ୍ପଗର ସତେକ ମାରିଲା ସୁଖପ୍ରା ।

“ଉଁ-ହଁ-କ’ଣ କହୁଥିଲି କି, ନିଦ ତ ନାହିଁ । ଆଃ ବସି ଗପ କରିବା” ନିଜକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଖୁବ୍ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ପରମଳ ।

ସୁଖପ୍ରା ମୁହଁରେ ସରୁ ହସ । ସତରେ ପରମଳକୁ ଯେପରି ସେ ଭଲକରି ଜାଣିପାରିଛି । ନିଜକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ, ନିଜ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ଘୋଡ଼ାଇବାକୁ ବୃଥା ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବା ପରମଳର ସମସ୍ତ ଅପକୌଶଳକୁ ସତେ କି ସେ ଜାଣିପାରିଛି । ସୁଖପ୍ରା ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ପରମଳକୁ ଖୁବ୍ ସଜୋତ

ଲଗୁଥିଲା । ନିଜର ଦୁଃଖତା ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଅଣିବାକୁ ବୁଝା ଦେଖି
କରୁଥିଲା ସେ, କିନ୍ତୁ ସବୁ ବୁଝା ।

ପରିମଳ ଧୀରେ ଯାଇଁ ସୁଫପ୍ତାର ହାତଧରି ତାକୁ ନିଜ ଆଡ଼କୁ
ଟାଣିଆଣିଲା । ନା—କିଛି ଆପଣ ନାହିଁ ସୁଫପ୍ତାର । ଧୀରେ ଧୀରେ ପରିମଳ
ସୁଫପ୍ତାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଆବୋର ବସିଲା । ସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତିବାଦ ପରେ
ସୁଫପ୍ତା ପରିମଳ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ସମର୍ପଣ କରିଦେଲା ।

“ଘୋପା—ମୁଁ ତୁମକୁ ଭଲପାଏ ଘୋପା, ଖୁବ୍ ଭଲପାଏ । ତୁମ
ମୋର ସବୁଦିନେ “ନିଜର ହୋଇ ରହିବତ ।” ପରିମଳ କଣ୍ଠରେ ଭର
ଆବେଗ । ଆଜି ସତେ କି ବହୁବର୍ଷ ପଛକୁ ଫେରିଯାଇଛି ପରିମଳ ।
ମୁହଁରେ ତାର ଭର ତାରୁଣ୍ୟର ଝଙ୍କାର । ପ୍ରାଣରେ ତାର ଅନିବାରଣୀୟ
ଆକାଂକ୍ଷାର ଉତ୍ତଳ ତରଙ୍ଗ । ଘର ସଂସାର କିଛି ଆଜି ତାର ମନରେ
ନାହିଁ । ସବୁ ଉପରେ ସୁଫପ୍ତାର ଶାନ୍ତ ସରଳ ଯାଦୁକରୀ ସନ୍ତୋଷନ ।
ପରିମଳ ମନରେ ଶିଫ୍ଟରଣ । ପ୍ରାଣରେ ବେପଥୁ, ଶରୀରରେ ଉଦ୍‌ଯାମ
ବହୁତ୍ ସ୍ପରଶ ।

“କୁହ ଘୋପା ! ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଅ ?” ବ୍ୟଗ୍ରତା ପରିମଳ
କଣ୍ଠରେ ।

“ମୋତେ ଭଲ ବୁଝିବ ନାହିଁ ତ ପରିମଳ ଭାଇ...” ଶକ୍ତିତ ପ୍ରଶ୍ନ
ସୁଫପ୍ତାର ।

“ତୁମକୁ ଭଲ ବୁଝିଲେ ମୁଁ କାହାକୁ ଆଉ ଠିକ୍ ବୁଝିବ ଘୋପା ।
କୁହ...”

“ମୁଁ-ମୁଁ-ମୁଁ ଆଉ ଜଣକୁ ଭଲପାଏ ।” ରହି ରହି ଉତ୍ତର ଦେଲା
ସୁଫପ୍ତା ।

“କିନ୍ତୁ...ତୁ...”

“ମୋତେ ଭଲ ବୁଝିବ ନାହିଁ ପରିମଳ ଭାଇ, ତମ ମୋତେ
ସବୁକିଛି ଦେଇଛ । ତୁମକୁ ମୋର ଅନ୍ତରକୁ କିଛି ନାହିଁ, ହେତୁ ଏ ଦେହର
ଅଧିକାର ଅନେକ ହୋଇ ପାରନ୍ତି । ମନ କିନ୍ତୁ ଜଣକର, ମୁଁ ଅନ୍ତରକୁ
ଅନ୍ୟର ହୋଇପାରିଛି...”

ସତେକ ଆନନ୍ଦିକ ବାପାରଣୀ ବଢ଼ିଲା । ପରିମଳର ସମସ୍ତ
 ଅହଙ୍କାର-ପୌରୁଷ-ପ୍ରତିପତ୍ତି-ସତେକ ମୁଲୋତ୍ଥାନ ହୋଇଗଲା ।
 ଗୁଡ଼ିରୁ ଅକୁନ୍ଦା କୋହ ଉଠି ଆସିଲା । ଗୁଡ଼ି ଭିତରଟା ତାର କ'ଣ ଯେପରି
 ସତେ ଲାଡ଼ି ବିତାରି ପକାଉଛି । ଅନ୍ଧତ୍ୱର ସମୟରେ ଗୁଡ଼ିର ପରିମଳ
 ଅବଶ ହୋଇପଡ଼ିଲା । ଫୁଲ ଗୁଡ଼ିର ତାର ସୁଖପ୍ରାୟ ଉଲ୍ଲାସ ମୋହିନୀ
 ଶରୀର ଲେଟୁଛି । କିନ୍ତୁ ସୁଖପ୍ରାୟ ନିଜେ ତା ଗୁଡ଼ିର ପରେ ଶୋଇ ଅନ୍ୟ
 ପୁରୁଷର କଥା ଚିନ୍ତା କରୁଛି । ଏ ଆତ୍ମଶ୍ରାନ୍ତ, ସତେକ ଚରମ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନର
 ଆଉ କେବେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ନ ଥିଲା ମରିମଳ । ତା ପ୍ରତିପତ୍ତିରେ
 ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇ ଅନେକ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଅନେକ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିଛନ୍ତି । ପରିମଳ
 ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପଦେ ମିଠାକଥା ଶୁଣିବାକୁ ଅନେକ ଚେଷ୍ଟା କରିଛନ୍ତି । ନିଜ ନିଜକୁ
 ପରିମଳ ଦେହରେ ସଫୁର୍ଣ୍ଣ ମିଳେଇ ଦେବାକୁ ଅନେକେ ସୁଯୋଗର ଅବସର
 କରିଛନ୍ତି । ନାନାପ୍ରକାର ଇଚ୍ଛା କରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ...ପରିମଳ — ସମସ୍ତଙ୍କ
 ପାଖରେ ସେ ଏକ ଚରମ ନିଷ୍ଠୁର ପୁରୁଷ । ମାଇକଆ Coward... ।
 ହେଲେ, ଏ ସୁଖପ୍ରାୟ—ଖୁବ୍ ପାଟିକରି କାନ୍ଦିବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା
 ପରିମଳର । ବଡ଼ ପାଟିରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ବି ପରିସ୍ଥିତି ସୁଯୋଗ ଦେଉଥିଲା ।
 ସୁଖପ୍ରାୟ ତେବେ କ'ଣ ତାକୁ ଏହି ମାପ କାଠିରେ ଡାକିଲେ । ମନରେ
 ଅନ୍ୟର ହୋଇ ଦେହ ଦାନକରି ପରିମଳକୁ ଭୁଲେଇ ରଖିବ । ପରିମଳର
 ନିଜ ଉପରେ ଖୁବ୍ ରାଗ ହେଉଥିଲା । ନିଜକୁ ନିଜେ ଖୁବ୍ ଦୃଶ୍ୟ କରୁଥିଲା
 ସେ । ଗୁଡ଼ିର ଅନ୍ଧତ୍ୱର କୋହ ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ଲୁହ ନେଇ ବୋହି
 ଆସୁଥିଲା ମୁହଁ ଉପରକୁ । ଏବେ ବି ସୁଖପ୍ରାୟ ଶୋଇଛି ତା ଗୁଡ଼ି ଉପରେ ।
 ମାତ୍ର ତାର ସେହି ସୁଆରିଆ ଯୌବନର ପୂର୍ଣ୍ଣରେ ଆଉ ମାଦକତା ନଥିଲା
 ପରିମଳ ପାଇଁ । ସତେ ଯେପରି ସୁଖପ୍ରାୟ ଉଲ୍ଲାସ ଅବସ୍ଥା ଭିତରୁ
 ଶହ ଶହ ଖଣ୍ଡରୁଡ଼ି ହୋଇରେ ଫୁଲାର ଗୁଡ଼ି ଥିଲେ । ଆଉ ସେହି ଫୁଲାରର
 ବିଷ ଜଳାରେ ସତେକ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ପରିମଳର ଦେହରେ ଖଣ୍ଡିଆ ବିଷ
 ବରିଯାଉଥିଲା । ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା ପରିମଳ । ଖୁବ୍ ଅତିଷ୍ଠ ହେଉଥିଲା ।
 ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାତ୍ମ, ଆତ୍ମଶ୍ରାନ୍ତ, ଆତ୍ମ ପଦ୍ମରେ ଗୁଡ଼ି ଭିତରୁ ତାର ଭୂତକୁ ଭୂତା
 କୋହ ଉଠୁଥିଲା ।

“ଭୂମି ମନ ଦୁଃଖ କରୁଛି ପରିମଳ ଭାଇ ।” ପରିମଳର ମନଭାବ
 ହୁଏତ ବୁଝିପାରିଲା ସୁଖପ୍ରାୟ ।

ସୁଫାପ୍ରାର ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା ପରିମଳ ମନକୁ ବସାନ୍ତ କରୁଥିଲା । ତା କଣ୍ଠର ଏ ଅଭିନୟ-ବହୁଳ ଶ୍ରଦ୍ଧାଗଭାଷା ପରିମଳ ଗୁଡ଼ିକୁ ଯତ ବାଧ୍ୟତା କରି ପକାଉଥିଲା । ସୁଫାପ୍ରାକୁ ଗୁଡ଼ିରୁ ଝିଙ୍କିନେଇ ତଳେ ଫିଙ୍ଗି ଦେବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା ତାର । କିନ୍ତୁ ଶେରର ତାର ଶକ୍ତି ନଥିଲା । ହାତ ତାର ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା । ପାଟି ତାର ବବଶ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ନିଜକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସଫଳ କରି ସେ କହିଥିଲା, “ନା ଘାପା, ମନ ଦୁଃଖ କରିବାର କ’ଣ ଅଛି । ତୁ ସେ ପୁଷ୍ପ କଥା କହିପାରିଛୁ ଏହା ହିଁ ଯଥାସ୍ଥ । ହୁଏତ ଆଗରୁ ମୁଁ ଏ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ଏତେବାଟ ଆଗେଇ ଯାଇନଥାନ୍ତୁ । ତେବେ ତୋ ଜୀବନ ସୁଖମୟ ହେଉ ଏହା ହିଁ ମୋର ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା—ମୋତେ କ୍ଷମା କରିବୁ ।” ପରିମଳର କଣ୍ଠସ୍ବର ଥରୁଥିଲା ।

“ମୁଁ ଜାଣେ ପରିମଳ ଭାଇ ତମ ମନର ବ୍ୟଥା ମୁଁ ବୁଝୁଛି, କିନ୍ତୁ ନିରୁପାୟ । ତମ ଘର ସାଗରକା ଅପା । ସେ ତମର ମାନସୀ । ତମେ କ’ଣ ମୋତେ ନିଜର କରି ପାରିଥାନ୍ତୁ ! ତେଣୁ...”

“ବାସ୍—ଆଉ, ଆଉ କିଛି କହିନି ଘାପା । ମୋ କୃତକର୍ମ ପାଇଁ ମୁଁ ତୋ ପାଖରେ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି । ତୋତେ ଭଗବାନଙ୍କ ଦ୍ଵାହା । ଆଉ ମୋତେ ଅଦାତ ଦେ’ନା ।” ନିଜ ଉପରେ ଯେତେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲେ ବି ଆଖିରୁ ତାର ଲୁହ ନିଗିଡ଼ି ପଡ଼ୁଲା । କଣ୍ଠସ୍ବର ବେଦନାର୍ଥ ଶୁଣାଗଲା ।

“ଛ—ତମେ କାନ୍ଦୁଛ...’ ସୁଫାପ୍ରାର ଅଭିନୟ ଖୁବ୍ ବଳିଷ୍ଠ ।

“ନା, କିଛି ନୁହେଁ—ଶୋଇପଡ଼ି” । କଡ଼ ଲେଉଟାଇ ଶୋଇଲା ପରିମଳ । ସୁଫାପ୍ରା ବି ପରିମଳର ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠ ସ୍ବରରୁ କ’ଣ ବୁଝିଲା କେଜାଣି ଚୁପ୍‌କରି ଉଠିଯାଇ ଅନ୍ୟଘରେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା । ପରଦିନ ପରିମଳକୁ ସଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ନେଇ ଯିବ ବୋଲି ଜିଦ୍ ଧରିଥିଲା ସୁଫାପ୍ରା । ଆଖିରୁ ଦି’ଟୋପା ଲୁହ ବି ଗଡ଼ାଇଥିଲା ସେ । କିନ୍ତୁ ପରିମଳ ନିଜ ମତରେ ଅଟଳ । ଯେତେବେଳେ ଗଙ୍ଗାଗଲି ସେତେବେଳେ ଫଳ ପାଇଲା, ଆଉ ନୁହେଁ । ବ୍ୟର୍ଥ ମନର ଅଭିନୟ କରି ଚାଲି ଯାଇଥିଲା ସୁଫାପ୍ରା । ପରିମଳ ପୁଣି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଯାୟୀ ଦୁରରୁ ସୁଫାପ୍ରାର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ଵ ନେଇଥିଲେ ବି

ଆଉ ସୁଖପ୍ରାୟ ଖୁବ୍ ନିକଟତର ହୋଇ ନଥିଲା । ଏପରିକି ସୁଖପ୍ରାୟ ବାହାଘର ଉତ୍ସବରେ ମଧ୍ୟ ସେ ଜାଣି ଶୁଣି ଦୂରରଇ ରହିଥିଲା । ଦୂରରୁ କମିତି ଅସ୍ପଷ୍ଟି ଅନୁଭବ କରିଥିଲା । ସବୁଠାରୁ ବିଚିତ୍ରକଥା, ଯାହାକି କହି ସୁଖପ୍ରାୟ ପରିମଳ ମନରେ ଆଦାତ ଦାଣିଥିଲା, ତାହା ସହ ସୁଖପ୍ରାୟ ବିବାହ ନହୋଇ ଅନ୍ୟ ଜଣ ନୂତନ ପ୍ରେମିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଥିଲା । ଏ ବିବାହ ପୁଣି କୁଆଡ଼େ ତାର ପୁଣି ପ୍ରେମିକ ଅନ୍ୟସ ବିବାହ କରି ଯାଇଥିଲା । ଦୂରରୁ ସବୁ ଶୁଣିଛି ପରିମଳ । ଜାଣି ଜାଣି ସୁଖପ୍ରାୟଠାରୁ ଦୂରରେ ସେ ରହିଛି । ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ ତାକୁ କମ୍ ସାଧନା କରିବାକୁ ପଡ଼ିନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଅନେକ ସମୟରେ ଲୁହ ନ କାନ୍ଦି ଲୁହ କାନ୍ଦିଛି ସେ । ଅନେକ ଥର ଭାବିଛି, ସତରେ ସୁଖପ୍ରାୟ ଜଣ ସଫଳ ଶିକାରୀ । ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଶିକାରକରି ଚାଲିଛି ସେ । ଶିକାର ତାର ଖୁବ୍ ବିଷୟ ଆରମ୍ଭରେ ଆଦାତ ପାଇ ଛଟପଟ ହେଉଛନ୍ତି, ଆଉ ଏହି ଛଟପଟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ଦୂରରେ ହସୁଛି । ଆଜି ରାତିର ଏ ନିର୍ଜନ ପ୍ରହରରେ — ତାର ନୂଆ ପ୍ରେମିକ, ନୂଆ ସ୍ବାମୀ, ନୂଆ ଶିକାରର କଣ୍ଠଲଗ୍ନା ହୋଇ ସେ ସାଫଲ୍ୟର ହସ ହସୁଥିବ । ଆଉ ପରିମଳ ଏକ ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବିଚର ଏବେ ବି ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଶିକାରୀର ମୁନିଆ ଖର ତା ଗୁଡ଼ିରୁ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କଲିଙ୍ଗା ସତେକ ଟାଣି ଆଣୁଛି । ଆଃ—ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରୁଥିଲା ତାର ।

ଆଉ ଶୀତର ଶିଠିରଭିଜା ରାସର ଗୁଡ଼ି ଚାରି ଚନ୍ଦ୍ରବାକ କରୁଣ ଚନ୍ଦ୍ରାର ତୋଳି ସମଗ୍ର ପରିବେଶକୁ କପରି ବେଦନାର୍ତ୍ତ କରୁଥିଲା । ପରିମଳ କାନ୍ଦୁଥିଲା, ରାତି କାନ୍ଦୁଥିଲା, ଚନ୍ଦ୍ରବାକ କାନ୍ଦୁଥିଲା । ଆଉ ନୂତନ ପ୍ରେମିକର କଣ୍ଠଲଗ୍ନା ସୁଖପ୍ରାୟ ହସୁଥିଲା । ଖୁବ୍ ହସୁଥିଲା ।

ପେଟ

ବାହାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରଚଣ୍ଡ କରଣ । ମେ ମାସର ଉତପ୍ତ ମଧ୍ୟାହ୍ନ
ସତେକ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିଆଁରେ ଚଢ଼ୁଛି । ଅତି ବରଷା ଭାବରେ ପୋଡ଼ିଯାଉଛି ।
ଉତପ୍ତ 'ଲୁ'ର ଏକ ତରଳ ଲଭାସ୍ରୋତ ସତେକ ମଞ୍ଜୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଛି
ସମସ୍ତ ଶାନ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅବ୍ୟକ୍ତ ବ୍ୟଥାରେ ଜର୍ଜରିତ କରି ପକାଇବ
ବୋଲି । ଆମ୍ଭ ଗହର ଗହଳ ପଥ ଉତରୁ ବରଷା କୋଇଲି କେଉଁ
ମାନସିକ ବ୍ୟଥାରେ ରହି ରହି ବଳଳ ଭାବରେ କାନ୍ଦୁଛି । ଝିଙ୍କାସା
କାନ୍ଦୁଛି ଅତି ଶବ୍ଦର ଭାବରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ତାପର ଅସହ୍ୟତା ପାଇଁ ନୁହେଁ,
ପ୍ରିୟା ସହ ପିତାଙ୍କ ହୋଇ ନ ପାରିବାର ବ୍ୟଥାରେ । ସମସ୍ତ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ସତେକ କାନ୍ଦୁଛି — ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିଆଁରେ ପୋଡ଼ି ସତେକ କାନ୍ଦୁଛି, ବଳଳରେ
ଅଭିନୀତ କରୁଛି — ଝିଙ୍କାସା କଣ୍ଠରେ, କୋଇଲିର ବ୍ୟଥାରେ ସ୍ଵରରେ ।

ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା, ଅସ୍ଵାସ୍ଵାସିକ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବନ୍ଦ କୋଠାରେ
ବରଷା ଖାଲ ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଫୁଲ୍ ସ୍ଥିତିରେ ଫ୍ୟାନ୍ ଘୁରୁଛି । କବାଟ
ଝିଲି ଯନ୍ତ୍ର ବନ୍ଦ, ତଥାପି ବାହାରର ଉତ୍ତପ୍ତ ଝିଲିକା ଝିଲିକା ଯେପରି
କେଉଁ ବାନ୍ଧବ ଯନ୍ତ୍ର ଉତ୍ତରକୁ ପଶିଆସିଛି । ଘର ଉତ୍ତରଟା ବି ଅସହ୍ୟ
ଉତ୍ତପ୍ତ ଜ୍ଵାଳାରେ ପୋଡ଼ି ଯାଉଛି । ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର ମନେହେଉଛି ଏ ବନ୍ଦ
କୋଠା ଦେବର ସମସ୍ତ ଆତରଣ ଖୋଲି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଉଲଗ୍ନ ହୋଇ
ତାହା ଗଢ଼ିନା । ଏ ବନ୍ଦ କୋଠାରେ କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଉଲଗ୍ନ ହେବାକୁ
ଲଜ ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତପ୍ତ ଏ ଜ୍ଵାଳା... ଅହେତୁକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ
ବନ୍ଧବ ଖାଲ ଛଟପଟ ହେଉଛି । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି ଆଖିକୁ ତାର
ଆବଦ୍ଧି ନଦି ଆସୁନି । ପଛ ଦିନର ସ୍ମୃତି ସତେକ ଗୋଟିକ ପରେ

ଗୋଟିଏ ତା ମାନସ ପଟରେ ପ୍ୟାସରଡ଼୍ କରି ହୁଟିଛନ୍ତି । ଏ ଧୂବ ସ୍ମୃତିରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଁ ତା ଓକଲ ସ୍ବାମୀ ପ୍ରକାଶ କଥା ମନକୁ ଆଣିବାକୁ ସେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ବି, ପ୍ରକାଶର ମୁହଁ କପରି ଝାସୁଆ ଝାସୁଆ ଦେଖା ଯାଉଛି, ଆଉ ସମୀରର ସ୍ମୃତି... ଅଃ... ପୋଡ଼ା ମୁହଁଟା ଆଜି ଏତେ ମନେ ପଡ଼ୁଛି କାହିଁକି ? ଅଃ—ଯାଃ—ଭାବୁ...

ସମୀର ଦାସ—କଲେଜ ଜୀବନରେ ବହୁ ଯୁବଜାକର ସ୍ବପ୍ନର ପୁରୁଷ ସମୀର ଦାସ । ଯାହାକୁ କଲେଜର ଅଧିକାଂଶ ଝିଅଙ୍କର ମାୟାବନ୍ଧନା ମଧ୍ୟରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୁକ୍ତ କରି ଆଣି ନିଜ ଅକ୍ଷିଆରେ ରଖିଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ସେହି ସମୀର ଦାସ ଆଜି ତା ପାଖରେ ଅତି ଅବାସ୍ଥିତ, ଅତି ଅଲୋଡ଼ା । ହେଲେ ସେ ପୋଡ଼ାମୁହଁ କଥା ତାର ଏତେ କାହିଁକି ମନେପଡ଼ୁଛି ।

ସେଦିନ ଏହିପରି ଗ୍ରୀଷ୍ମର ଏକ ଉତ୍ତପ୍ତ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଥିଲା—ସମୀରର ଅପେକ୍ଷାରେ ବିଚଳିତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ଆଜି ସମୀରର ଲଣ୍ଠରଭିତ୍ତି ଫଳାଫଳ ଉପରେ ଦୁହଁଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ନିର୍ଭର କରୁଥିଲା । ଏ ଭିତରେ ଅନେକ ଲଣ୍ଠରଭିତ୍ତି ଦେଇଛି ସମୀର । କିନ୍ତୁ ସବୁଥିରେ କେଜାଣି କାହିଁକି ଅକ୍ବୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି ବିଚର । ସତରେ କ'ଣ ହେଲା ସମୀରର ।

ଛୁଟ ହସାବରେ ସମୀର ଥିଲା ରେଭେନ୍ସା କଲେଜର ଗୌରବ । ଖେଳ, ଡିବେଟ୍, ପ୍ରବନ୍ଧ ରଚନା କେବଳ ନୁହେଁ ଇଉନିଭରସିଟିର ଜଣେ ମେଧାବୀ ଛୁଟ ହସାବରେ ତାର ଯୁଗ୍ୟାତି ଖୁବ୍ ଥିଲା । ସେଇଥିପାଇଁ ସୁନନ୍ଦା, ମାଳବିକା, ତପସ୍ବିନୀ, ଲିଳି, ବନଜା, ବନଲତା, ସୁମିତ୍ରା ପ୍ରଭୃତି ସମୀରର ଟିକିଏ ସାନିଧ୍ୟ ପାଇବା ପାଇଁ ପାଗଳୀ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏ ସମସ୍ତଙ୍କର ସଂସ୍ଥ ପ୍ରଚେଷ୍ଟାର ମାୟାବନ୍ଧନକୁ ଅତି କୌଶଳର ସହୃଦ ପ୍ରତିହତ କରି ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ସମୀରର ମନ ଜୟ କରିପାରି ଥିଲା । ସମୀର ଥିଲା ଅଭୁତ ମତବାଦର ଯୁବକ । ବାହ୍ୟ ରୁଚକତା ବା ଆଧୁନିକ ଫେସନ ପ୍ରତି ତାର କପରି ଅସମ୍ଭବ ଘଣା ଥିଲା । ଚତୁର୍ଥ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ବୁଝିପାରିଥିଲା ସମୀରର ମନୋଭାବ । ତେଣୁ ନିଜକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ସରଳ ଭାବରେ ସଜେଇ ସେ କଲେଜ ଯାଉଥିଲା

ଆଉ ହମାନୁସ୍ରେ ତେଷ୍ଟା କରି ଚାଲିଥିଲା ସମୀରର ମନ ଜୟ କରିବା ପାଇଁ । ଶେଷରେ ତା ତେଷ୍ଟାରେ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ଆଉ ସମୀର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ତାର ଅକ୍ତିଆରକୁ ଆସି ଯାଇଥିଲା । ସମୀର ସହ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର ସମୟଗୁଡ଼ିକ ଅତି ମଧୁର ଭାବରେ ଅତିବାହିତ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏପରି କି ଦୁହେଁ ପ୍ରସାସାର ଗୁରୁଦାୟିତ୍ତକୁ ବି ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ । ସମୀର ବିନା ଅନର୍ଥରେ ଅତି ସାଧାରଣ ଗୁପ୍ତ ଭାବରେ ବି ଏ ପାଣ୍ଟ କଲ୍ । ହତାଶ ହେଲେ ତାର ବାପା, ହତାଶ ହେଲେ ବନ୍ଧୁମତ୍ତ । ହତାଶ ହେଲେ କଲେଜ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ । ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କପରି ଅସ୍ପାଶବଳ ବେଦନାରେ ଜଳିଗଲା । ତାର ପାଇଁ କେବଳ ଓଡ଼ିଶାର ଏଡ଼େବଡ଼ ଜଣେ ପ୍ରତିଶ୍ରବନ ଗୁପ୍ତ ଆଜି ଏ ଅଧଃପତନର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଲା ।

ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଶୁଣିଥିଲା I. A. S. ନ ହେଲେ ନାହିଁ ଅତି କମ୍ରେ ସମୀର ନିଶ୍ଚୟ O. A. S. ପାରିଯିବ । କିନ୍ତୁ ଏ ଯେଉଁ ଫଳାଫଳ ହେଲା, ଏଥିରେ ସମୀରର ଭବିଷ୍ୟତ ନିଶ୍ଚୟ ଅନ୍ଧକାରମୟ ହୋଇଯିବ । ତେବେ ତାର ଭବିଷ୍ୟତ... ଆଦର୍ଶ କଥା ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ ପ୍ରଭୃତ । ପ୍ରେମ, ଭଲ ପାଇବା ସବୁକିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସ୍ୱାର୍ଥସାଧନର ଲୁଚକାୟିନୀ ଚନ୍ଦ୍ରାନ୍ତ । ସମୀର ଚାଲି ନ ଯିବ ଯଦି ବେକାର ହୋଇଯାଏ, ତେବେ ତା ସହ ଭବିଷ୍ୟତ ଜୀବନ କଟାଇବା ଅସମ୍ଭବ । ସମୀର ଜଣେ ଅତି ସାଧାରଣ ଗରିବ ଘରର ଯୁବକ, ବିନା ଚାକିରିରେ ତା ଘର ତାର ଘରଣୀ ହେବା ଅସମ୍ଭବ । ଆଜି ଶେଷ ସମାଧାନ । ଆଜିର ଇଞ୍ଜରଡ଼ିଓରେ ଯଦି ସମୀର କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ, ତେବେ ତା ସହିତ ହୁଏତ ସମ୍ପର୍କ ରକ୍ଷା କରାଯାଇ ପାରେ । ଆଉ ଯଦି ସେ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୁଏ... ତେବେ... କପରି ଭାବରେ ସେ ସମୀରକୁ ପାଖରୁ ଦୂରେଇ ଦେବ...

ହଠାତ୍ କଲିଙ୍ଗ ବେଲ ବାଜି ଉଠିଲା । ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଇଁ କବାଟ ଖୋଲି ଦେଲା । ଆଗରେ ସମୀର, ସମୀର ଦାସ । ଭୟଙ୍କର ଖରାରେ ସାଇକେଲ ପେଲି ପେଲି ଆସିଛି ବୋଲି ତାର ଗୋରୁ ଦେହଟା ବି କପରି କଲା ବିଶୁଦ୍ଧି । ହସି ହସି ତାକୁ ସ୍ୱାଗତକଲ୍ ଚନ୍ଦ୍ର ଲେଖା... ।

“ଓଃ ବାହା଼ର ଭୟଙ୍କର ଖବର । ଏ ଖବରରେ ନ ଆସି ପରେ ଆସିଥିଲେ କ’ଣ ଚଳନଥାନ୍ତା ?” ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ୍ଠରେ ଆଗ୍ରହ ।

“ବାହା଼ରେ ସିନା ଖବର, ହେଲେ ଏ ଘର ଭିତରେ ମୋ ପାଇଁ ସେ ପୁରୁଷର ହିମାଳୟ ପାହାଡ଼ର, ପାହାଡ଼ୀ କନ୍ୟା ସମସ୍ତ ଶୀତଳତା ନେଇ ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଛି । ବାହାର ଖବର କ’ଣ ମୋତେ ବାଧୁକ ?” ସହଜ ସରଳ ଉତ୍ତର ସମୀରର ।

“ସାଃ, ତମର ଯୋଉ କଥା । ଆସ ଭିତରକୁ ଆସ, ଫ୍ୟାନଟା ଫୁଲ୍ ସ୍ଥିତିର ଘୂରେଇ ଦେଉଛି । ତମେ ବସ କି ମୁଁ ସରବତ୍ ଆଣେ...” ଅତି ଆନୁରୂପିକତା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ୍ଠରେ ।

“ସରବତ୍ ତ ନିଶ୍ଚୟ ପିଇବ, ହେଲେ ଆଜିର ଫଳାଫଳ କ’ଣ ଜାଣି ଚନ୍ଦ୍ର । ମୁଁ ଆଜି ବି ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଛି । ଅତି ନିର୍ବିକାର ସ୍ତ୍ରୀକାବେଳୁ ସମୀରର ।

“ମାନେ, ଆଜି ବି ତୁମେ ପାରି ଉଠି ପାରିଲାନି ?” କଣ୍ଠରେ ଭର ହତାଶାର ସ୍ଵର ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର ।

“ହଁ ଚନ୍ଦ୍ରା ! ମୁଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଠିକ୍ ଭାବରେ ଦେଇଛି । ମୋ ଗୁପ୍ତ ଜୀବନର ଗଦାଗଦା ସାଟିଫିକେଟ ବୋର୍ଡ଼କୁ ଦେଖେଇଛି । ହେଲେ ମୋର କିଛି ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । କିଏ କୃତକାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ଜାଣି ଚନ୍ଦ୍ର ! ମାଲବିକା—ମାଲବିକା ମହାପାତ୍ର । ମୋଠାରୁ କପି କରି ସିଏ ପାଣ୍ଟା କରି ଯାଇଥିଲା, ସେହି ପାଣ୍ଟିଲା । ଅଫିସରଙ୍କ ଗାଡ଼ିରେ ସେ ଆସିଲା ଏବଂ Appointment letter ନେଇ ତାଙ୍କର ଗାଡ଼ିରେ ଗଲା । ଗଲାବେଳେ ମୋତେ କପରି ତାହାଲ୍ୟ ଭାବରେ କହିଲା, ତମେ ନିବୋଧ, ସମୀର !

“ତେବେ କ’ଣ ହେବ ସମୀର । ବାପା, ଭାଇ ଏବେ ତମ ସହୃଦ ମିଶିଲେ ମୋ ଉପରେ କପରି ବରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କରୁଛନ୍ତି । ମୁଁ ତୁମ ସପକ୍ଷରେ ଯେତେ କହିଲେ ବି ସେମାନେ ତୁମକୁ ଭାଗାବଣ୍ଟି, ଲେଫର, ମାତ୍ରାନ୍ତ ବୋଲି କହୁଛନ୍ତି । ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ସମୀର...” ସମୀର ପାଖରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ପାଇଁ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର ଏ ହେଉଛି ପ୍ରଥମ ଅଦୃଶ୍ୟ ଶବ୍ଦ ନିଷେଧ ।

“ଓଃ—ସତରେ ଚନ୍ଦ୍ରା, ମୁଁ ଆଜି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ଅବାଜ୍ଞିତ ହୋଇଛି । ଜଣେ କପଟକ ଶୂନ୍ୟ ବେଳାର ଯୁବକ ମୁଁ । ତୁମ ଭଳି ସୁନ୍ଦର ଧନୀ ଦୁଲ୍ଲଭୀ ପାଖରେ ଆଜି ମୋର ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ବାପ ମାଙ୍କ କଥା କାହିଁକି କହୁଛ ଚନ୍ଦ୍ରା, ତୁମ ମନକଥା ତୁମେ ଆଜି ପ୍ରକାଶ କରିଛ, ତାହା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ତୁମ ଜୀବନରେ ଧୂମକେତୁ ଭଳି ମୁଁ ଆଉ ଦେଖା ଦେବି ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରା, ବରଂ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି ତୁମେ ସୁଖରେ ରୁହ—Bye.... ।” ଉଦ୍‌ଗତ ଅଶ୍ରୁକୁ ଲୁଚେଇବା ପାଇଁ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଘରୁ ବାହାର ଯାଇଥିଲା ସମୀର ।

“ଶୁଣ, ମୋତେ ଭୁଲ ବୁଝିନି । ମୋର କିଛି ଦୋଷ ନାହିଁ । ମୁଁ ବାପା ଭଜଙ୍କୁ କପରି ଅବମାନନା କରିବି ?” ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ୍ଠରେ ପ୍ରତାରଣାର ଅଶ୍ରୁ ।

‘ମୋ ଭୁଲ ବୁଝିବାରେ କିଛି ଯାଏଆସେ ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରା—ଆସୁଛି....’ ପୁଣି ଆଗେଇଲା ସମୀର ।

“ଶୁଣ, ଖବର ଆସିଛି, ସରବତ୍ ଟିକେ ପିଇଦେଇ ଯାଅ ।” କଣ୍ଠରେ ମମତାର ସ୍ପର୍ଶ ।

“ଏଇ ହାତରେ ମୋତେ କେତେ ଥର ସାଧା ପାଣି ପିଆଇଛ ଚନ୍ଦ୍ରା, ମୁଁ କନ୍ତୁ ତାକୁ ଶୀର ଶୁଦ୍ଧ ପିଇଯାଇଛି । ଆଜି କନ୍ତୁ ଏ ସରବତ୍ ବିଷ ଭଳି ଲାଗିବ, ଧନ୍ୟବାଦ.... ।” ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲା ସମୀର । ସ୍ଥାୟୀ ଭଳି ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ରହିଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ।

ତା ପରେ ଅନେକଦିନ ଅତିବାହିତ ହୋଇଗଲା । ସମୀର ବିରୁଦ୍ଧରେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଅନେକ ମନଗଢ଼ା ବଦନାମ କରିଥିଲା । ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଅନୁସାରେ କେବେ ଆଉ ତା ଜୀବନରେ ସମୀର ଦେଖା ଦେଇନି । ଏପରିକି ତା ବାହାଘର ମଧ୍ୟ ଆସି କୌଣସି ଅପ୍ରୀତିକର ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରି ନାହିଁ ସମୀର । ସମୀରକୁ ତାକୁ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଯେଉଁ ଦୁର୍ନାମ ଲୋକ ମୁହଁରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲା, ଅତି ସଫଳ ଭାବରେ ସମୀର ନାମରେ ନିନ୍ଦା ଗାଇ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତି ପାଇଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ବାସର ବର୍ଷର ପ୍ରଥମ ଦେଖାରେ ସ୍ୱାମୀ ପ୍ରକାଶ, ସମୀରର ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିଥିଲେ ।

ସମୀର ସହ ତାର ସମ୍ପର୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ କିଏ ଧରୁଥିଲା । ବାସର
ଘାପକୁ ରହିଁ ଆଖିରେ ଦିଶିପା ଲୁହ ଆଖି ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ଦେଇଥିଲା
ସେ । ସମୀର କପରି ତା ପଛରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ହତାଶ ହେବାକୁ
ତା ନାଁରେ ବଦନାମ କରିଛି, ଘାପ ଛୁଇଁ ଶପଥ କରି କହିଥିଲା ସେ ।
ସ୍ବାମୀ ତାର ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚମନା ମଣିଷ । ଅତି ସହଜରେ ଏ କଥାକୁ ବିଶ୍ବାସ
କରିଯାଇଥିଲେ । ହେଲେ, ନିଜେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭୁଲିପାରି ନାହିଁ
ସମୀରକୁ । ଆଜି କାହିଁକି ବାରମ୍ବାର ମନ ପଡ଼ୁଛି ସେ ପୋଡ଼ାମୁହଁ କଥା ।
ସ୍ବାମୀ କୋର୍ଟକୁ ଯାଇଛନ୍ତି, ରାଧା ମା ଖରବେଲେ ଏକୁଟିଆ ଦେଖି
ପାଖ କ୍ବାର୍ଟରରେ ଭୁବନ ପୁଣ୍ୟ ସମ୍ବନ୍ଧ କ'ଣ ଫସର ଫସର ହେଉଥିବ ।
ମନକୁ ମନ ହସି ଉଠିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା, ଯା—ଏ ଉତ୍ତର ବୟସରେ
ବୁଢ଼ା ବୁଢ଼ୀ ଦିଶା ଯା ପ୍ରେମ ରସରେ ମାଡ଼ିଛନ୍ତି ନା...

କଡ଼ି ଲେଉଟାଇ ଗୋଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା, ଆଃ—ନିଦ ହୋଇ
ଯାଆନ୍ତା କି, ପୋଡ଼ା ମୁହଁଟାର କଥା ଆଦୌ ମନକୁ ଆସନ୍ତା ନାହିଁ ।
ବାହାରେ କିଏ କଲିଂବେଲ୍ ଟିପିଲା କି ? କାନ ପାରିଲା ସେ, ହଁ
ବାହାରେ କିଏ କଲିଂବେଲ୍ ଟିପୁଛି । ଲୁଗା ସଜାଡ଼ି ଉଠିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା,
ରାଧା ମା ନିଶ୍ଚୟ ।

“ଆରେ ରହ କବାଟ ଖୋଲୁଛି, ଟିକେ ତର ସନ୍ତାନ ନା କ’ଣ ?”
ଅଳସ ଶ୍ରାନ୍ତି କବାଟ ଖୋଲିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା, ହେଲେ ଏ କ’ଣ ? ଆଗରେ
ସତେ କି ଭୁତ ଦେଖୁଛି ସେ । ଏ କପରି ସମ୍ଭବ ହେଲା ? ବାହାଘର ହେବାର
ଛଅ ବର୍ଷ ହେଲାଣି, ଦିନେ ହେଲେ ତ ଏ ଆସି ନ ଥିଲା । ଆଉ ଆଜି...
ସତେ କି ସ୍ବାଣ୍ ପାଲଟି ଯାଉଛି ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା...

“କ’ଣ ଘର ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ କହିବ ନାହିଁ । ଅବଶ୍ୟ ତୁମ
ଶ୍ବାସରେ ଚରିତ୍ର ଦ୍ଵାନ ଲେଫର ମୁଁ, ତେବେ ଏ ଲେଫର ସହିତ ଅନେକ
ନିରୁଦ ମୁହୂର୍ତ୍ତର ସମ୍ପର୍କ ତ ତୁମର ଅଛି ।”

“ସମୀର, ତମେ...”

“ତାହେଲେ ମନେ ରଖିଛ ଏ ଅଧମକୁ, ଭାରି ଖୁସିହେଲା ।

“କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଏ ଅସମୟରେ”... ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ ଥରୁଛି...

“ଲେଫଟର ପୁଣି ସମୟ ଅସମୟ ଗୋଟା କ’ଣ ? ବାଟ ଛୁଡ଼ି, ମୁଁ ଟିକେ ଭିତରେ ବସେ...” ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାକୁ ଏକ ପ୍ରକାର ଅବଜ୍ଞା କରି ଭର ଭିତରକୁ ପଶିଗଲା ସମୀର । ଆଜି କପରି ଅସ୍ଵାଭାବିକ ଆଚରଣ ପ୍ରକାଶ କରୁଛି ସମୀର । କଥାବାଣୀରେ କପରି ବେପରଓଁଧ୍ୟା ଭବ । ଆତଙ୍କରେ ଶିଫ୍ଟ ଉଠିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ତେବେ କ’ଣ ଏତେଦିନ ପରେ ପୁଣି ଅନୁରାଗ ଦାହ ଦେଇ ତା’ଠାରୁ କିଛି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ଆସିଛି ସମୀର । ତାର ସ୍ଵଭାବ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ଟିକେ ସ୍ନେହ ଦେଇ କଥା କଥା କହିଲେ ଆଦୌ ଅମାନିଆ ହୁଏନା ସେ । ମାତ୍ର ଯୁକ୍ତି କଲେ, ବିରକ୍ତି ପ୍ରକାଶ କଲେ ସମୀରର ପାଖ ପଶି ହୁଏନା । ତେଣୁ ଏ ପରିସ୍ଥିତିରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ହେଲେ ସ୍ଵାମୀ କୋର୍ଟରୁ ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ଅନୁରାଗର ମାୟା ବିସ୍ତାର କରି ତାକୁ ବିଦାୟ କରିବାକୁ ହେବ । ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ସମୀରର ଚେସ୍ଟର ପଛରେ ଆସି ଛୁଡ଼ାହୋଇ ଅତି ଅନୁରାଗ ବୋଲା କଣ୍ଠରେ କହିଲା—

“ଖୁବ୍ ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଛ ସମୀର ! ଏ ଭିତରେ ତୁମକୁ ମୁଁ କେତେ ଯେ ଖୋଜିଛି ! ସତ କି ଅଜ୍ଞାତ ବାସ କରିଛ ତୁମେ । ସେଦିନ ସାମାନ୍ୟ କଥାରେ ଅଭିମାନ କରି ଚାଲିଗଲା...”

ଥାଉ ଚନ୍ଦ୍ରା, ସେ ପଛ କଥା ମନେପକେଇ ମୋତେ ଦୁଃଖ କରି ଦେବାକୁ ଯଦି ମନେକରୁ ଥାଅ, ତେବେ ସେ ତୁମର ଭୁଲ ଧାରଣା । ସେ ଦିନର ସମୀର ଥାଉ ଆଜିର ସମୀର ମଧ୍ୟରେ ଆକାଶ ପାତାଳର ପ୍ରଭେଦ । ଆଜି ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ମୁଁ ଖାଲି ବଞ୍ଚିରହିଛି...”

“ତୁମର ଯାହା ଇଚ୍ଛା ତାହା କର ସମୀର, ମୁଁ ଆଦୌ ସେଥିରେ ବାଧା ଦେବି ନାହିଁ । ତୁମ ମନରେ ଦୁଃଖ ଦେଇ ମୁଁ ଯେଉଁ ପାପ କରିଛି, ତାହାର ଦନ୍ତନ ଜ୍ଵାଳାରେ ଆଜି ବି ଜଳୁଛି । ବିଶ୍ଵାସ କର ସମୀର, ଏ ପ୍ରାର୍ଥନା ଭିତରେ ବି ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ତୁମକୁ ମୁଁ ଭୁଲି ପାରନ୍ତି...” ଆତ୍ମୀୟତା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ୍ଠରେ ।

“ବାସ୍-ବାସ୍ ଥାଉ ଚନ୍ଦ୍ରା ଥାଉ, ଯଥେଷ୍ଟ ହୋଇଛି । ଆଉ କୌଣସି ଅଭିନୟରେ ଭୁଲିବା ଲୋକ ମୁଁ ନୁହେଁ । ଆଜି ଆସିଛି

ଯେତେବେଳେ ପଛଦିନର ସବୁ ହିସାବ, ନିକାଶ କରି ଫେରିବ ।” ସମୀରର କଣ୍ଠସ୍ଵର ଖୁବ୍ କର୍କଶ ।

“ମୋତେ ବିଶ୍ଵାସ କର”—ସତେ କି କାନ୍ଦି ପକେଇବି ଚନ୍ଦ୍ରା ।
“ସେ ହଜିଲୁ ଦିନର ତୁମର ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଆନ୍ତରିକତାକୁ ମୁଁ ଆଦୌ
ଭୁଲି ପାରିନି ସମୀର । ତୁମର ବୋଉ...ସତରେ ସମୀର, ବୋଉ ତୁମର
କାପର ଅଛନ୍ତି...”

“ମରିଗଲା—ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେହି ଧାରଣା ନେଇ ମଲା ଯେ
ତୁମ ତାର ବୋହୂ ହେଉଛି । ସେଦିନ ତୁମ ବେକରେ ଆମ ବଂଶର
ସ୍ଵାରାଜ୍ୟ ସେ ଚେନ୍‌ଟା ଲମ୍ବାଇ ଦେଇ ବୋଉ କ’ଣ କହିଥିଲା ତୁମର
ମନେଅଛି ତ ଚନ୍ଦ୍ରା...” କମିତି ଅନ୍ୟ ମନସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସମୀର ।

“ମାନେ—ମୁଁ...”

“ହଁ—ବୋଉ କହିଲା ଏ ବଂଶର ବୋହୂମାନେ ହଁ ଏ ଚେନ୍
ପିଛନ୍ତି । ଯିଏ ବୋହୂ ହୋଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ସେମାନେ ଚେନ୍ ଫେରେଇ
ଦିଅନ୍ତି । ତମେ ତ ସେ ଚେନ୍‌କୁ ମୁଁ ଶୁଣିଛି ନୁଆକରି ଗଢ଼େଇ ପିଛନ୍ତି ।
କିନ୍ତୁ ବୋଉ କମିତି ଜାଣିବ ଯେ ତମେ ଅନ୍ୟର ବୋହୂ ସାଜି ସାରିଲୁଣି
ବୋଲି...”

“ମୋତେ କ୍ଷମା କର, ସମୀର...”

“କ୍ଷମା ଆଉ ଦୟାର ପ୍ରଶ୍ନ ଏଠି ଆଦୌ ଉଠୁନା । ଅନେକ ଥର
ମୋର ସମୟ ମାତି ନିୟମକୁ ବେଶାତିର କରି ମୋ ସହିତ ରହିଯାଉନ
କରିଛି । ଆଜି ସେ ପୂର୍ବ ସ୍ମୃତି ମୁଁ ମନେପକାଇ ଦେବାକୁ ଆସିଛି - ”

“ସମୀର ! ଯିଏ ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାଭାର, ଶାଳୀନତା ଭୁଲି କଥାବାର୍ତ୍ତା
କରେ ତାକୁ ମୁଁ ଦୃଶ୍ୟ କରେ—ଯାଅ—ବାହାର ଯାଅ—”

“ଯଦି ନ ଯାଏ...” ଅବଚଳିତ ସମୀର...

“ତା ନ ହେଲେ ମୁଁ ପୋଲିସ ଡାକିବି, ପାଟିକରି ଲୋକକୁ
ଡାକିବି...” ଖୁବ୍ ରାଗିଯାଇଛି ଚନ୍ଦ୍ରାଲେଖା ।

“ସେଥିରେ ତୁମର ହିଁ ଶକ୍ତି ହେବ ଚନ୍ଦ୍ରା, ମୋର କିଛି ହେବନି । ହେଲେ ଦେଖ, ମୋ ହାତରେ ତୁମର ସୂକ୍ଷ୍ମ ସ୍ମୃତିର ସ୍ଵାରାଜ୍ୟ ତୁମର ହାତରେଖା ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ । ଆଜି ଏସବୁ ମୁଁ ଆଣିଛି ତୁମ ସ୍ଵାମୀକୁ ଦେଖାଇବି ।”

“ମାନେ...” ସତେକ ଆକାଶରୁ ଖସିପଡ଼ିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । କ’ଣ କହୁଛି ସମୀର । ସେ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ଯଦି ତାର ସ୍ଵାମୀ ଦେଖନ୍ତି... ନା—ନା... ଯିମିତି ହେଉ ସମୀରଠାରୁ ଏ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ନେଇଯିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

“ସମୀର ମୋତେ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କର, ତୁମକୁ ମୋ ରାଣୀ । ମୁଁ ତୁମ ପାଦ ଧରିଛି, ତୁମର ପାହା କଛା ତାହା କର, ତୁମର କ୍ଳାନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ମୁଁ ବାଧା ଦେବି ନାହିଁ, ହେଲେ ସେ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ନଷ୍ଟ କରିଦିଅ । ଆମ ସୁନା ସଂସାରକୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଅନା...” ଅନୁନୟ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କଣ୍ଠରେ ।

“ତେବେ ତମେ ଭାବୁଛ ମୁଁ ଏହିପରି ଭାଗା ବଣ୍ଟିହାଇ ବୁଲୁଥିବି, ଦୁବ ବରକୋଳିପତ୍ର ମୋ ଉପରେ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।”

“ଏ ମା—ଲେକଟା ଆଜିକାଲି କେତେ ଅଭଦ୍ର ହୋଇ ଗଲାଣି ମ”, ମନେ ମନେ ଭାବୁଛି ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ମୋ ସୁନାଟା ପରି, ଏପରି ପାଗଳକ ପରି ହୁଅନା । ତମେ ଚାହିଁଲେ ତୁମକୁ କ’ଣ ହିଁ ଅଭାବ ହେବେ ?”

“ସେ ବୟସ ଆଉ କ’ଣ ମୋର ଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରା । ଗୁଡ଼ି ସେ କଥା, ଏ ଖରାଟାରେ ଆସିଛି । କ’ଣ ଟିକେ ସରବତ୍ ପିଇବାକୁ ଦେବନି ! ଖୁବ୍ ଶେଷ ହେଉଛି...”

“ଆଶୁଛି...” ଫୁଲ୍ ଖୋଲି ‘ନୋଭା’ ଆଣି ଅତି ଆନନ୍ଦିକତାର ସହିତ ସମୀର ମୁହଁରେ ଲଗେଇ ଦେଲା ଚନ୍ଦ୍ରା । ସମୀର ଦେହରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜାଡ଼ି ହୋଇ ବସିବାକୁ ଯିବାବେଳେ ସମୀର ଘୁଞ୍ଚିଗଲା ।

ସେତେ ଯାହା କଲେ ବି ଏ ଚିଠି ଗୁଡ଼ିକ କିନ୍ତୁ ମୁଁ ନଷ୍ଟକରି ପାରିବନି ଚନ୍ଦ୍ରା । ପଛ ଜୀବନର ଏସବୁ ମୋର ମଧୁର ସ୍ମୃତି, ଅଳସ ମୁହଁର ସରସ ଉପାଦାନ ।

“ମୋରାଣ ସମୀର, ପି ଲ୍...” ତା ଆଖିରେ ଲୁହ ।

“ବେଶ୍, ନିଆ ! ସବୁ ଯୋଗବେଳେ ଯାଇଛି । ଏ ମୃତ କାଗଜ କେତେଖଣ୍ଡ ତା କାହିଁକି ରହିବ । ହେଲ ଦେଖ ! ତୁମର ଆଗରେ ନିଆଁ ଲଗେଇ ପୋଡ଼ି ଦେଉଛି ।” ସତକୁ ସତ ଲଗଟର ଲଗାଇ ଚିଠିଗୁଡ଼ିକୁ ପୋଡ଼ିଲା ବସି ସମୀର । ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଶୁଣିଥିଲା, ଚିଠିଗୁଡ଼ିକ ତାର ଆଖି ଆଗରେ ପୋଡ଼ି ଯାଉଥିଲା । ନିଆଁ ଧାସରେ ହେଉ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ହେଉ ସମୀର ଆଖିରୁ ଲୁହ କେଇଟୋପା ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା ।

“ଏଥର ଆଉ ତୁମକୁ ଭୟଞ୍ଜକ କରିବାକୁ ମୋ ପାଖରେ କିଛି ନାହିଁ ଚନ୍ଦ୍ରା । ଅଜ୍ଞାତ ଜୀବନର ଏ ଭୟସ୍ଫୁପରୁ ମୁଠା ମୁଠା ଆଖି ତୁମେ ମୋ ମୁହଁରେ କଳାବୋଳି ଉଠି ସ୍ଵରରେ କହିପାର—ମୁଁ ଟଠ, ଚରିତ୍ରହୀନ, ଲେପର, ହା—ହା... ।” ହସ୍ତ ହସ୍ତ କିପରି ବିକଳ ଭାବରେ କାନ୍ଦି ଉଠିଲା ସମୀର ।

“ଏ—ଏଡ଼ି ପାଟିରେ ହସନ । ତଳଘରେ ରାଧା ମା ଅଛି—ବୁକର ପୁଣ୍ୟାସ୍ତ ଅଛନ୍ତି...”

“ବାଃ—ତେବେ ହସିବାକୁ ହେଲେ ବି ତୁମର ବଡ଼ଲେକ ଆବହାୱା । ଭିତରେ ନିଆଁ ପକ୍ଷରେ ହସିବାକୁ ହେବ, ଏ କଥା ମୁଁ ଜାଣି ନଥିଲି । ଚୁପ୍ ହୋଇ ବସିଲି ତେବେ...”

“ବସିଲି ମାନେ, ଗୁରୁଟା ବାଜିଲାଣି । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେ କେତେଖଣ୍ଡ ଫେରିବେ । ତୁମକୁ ଏଠି ଦେଖିଲେ କ’ଣ ଭାବିବେ ! ଯାଅ, ଏଠୁ ଚାଲିଯାଅ...” ଅନୁନୟ ତା କଣ୍ଠରେ ।

ବାଃରେ, ଏତେଦିନ ପରେ ଆସିଛି, ତୁମ ସ୍ଵାମୀଙ୍କୁ ନ ଦେଖି ମୁଁ ଫେରିବି କିପରି ? ନିର୍ଲିପ୍ତ ସମୀରର କଣ୍ଠସ୍ଵର ।

“ଏ ମା । କ’ଣ କହୁଛ ତୁମେ । ମୋରାଣ, ମୋ ସୁନାଟା ପରା । ଯାହାସିବାର ତ ଯାଇଛି । ତୁମେ ମୋ ସୁନା ସଂସାରକୁ ଆଉ ନଷ୍ଟ କରି ଦିଅନ । ଯାଅ, t league...”

ତୁମେ ମୋ କଥା ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣ ଚନ୍ଦ୍ରା । ମୁଁ ଥରେ ଯାହା କହିବା ତାହା ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଥିରୁ ବିରତ ହୁଏନା । ତୁମ ସ୍ଵାମୀଙ୍କୁ ଦେଖା ନକରି ମୁଁ ଯାଇପାରିବି ନାହିଁ ।

“ତୁମକୁ ବନ୍ଧୁ ହିସାବରେ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି, ଚାଲିଯାଅ ।
ନ ହେଲେ ପୋଲିସ ଡାକିବ...”

ପୋଲିସ ଡାକିବ, ଡାକ ତେବେ । ତେବେ ପୋଲିସକୁ ମୋର କି
ପରିଚୟ ଦେବ । ପୁଅ ପ୍ରେମିକ, ଲେଫର, ଶ୍ରେୟ; ତାକ ତାକ
ପୋଲିସକୁ... ।

ଆଜିକି ପଣିଲ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ପ୍ରାଣରେ । ଆଉ ଟିକିଏ ଗଲେ ସ୍ବାମୀ
ଆସିବେ । ଆଉ ଏ ପୋଡ଼ାମୁହଁ । ଆଜି ଆସି ନୁଆ ଅଭିନୟ ଆରମ୍ଭ କଲଣି ।
ଏ ମା ମଲ ତ, ତଳେ ଗାଡ଼ି ହସ୍ତ ଶୁଭୁଛି । ଝରକା ଦେଇ ତଳକୁ ଚାହିଁଲ
ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ସ୍ବାମୀ ପ୍ରକାଶ ଗାଡ଼ି ଲୁଚକରି ଖୁବ୍ ତରତରରେ ଉପରକୁ
ଉଠି ଆସୁଛନ୍ତି ।

“ଶୁଣ ! ସେ ଆସିଲଣି, ମୋତେ ରକ୍ଷାକର । ସତତକ କାନ୍ଦି
ପକେଇବ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ।”

“ଓଃ ଭୟ କରବାର କିଛି ନାହିଁ । ତୁମର ଯେତେବେଳେ ଏତେ
ଭୟ ତେବେ ମୁଁ ଏ ଆଲ୍‌ମୀର ପଛରେ ଲୁଚିଯାଉଛି । ତୁମ ସ୍ବାମୀ କୁଆଡ଼େ
ଚାଲିଗଲେ ବାହାରି ପକେଇବ ।” ସତକୁ ସତ ଆଲ୍‌ମୀର ପଛରେ ଯାଇ
ଲୁଚିଲା ସମୀର । ନିଜକୁ ସଥାସମ୍ଭବ ସଫଳ କରି ଶୀଘ୍ର ବହି ଧରି
ପଢ଼ିବାର ଅଭିନୟ କଲ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ତରତର ହୋଇ ଘରକୁ ପଶିଲା
ପ୍ରକାଶ । ଯେପରି କିଛି ଭୁଲ କରି ପକେଇଛି ସେ ।

ଆଜି ଶୁଣୁଚ ଲେଖା । କୁନି ଆଜି ସକାଳେ ପୁଣି ଏକ୍ସପ୍ରେସରେ
ଆସି ପହଞ୍ଚିବ ବୋଲି ଚିଠି ଲେଖିଥିଲା । ମୁଁ ଭୁଲରେ ଚିଠିଟାକୁ ଫାଇଲ୍‌ରେ
ରଖି ଦେଇଥିଲି । ବିରୁଦ୍ଧ ସକାଳୁ ଆସି ଶ୍ରେୟନରେ ମୋତେ ନପାଇ କ’ଣ
ଭାବିଥିବ କହିଲ ।

“ବା ବା, କୁନି ପାଇଁ ତ ଭାଗ ଦରଦ...” ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ମୁହଁରେ
ଦୁଷ୍ଟାମୀର ହସ ।

“ଆରେ ତୁମେ ହସୁଚ କ’ଣ ? ତାର ଦାନକୁ କ’ଣ କିଏ
ଭୁଲିପାରେ ? ତମେ ତ ଜାଣ ତା’ର ବାପାଙ୍କ ଦୟାରେ ମୁଁ ଏତେ ପାଠ
ପଢ଼ିପାରିଲି...”

“ଆଉ ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ବିବାହ କରିବାର ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବି ଦେଇଥିଲା । ହେଲେ ବସନ୍ତରେ ବିରୁଷାର ମୁହଁଟା ବିକୃତ ହୋଇଯିବାରୁ ଗର ପୁଙ୍ଗବ ଆସି ଅନ୍ୟର ହାତ ଧରିଲେ । ଧନ୍ୟ ତୁମ ପୁରୁଷ ଜାତି...”

“ସେହି ଦୁଃଖରେ ମଉସା ମରଗଲେ, ଆଉ କୁନି ମୋତେ ଦୋଷ ଦେବ କ’ଣ, ମୋ ନାଁରେ ତାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଅଧେ ଉଇଲ୍ କରିଦେଲା...”

“ଏଠି ନାହିଁ ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ । ପୁରୁଷ ଯେତେ ହତାବର କଲେ ବି ନାହିଁ ତା ଉଲ୍ ପାଇବାରେ ଅଟକିଥାଏ...”

“ଓଃ, ଏ ଆଲ୍‌ମୀର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପ୍ରବଳ ପିମ୍ପୁଡ଼ । ବେଶୀ ସମୟ ଲୁଚି ରହିହେଲା ନାହିଁ । ଓଃ ଗୋଡ଼ ଦୁଇଟା ଏକ ପ୍ରକାର ଫୁଲ ଉଠିଲାଣି ।” ଆଲ୍‌ମୀର କଡ଼ରୁ ବାହାର ଆସୁ ଆସୁ କହିଲା ସମୀର । ଚନ୍ଦ୍ରଲିଖା ମୁହଁରୁ ସତେ କି ସବୁ ରକ୍ତ କିଏ ଶୋଷି ନେଇଗଲା । ଆଉ ପ୍ରକାଶ, ବିସ୍ମୟ ବିଚ୍ଛାରିତ ଭାବରେ ଚାହିଁରହିଲା ଏହି ଅଦ୍ଭୁତ ଆଗନ୍ତୁକକୁ ।

“କିଏ ତୁମେ...ଏଠି କଣ କରୁଥିଲ ।” କର୍କଶ ସ୍ଵର ପ୍ରକାଶର ।

“ଚନ୍ଦ୍ରାକୁ ପଚାର ମୁଁ କିଏ ?” ନିର୍ଲିପ୍ତ ଉତ୍ତର ସମୀରର ।

“ଏ, ପର ସ୍ତ୍ରୀର ନାଁ ଧରି ଏପରି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରାଯାଏ ନାହିଁ । କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାର ସାଧାରଣ ଶିକ୍ଷାଭାର ଶିଖିବା ଉଚିତ ।”

“କ’ଣ କରିବା ଓକିଲ ସାହେବ ! ପିଲାବକ୍ତୁ ସେ ଶିକ୍ଷା ମୋର ନାହିଁ । ଯାହା ନେହାହିଁ ବାଳ କାଳ ତାହା ହେବ କି ଏ ବୁଝାବିଲେ...” ଚେୟାର ଟାଣିନେଇ ବସିଲା ସମୀର ।

“ଆଜିର ତମେ ବସିଲ ଯେ । ବାହାର ବାହାର ଏଠୁ । ଲେଖା, ଜାଣ ଏ କିଏ ?”

“ନା, ଆଜି ଖରାବେଲେ ଏ ଘର ମଣି ମୋତେ ବୁଲୁମେଲ କରି କିଛି ପଇସା ମାରିନେବାର ଚକ୍ରାନ୍ତ କରୁଥିଲା । ମୁଁ ଧନକ ଦେବାରୁ, ଯୋଲିସ ଡାକିବାକୁ କହିବାରୁ ଅନୁମୟ ବିନୟ କରି ମୋତେ ବାରଣ କଲା । ସେହିକିବେଳେ ତମେ ଆସିଲ । ତମ ଉପରେ ଆଲ୍‌ମୀର କଡ଼ରେ ଲୁଚିଲା । ଆଉ ଏଇନେ...” ଚନ୍ଦ୍ରଲିଖାର ଅଭିନୟ ଅତି ନିଖୁଣ ।

“ଏ, ବାହାର ବାହାର ଏ ଘରୁ । ନହେଲେ ପୋଲିସ ଡାକିବ...”

“ଡାକନ୍ତୁ, ହେଲେ ଏଥୁର ତୁମର ବଦ୍‌ନାମ ହେବ । ମୁଁ ପୋଲିସକୁ କହିବି, ମୁଁ ଏଠିକ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ଆସିନାହିଁ । ତୁମ ସ୍ତ୍ରୀ ଡାକିବାରୁ ଆସିଛି ।” ନିର୍ବିକାର ଉତ୍ତର ସମୀରର ।

“You Scoundrel, I will kill you...” ସମୀର ଆଡ଼କୁ ଉଡ଼ୁକି ଆସିଲା ପ୍ରକାଶ ।

“ଆସ୍ତେ, ଆସ୍ତେ ପ୍ରକାଶବାବୁ । ମୋର ଏ ମାଂସପେଶୀକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ତ । ଅପଥରେ କାହିଁକି ଗୋଟାଏ ଦ୍ଵାଦଫାତ ଜଖମ କରିବେ । ଚୁପ୍ ଝୋଇ ବସନ୍ତ । ମୋ କାମ ସରିଲେ ମୁଁ ଆସେ ଚାଲିଯିବି ।”

ପ୍ରକାଶ ନିରୀକ୍ଷା ଚାହିଁଲା ସମୀରକୁ । ସତରେ, ସମୀର ଯାହା କହୁଛି ମିଛ ନୁହେଁ । ତଥାପି ସ୍ତ୍ରୀ ଆଗରେ ନିଜର ଉତ୍ସୁକ ପ୍ରକାଶ କରିବା ପୋରୁଷଭୁ ନୁହେଁ । ଟିକିଏ ଦୂରେଇ ରହି ହୁଙ୍କାର ଗୁଡ଼ିଲା । “ଗୁଣ୍ଡାମୀ, ମୋତେ ଗୁଣ୍ଡାମୀ ଦେଖାଉଛ । କେତେ ଗୁଣ୍ଡାଙ୍କୁ ମୁଁ ଜୀବନରେ ସାବାଡ଼ କରିଛି । ଶାମ ! ଶାମ !” ଚାକର ଶାମ ଉଦ୍‌ଘୋଷରେ ରଡ଼ି ଗୁଡ଼ିଲା ପ୍ରକାଶ ।

“କୁଆଡ଼େ ମଲ୍ଲ କି ଧରମ ଛଡ଼ା, ଶାମ...” ସ୍ଵାମୀ ସହ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ବି ରଡ଼ି ଗୁଡ଼ିଲା । ଏ ବିପଦରୁ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା କେବଳ ଶାମ—

“ଏ—ଯାଉନ କାହିଁକି, ଯାଅ—ବାହାର...” ପ୍ରକାଶ ଧମକାଇଲା ।

“ଆଗ ଶାମ ଆସୁ, ଦେଖିବି ଯଦି ଶାମ ଦ୍ଵାରା ପରସ୍ତ ହୋଇଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଥିବ ତେବେ ଚାଲିଯିବି । ନ ହେଲେ ମୁଁ ଏତେ ସହଜରେ ଏଠୁ ଯାଉନି । ଆଜ୍ଞା କାହାର ଯଦି କିଛି ଆପତ୍ତି ନ ଥାଏ, ତେବେ ସିଗାରେଟ୍ ଖାଇଲି...” ନିଶ୍ଚିନ୍ତରେ ବସି ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣିଲା ସମୀର ।

“ତମେ ଯିବ କି ନାହିଁ—Lastly କହୁଛି ଚାଲିଯାଅ...”

“ଥରେ କହିଛି ମୁଁ ଏଠି ଜଣକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଛି, ସେ ଆସିଲେ ମୁଁ ଚାଲିଯିବି” ଅତି ସହଜ ଉତ୍ତର ସମୀରର ।

“ଏଇଟା କ’ଣ Waiting room ଯେ ତମେ ଏଠି କାହାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ?” ପ୍ରକାଶ କଣ୍ଠରେ ବରକ୍ତି ।

“ନା—Waiting room ଅବଶ୍ୟ ନୁହେଁ । ତେବେ ଆମ ଭଳି ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଏଠି ବସିବାର ଅସୁବିଧା କିଛି ନାହିଁ । ଦେଖ ଚନ୍ଦ୍ର ! ମୋର ଗୋଟାଏ ବଦଭ୍ୟାସ ଯେ ମୁଁ ବେଶୀ ସମୟ ଖାଲି ପେଟରେ ରହି ପାରେନା, କିଛି ଜଳଖିଆର ବ୍ୟବସ୍ଥା କଲେ...”

“ଏ—You rogue, I will finish you. Get out, get out—ଘୁମ-ଘୁମ.....

“Don’t shout. ମୁଁ ନିଜେ ନ ଚାହିଁଲେ ମୋତେ ଏଠାରୁ କେହି ଡ଼ାକି ପାରିବେ ନାହିଁ ; ବରଂ ବନ୍ଦୁକୀ କରନ୍ତୁ, ଜଳଖିଆ ଚା ମଗାନ୍ତୁ...”

ପ୍ରକାଶ କ’ଣ କପର କରିବ କିଛି ଘାବପାରଲ ନାହିଁ । ସମୀରର ସାମର୍ପ୍ୟ ପାଖରେ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ସଙ୍କୁଚିତ ମନ କରୁଥିଲା ସେ, ଅଥଚ ଫମଶାଏ ଗୁଣ୍ଡାଟାର ଔଷଧ୍ୟ ସୀମା ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଉଛି ।

“ପ୍ରକାଶଭାଇ ! ପ୍ରକାଶଭାଇ” ତଳୁ କୁନିର କଣ୍ଠସ୍ବର ଏହି ସମୟରେ ଶୁଭିଲ । ପ୍ରକାଶ ବିଚଳିତ ହୋଇ ତଳକୁ ଦୌଡ଼ି ଚାଲିଗଲା, ଆଉ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ବି । ସମୀର କିନ୍ତୁ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ସେଇଠି ବସିଥାଏ । କିଛି ସମୟ ପରେ ପୁଣି ଘରକୁ ଜଣ ଜଣ ହୋଇ ଭିଜିଜଣ ପଶିଲେ । କୁନି କିନ୍ତୁ ଅନର୍ଗଳ ଗପି ଚାଲିଥାଏ ।

“ଓଃ, ଆଜି ସକାଳୁ ଆସି ମୁଁ ଯେଉଁ ହଇରାଣ ହେଲିଣି । ତୁମକୁ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲି, ଘାବଥିଲି ତୁମେ ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ଥେସନରେ ଥିବ । କିନ୍ତୁ କାହାକୁ ପାଇଲି ନାହିଁ । ସେ ବି ଅନ୍ୟ କାମରେ ଚାଲିଗଲେ । ତୁମ ଘର ଠିକଣା ମୋତେ ଜଣା ନାହିଁ । ଖରବେଳ ସାରା Waiting room ରେ ବସି ବସି ଏବେ ଠିକଣା ପାଇ ଆସୁଛି ।”

“ମୁଁ ତୋ ଚିଠି ଆଦୌ ଖୋଲି ନ ଥିଲି କୁନି । କୋର୍ଟରେ ଚିଠି ଦେଖି ତ ଦୌଡ଼ିଲୁ । ତୁ କାହା ହାତରେ ଆସିଲୁ ବାଲେଶ୍ବରରୁ ।”

“ମୋ ସଙ୍ଗରେ ।”

ନିର୍ଲିପ୍ତ ଉତ୍ତର ସମୀରର...

“ଏ ମା..., ତମ ଏ ଗୁଣ୍ଡାଟା ସହିତ ଆସିଲ କୁନି ।” ଚନ୍ଦ୍ରଲିଖାର ବସିତ ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ତୁ’ତ ମୋତେ ଲେଖିଥିଲେ ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇଁ ତୋତେ ନେଇ ଆସିଥାନ୍ତି” ପ୍ରକାଶର ଅନ୍ୟାୟତାପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ଦେଖିଲ ନାହିଁ ରେଳ ଷ୍ଟେସନରୁ କପରି ଜାକଜମକରେ ସ୍ବାଗତ କଲେ—” ଟିପ୍ପଣୀ ହାଣ୍ଡିଲ ସମୀର ।

“ଏ... ଏ ଆମ ଘରର କଥାବାର୍ତ୍ତା, ତୁମେ ଏଥିରେ ମୁଣ୍ଡ ପୁରେଇଲେ ଭଲ ହେବନି କହୁଛି ।” ପ୍ରକାଶର କର୍କଶ ସଞ୍ଚର୍କବାଣୀ ।

“ଆରେ ବାବୁ ତୁମେ ଏପରି ବରକ୍ର ହେଉଛ କାହିଁକି ? ତୁମେ ଏଇ ଟିକକ ଆଗରୁ କହୁଥିଲ ତୁମ ଅଜ୍ଞତ ଜୀବନର ପ୍ରେମିକାଙ୍କର ମୁହଁଟା ବସନ୍ତରେ ଯଦି ନଷ୍ଟ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ଆଖିଟାଏ ଯଦି ଏପରି ବକୃତ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା...”

“ବେଣୀ ବଢ଼ି ବଢ଼ି କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛି । ଲେଖା ! ଡାକ ତ ଥିଲୁ, ଗଲା ଧକ୍କା ଦେଇ ଏଇଟାକୁ ଏଠୁ ବାହାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ...”

“ଓଃ—ନିଜେ ଯେତେବେଳେ ନ ପାର ଚାକରର ସାହାଯ୍ୟ ଲେଉଟାଣି, ତେବେ ମୁଁ ଅଗତ୍ୟା ଚାଲିଯାଉଛି । କୁନି ! ତମେ ଏଇନେ ଯିବ କି ନାହିଁ...” ସମୀର ଯିବାପାଇଁ ଉଠି ଛୁଡ଼ା ହେଲା ।

“ପୁଣି Idiot କି ଭଲ କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲ ! ତୁମ ସହିତ ସେ କାହିଁକି ଯିବ...” ପ୍ରକାଶର ଶରଦ୍ଧ ଏ ଭିତରେ ବଢ଼ି ଯାଇଛି ସତେଜ ।

“ଏ ମା ତୁମ ତାତୁଲେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମ ପରିଚୟ ଦେଇନା ନା କ’ଣ ? ପ୍ରକାଶଭାଇ, ତୁମେ ଯାହାକୁ ଦୃଶ୍ୟର ଗୁଡ଼ି ଆସିଥିଲ । ମୋ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲେ ଆଜି ଲୋକେ ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତି, ହେଲେ କେଉଁ ଦୁଃଖରେ ଯେ ଏ ମୋତେ ବିବାହ କଲେ...”

“ମାନ ଏ ଡେକ ଡୋ ସ୍ୱାମୀ, I. P. S. Officer, ବାଲେଶ୍ୱରରେ D. S. P ଅଛନ୍ତି...” ପ୍ରକାଶ ସତେକ ଖେଳୁ ପଡ଼ିଲା...

“ମାନ...କୁନି...ଏ ତୁମ ସ୍ୱାମୀ...” ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ପାଟିରୁ ସତେକ କଥା ବାହାର ପାରୁନ...

“ହଁ ନନ୍ଦା, ଯାହାକୁ ଯାହା ଖଞ୍ଜିଛି ଦେଇବ । ତମେ ଭାବିଥିବ ଧନଲେଖରେ ମୁଁ କୁନିକୁ ବିବାହ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ବିବାହର ପରଦିନ କୁନିର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି ଏକ ଅନାଥାଶ୍ରମକୁ ଦାନ କରି ଦେଇଛି । କୁନିର ଧନ ପାଇଁ କୁହୁଁ ମନ ପାଇଁ ମୁଁ ତାକୁ ବିବାହ କରିଛି । ଅନେକ ସୁଦୃଶ ହିଅନ୍ତୁ ସହ ମୋର ପୂର୍ବ ସମ୍ପର୍କ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏ ମନ କାହା ପାଖରେ ନ ଥିଲା । ମୁଁ ଖୁସି, ମୁଁ ଖୁବ୍ ଖୁସି...” ଆଉ କେହି ବୁଝନ୍ତୁ ନ ବୁଝନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ବୁଝିଲା ନିଜେ ବ୍ୟଥାରେ ସମୀର ନିଜକୁ ନିଜେ ହତ୍ୟା କରିଛି । କାହା ଉପରେ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ପାଇଁ ସେ ଆଜି ଏ ବିକୃତ ବଦନା କୁନିକୁ ନିଜର ଝି ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ବଡ଼ ପାଟିରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର । ହେଲେ ସେ ଇଚ୍ଛାକରି କାନ୍ଦି ବି ପାରୁ ନ ଥିଲା । ଓଃ—ପୋଡ଼ାମୁହଁ ! କ’ଣ କଲୁ ତୁ । ଦେବ କୁମାର ପରି ଚେନ୍ଦ୍ରଶ ସମୀରର, ଆଉ ତୁ ଛି...ଛି...ଏ ତୁମେ କ’ଣ କଲ ସମୀର ! ଅହେତୁକ ବ୍ୟଥାରେ ଶିହରି ଉଠିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା । ସମୀର I. P. S. ପାଇଲା । ମୁଁ ନ ହେଲି ନାହିଁ, ମୋଠାରୁ ଅଧିକ ସୁନ୍ଦର ହିଅମାନଙ୍କର Que ଲାଗିଥାନ୍ତା ସମୀର ପଛରେ । ହେଲେ ସମୀର ? କାହିଁକି ଏ ଅପରାଧୀନ କାଣିଷ୍ଠାକୁ ବିବାହ କଲା । ମୋ ଉପରେ ଅଭିମାନ କରି କାହିଁକି ନିଜେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଦହନ ଜ୍ୱାଳାରେ ପଶିଲା...ମୁଣ୍ଡିକାଡ଼ି କାନ୍ଦିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ତାର, ହେଲେ...

“ତମେ ଯିବ ନା ରହିବ କୁନି, ମୁଁ ଚାଲି...” ସମୀର ବାହାରକୁ ଯିବାକୁ ।

“ବାଃ—ତମେ ଯେତେବେଳେ ଚାଲିଯାଉଛ, ମୁଁ ରହିବି କାହିଁକି ? ମୁଁ ପୁଣି ପରେ ସମସ୍ତ ଦେଖି ଆସିବି ପ୍ରକାଶଭାଇ । ଭାଉଜ ତମେ ତ ସବୁ ଜାଣ । କେଡ଼େ ଏକଜନ୍ମିଆ ମଣିଷ ସେ, ଯାହା ବୁଝିଥିବ ସେଇଆ । କିଛି ଭାବିବ ନାହିଁ, ଆମେ ଆସୁଛୁ ।”

ସତେକ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ଅନ୍ତରରେ ଏକ ଆକର୍ଷିକ ବିମ୍ବୋରଣ ହେଲା । କ’ଣ କହୁଛି ଏ କୁନି, “ତମେ ତ ସବୁ ଜାଣି” ତା ମାନେ, ତା ଘର ଜୀବନର ସବୁ ଚିତ୍ରାସ ତାହେଲେ ସମୀର କୁନିକୁ କହିଦେଇଛି । ଛୁ—କି ଲଜ୍ୟାର କଥା । କୁନି ଯଦି ସବୁକଥା ତା ସ୍ବାମୀ ଆଗରେ କହିଦିଏ ? ଆଜି ସମୀର ତ ଆଉ ଶ୍ରାବ୍ୟ ଶୁଣୁଛି । ସମାଜର ଜଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ମୁଁ ତେବେ ଅସୁଛି ପ୍ରକାଶବାବୁ, ଅସୁଛି ଚନ୍ଦ୍ରାଦେବୀ କେତେ ସମୟ ପାଇଁ ଆସି Trouble ଦେଲି, କ୍ଷମା କରିବ । Bye...ଲମ୍ବା ପାଦ ପକେଇ ସମୀର ପଦାକୁ ବାହାର ଯିବାକୁ ଲାଗିଲା ।

“ନା—ନା—ଏ କପରି ହେବ, ମୁଁ ଅଜାଣତରେ ଯାହା ଭୁଲ କରି ପକେଇଛି ସମୀରବାବୁ, ସେଥିପାଇଁ କ୍ଷମା କରିବେ । ଆପଣ ଏପରି ଯାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।” ପ୍ରକାଶ କଣ୍ଠରେ ଅନୁନୟ ।

“ଆପଣ ଏପରି ଚାଲିଗଲେ ଆମେ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖିତ ହେବୁ ସମୀରବାବୁ ।” ନିଜକୁ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସଂଯତ କରି ଏତକ କହିଲା ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ।

“ଆପଣ ପେଟ ଦେଖିଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରାଦେବୀ, ଦିନର ଅଲୋକରେ ବର୍ଣ୍ଣା ଲୋକଲୋଚନ ଅନ୍ତରାଳରେ ଗଛ କୋରଡ଼ରେ ଲୁଚି ରହେ ମାତ୍ର ରାତିର ନିର୍ଘମ୍ ପ୍ରହରରେ ଶିକାର ଖୋଜି ଶିକାରକୁ କ୍ଷତାକ୍ତ କରେ, ରକ୍ତ ରଞ୍ଜିତ କରେ । ସେହିଭଳି ଆମେ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ପେଟୁ । ଲୋକଙ୍କ ଆଖିରେ ସରଳ, ଶାନ୍ତ । ଗଛ କୋରଡ଼ରେ ଲୁଚିରହୁ, ଆଉ ଟିକି ଅନ୍ତରାଳକୁ ଗଲେ ସ୍ବାଧୀନରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କ୍ଷତାକ୍ତ କରୁ । କାମୁଡ଼ି ବିଦାର ରକ୍ତରଞ୍ଜିତ କରୁ, Bye ଆସ କୁନି...”

ଅତି ଦ୍ରୁତ ଚେତରେ ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ଚାଲିଗଲା ସମୀର, ପଛ ପଛେ କୁନି ବି ବାହାରିଗଲା । ପ୍ରକାଶ ଧାଇଁଲା ପଛେ ପଛେ ।

“ସମୀରବାବୁ—ସମୀରବାବୁ—” ପ୍ରକାଶ ଅନୁନୟ କଣ୍ଠରେ ଡାକି ଡାକି ଚାଲିଲା ସମୀର ପଛରେ ।

“ମୁଁ ଯାଉଛି ଶୁଭକ୍ଷ, ତାକୁ ଶୁଭ ମୁଁତ ବାହାରେ ରହିପାରିବି ନାହିଁ । ବଡ଼ ଶ୍ରେଣୀ ଲୋକ ସେ, ପାଖରେ ଜଗି ଖାଇବାକୁ ନ ଦେଲେ ଖାଇବା କଥା ବି ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ସମସ୍ତେ ସମସ୍ତେ—ଯାଉଛି ।” କୁନି ବ ଡରଡରରେ ତଳକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ହେଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା, କୌଣସି ବାଧାବନ୍ଧନ ନ ମାଡି ତା ଦୁଇ ଆଖିରୁ କୁହ ଝରି ପଡୁଥିଲା । ସବୁ କିପରି ଝାପ୍‌ସା ଝାପ୍‌ସା ଦେଖାଯାଉଥିଲା । “ଓଃ—ଯୋଉ ତ ସ୍ତ୍ରୀ—ସ୍ତ୍ରୀ ସୋହାଗ ଦେଖାଉଛି ।” କୁନି ପ୍ରତି ତାର ଖୁବ୍ ହିଂସା ହେଉଥିଲା । ଆଜି ସେ ଶୁଭୁଥିଲା ସତେ କି ତା ଗୁଡିର କଳିଙ୍ଗକୁ ଏଇ ପୋଡ଼ାମୁହଁ କାଟି ପକାଇଛି । ଓଃ—ସମୀର, ତମେ କ’ଣ ଜଳ ସମୀର । ଏ କୁହିବା ବସନ୍ତମୁହଁ କାଣୀକୁ ଶେଷରେ ତୁମେ ବିବାହ କଲ । ମୁଁ ତମର ସତେ କି ଶତକଳ ସମୀର ! ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖାର ମନେ ହେଉଥିଲା ମୁଣ୍ଡପିଟି କାନ୍ଦିବାକୁ । ଓଃ—ସମୀର...

ପାଖ ଘରୁ କିଏ ପୋଡ଼ାମୁହଁ ଏତିକିବେଳେ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ରେଡ଼ିଓ ଖୋଲି ଦେଲା, ଆଉ ପୋଡ଼ା ମୁହଁ କିଏ ଏତିକି ବେଳକୁ କଣ ଥରେଇ ଗାଏ ମରୁଛି—“ମାୟାବିନୀ ରାଣି ଗୋ ତୁମ ମାୟାରେ ଆଉ ଜଳାନା”...

ଯାଃ—ସବୁ, ତକିଆରେ ମୁହଁଜାକି କଇଁ କଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦୁଠିଲି ଚନ୍ଦ୍ରଲେଖା ।

କହିଲେ କୁଳ କୁଟୁମ୍ବକୁ ଲଜ

ଠାକୁର ବଶ୍ରାସ ଆସନ୍ତା ନାହିଁ ବୋଲି ବାହାରକୁ ଯେତେ ଉଣିବ ପିଟିଲେ ବି ଭିତରେ ଭିତରେ କିନ୍ତୁ ଜୟଦେବ ଭୟଙ୍କର ଧର୍ମ ଘରୁ । ଭାଷଣ ଧର୍ମ ବଶ୍ରାସୀ । ଅନ୍ଧାର ଦେଲେ ଏକୁଟିଆ ପ୍ଳାନରେ ଖଣ୍ଡ ପଥରକୁ ବି ମନେ ମନେ ଦଶଧର ମୁଣ୍ଡିଆମାନେ ସେ । ଭୂତପ୍ରେତର ଅବସ୍ଥିତିକୁ ମାନେ ନାହିଁ ବୋଲି ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ଖୁବ୍‌ଗୋଟା ବାହାମ୍ବୋଟ ମାରିଲେ ବି ରାତିରେ ଏକୁଟିଆ କୋଉଠୁ ଆସୁଥିଲେ ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଡାକ ଡାକ ବିଚର ନୟାନ୍ତ ହୋଇଯାଏ । ନେତବ, ନିଜର ଏ ଭୟାବୁ ଭାବକୁ କାହାର ଆଗରେ ପ୍ରକାଶକରେ ନାହିଁ ବରଂ ଏସବୁ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ଜଣେ ପୀର ଭାବରେ ବେଶ୍ ଆମୋଦ ଅନୁଭବ କରେ ସେ । କାରଣ ଗୁରୁଙ୍କ କଥାକୁ ବେଶ୍ ଅକ୍ଷର ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କରିଛି ସେ । ଯାହା କହୁଛି କର, ଯାହା କରୁଛି କର ନାହିଁ । ନିଜେ ସିନା ଭୂତପ୍ରେତ ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ମନକୁ ମନ ଡରୁଛି ହେଲେ ଭାଷାରେ ଏ ସବୁକୁ କୁହୁହାର, ବାଜେ ଧାରଣା ବୋଲି କହି ଉଡ଼େଇ ଦେଉଛି ।

ଆଜି ବିଚରର କପରି ରାତି ପାହୁଥିଲା କେଜାଣି ଆସିଲାବେଳେ ବିଚର କୌଣସି ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଡାକ ବୋଧେ ଅନୁକୂଳ କରି ନଥିଲା । ତା' ନହେଲେ ବିଚର କ୍ୟାପିଟାଲ୍ ବସ୍ତୁଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ପଶୁ ନ ପଶୁଣୁ ଏ ଅପ୍ରୀତିକର ପରିସ୍ଥିତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ନଥାନ୍ତା । କପରି ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଭାବରେ ଚପଲ ଘୋଷାର ଘୋଷାର ମେନଗେଟ୍ ଦେଇ ବସ୍ତୁଷ୍ଟାଣ୍ଡ ଭିତରକୁ ପଶୁଥିଲା ଜୟଦେବ । ପୁଅ ହିଅଙ୍କର ମିଶ୍ରିତ ଉଚ୍ଚ ହାସ୍ୟରସାଳରେ ତାର ଅନ୍ୟମନସ୍କତା ଘଟିଗଲା । କାହିଁ ? କେବଳତ ପୁଅ ପିଲାଗୁଡ଼ା ଛୁଡ଼ା

ହୋଇଛନ୍ତି । ପୁଅ ଝିଅଙ୍କର ମିଶାମିଶି ହସ ଆସୁଛି କୁଆଡୁ ? ବୋକାଙ୍କ ଭଳି ଜୟଦେବ ଚାହିଁଲ ଏଣେ ତେଣେ ।

“ଓ ଗୁରୁଦେବ ! Come here ? ଆରେ ଆଡ଼ନା” ସେ ଦଳଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ ଡାକ ଗୁଡ଼ିଲା । ଦେହରେ ଛୁଟ ଖାଟ, ପଛକୁ ଝିଅପିଲଙ୍କ ଭଳି ବାଳ ଓହଳିଛି । ଅଖିମଳ ଖୁବ୍ ଗୋଟା ଗହ୍‌ଗହା ଚାହିଁଲା ଜୟଦେବ । ଝିଅ ପିଲନା ପୁଅ ପିଲ । କଣ୍ଠର ପୁଅଙ୍କ ଭଳି ଶୁଭୁଛି...”

“ଆରେ ବରଷ, ନିହାତି ମଫସଲ ରୁଡ଼ା ତ ।” କମିତି Idiotଙ୍କ ଭଳି ଚାହିଁଛି ଦେଖ...” ସର କ ପୁରୁପୁର ବୋକା ପାଲଟିଯାଉଛି ଜୟଦେବ । ଏ ଜଣସ୍ୱର ଗୋଟିଏ ଝିଅପିଲର ହେଲେ ତା ଦେହରେ ବେଶ୍ ପୋଷାକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପୁଅପିଲର । କଳା ବେଲବଟମ୍ ନା କ’ଣ ସ୍ୟାଣ୍ଡ ସାଙ୍ଗକୁ ଧଳା ପଞ୍ଜାବୀ । ପାଖକୁ ଗଲେ ଅବଶ୍ୟ ଶରୀର ଗଠନହଗରୁ ଝିଅପିଲ ବୋଲି ଜାଣିନେବ ନ ହେଲେ ଦୂରରୁ ଝିଅଗୁଡ଼ିଙ୍କୁ ପୁଅ ଆଉ ପୁଅଗୁଡ଼ିକୁ ଝିଅ ବୋଲି ଯେ କେହି କହିବେ ।

ହେଲେ ବରଷ ଚିଡ଼ିଆଖାନାର ସଦ୍ୟ ଧରାହୋଇଥିବା ବଣ୍ୟ ଓରଙ୍ଗଟାଙ୍ଗମାନେ ସକାଳୁ ସକାଳୁ ବରଷ ଜୟଦେବ ଉପରେ ଆଖି ମଜେଇଲେ କାହିଁକି ? ଖୁବ୍ ସତର୍କତାର ସହିତ ନିଜ ପକେଟ୍‌ରେ ହାତମାରି ଦେଖିଲା ଜୟଦେବ । ନା, ପକେଟ୍‌ରେ ବଣେଷ ପଇସା ନାହିଁ । ନ ହେଲେ ଏ ଜହ୍‌ଗୁଡ଼ିକ ଜବରଦସ୍ତ ଜଳଖିଆ ଖାଇ ନେଇପାରନ୍ତି ବା କୌଣସି Cultural Programme ନାମରେ ଅଥଥା ଟିକେଟ୍ ବକି କିଛିଦିନ ପାଇଁ ପକେଟ୍ ଖର୍ଚ୍ଚ ସଂଗ୍ରହ କରି ପାରନ୍ତି । କିଛି ନ ହେଲେ ଏ ଝିଅପିଲମାନଙ୍କ ଆଗରେ ନିଜର ହିସାବଇଜମ୍ ପ୍ରମାଣ କରିବାପାଇଁ କିଛି ନା କିଛି ଗୋଟା ସକାଳୁ ସକାଳୁ ତା ଉପରେ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇ ପାରନ୍ତି । କପରି ବିପଦର ସୂଚନା ପାଇଲା ଜୟଦେବ । ମନେ ମନେ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ଠାକୁର ଠାକୁରାଣୀଙ୍କୁ ଡାକଗଲା ସେ ।

“ଏ ପରିତୋଷ ! ଏଇଟା ତ ପୁରୁପୁର ହଜୁଟାଏ । ପାଟିରେ ଭୂଣି ବାନ୍ଧି ଛୁଡ଼ା ହେଲାଣି । କାହିଁକି ଏଇଟାକୁ ଡାକି ବୋର କଲ ଆମର ଏ ଅସରକୁ ।” ଜୟଦେବ ଉପରେ ଟିପ୍‌ପଣୀ କାଟିଲା ନିଜକୁ ସବୁଠାରୁ ସ୍ୱାର୍ଥ ଶ୍ରବୁଥିବା ସେହି ଦାନ୍ତୁଣ ଝିଅଟା ।

“ହୁଁ,” ମନେ ମନେ ଖୁବ୍ ଭରକ୍ତ ହେଲା ଜୟଦେବ । “ଏଗୁଡ଼ା ଝିଅପିଲା ହୋଇଛନ୍ତି । ତ୍ରେସ୍ ପିଲା ହୋଇଛି !” ନାଗର ସମସ୍ତ ଗୁପ୍ତଅଙ୍ଗ ସତେକ ସେ ତ୍ରେସ୍ ଭିତରୁ ବାହାରକୁ ଉଠିମାର ଚାଲିଛନ୍ତି । ନିଜର ବେହେଡ଼ା ଦାନ୍ତକୁ, ବ୍ରାଣଭର ମୁହଁର ବାହୁସତାକୁ ଘୋଡ଼େଇବା ପାଇଁ ଏ ନଗରୀର ପରସ୍ପର କରବାକୁ ଖୁବ୍ ଯତ୍ନ ନେଇଛି କହିଦା । ଓ— ସେଥିରେ ପୁଣି ହସ...ସ୍ୱାପ୍ନ ସତେକ ମୁକ୍ତା ଝଡ଼ିପଡ଼ୁଛି ହସରୁ । ଏ ଶାଳା ବଜାଉଛି ଖାଲି ସିଧା ପାଡ଼ିଦେବାକୁ ମନ ହେଉଛି । ମନେ ମନେ ନିଜର ଗୀତକୁ ଖୁବ୍ ତାରସ୍ କରୁଥିଲା ଜୟଦେବ । ହେଲେ ଏ ହସପ୍ରୀ ନଟାକାଗୁଡ଼ାକ । ଇଚ୍ଛା ବାପରେ...ତା ମନୋରାସ ଯଦି ଟିକିଏ ଜଣାପଡ଼ି ଯାଏନା ତେବେ ସଫଳାମ । ନିଜକୁ ଯଥାସମ୍ଭବ ଗମ୍ଭୀର ଆଉ ନିଶ୍ଚୟ ମୁହଁରେ ରଖି ସୁନାପିଲାଙ୍କ ଭଳି ଛୁଡ଼ାହେଲା ଜୟଦେବ... ।

“ଆରେ ଭୂମି ଏ ମହାମାନ୍ୟଙ୍କୁ ଜାଣିନ ବୁଲ୍ ବୁଲ୍ । ଏ ଶାଳା କଲେଜରେ ଥିଲାବେଳେ କପି ଧରି ମୋଟ ଖଟା ଚାନ୍ଦ ସ ପରାଣା ଦେବାରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା । ଏଇନେ, ଶାଳା ନେତା ହେଉ ହେଉ ଅଧାରୁ ଚିତ୍ତପଟାକ୍ ମାରିଛି । ଶାଳା ପୁରପୁର ମଫତ୍ ।” ପରିତୋଷ ଜୟଦେବର ଦୟାମୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସାତକ ଦୟା ପ୍ରକାଶ କଲା ।

“ରୁକ୍ଷ ଶୁଖି ଥରେ ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ହୋଇଗଲା ବୋଲି ଭାବିଲା ସ୍ୱର୍ଗକୁତ ରୁକ୍ଷଗଲା । ବେଶୀ ପାଠ ପଢ଼ିଲେ କୁଆଡ଼େ ପୁଅଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ କରି ପକେଇଥାନ୍ତେ । ଆରେ ବୋଲି ମନ୍ତ୍ରୀହେବା ଗୋଟା ଆର୍ଟ, ଗୋଟା ନିହାତି କୌଶଳ । ଆଉ ତମେ ଆମେ ମାଷ୍ଟ୍ର ଜାତି, ମିଛ କହିବନି—ମାତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏଇଟା ହେବନାହିଁ । ଆରେ ମାତ୍ର ଦେଖାଇବ ତ ଆଶ୍ରମକୁ ଯାଅ ।

ଏକ ସମୟରେ ସମସ୍ତେ ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । ଝିଅଗୁଡ଼ାଙ୍କ ହସ ପୁଣି ବେଶୀ ମାରମ୍ଭକ । ସତେକ ଫୁଲଝର ବାଣ ଚଢ଼ିଚଢ଼ି ହୋଇ ଝିରୁଛି । ଜୟଦେବର ମନ ହେଉଥିଲା ସିଧାଯାଇଁ ଗୋଟା କାହାର ରୁଟିଧରି ଝିଙ୍କି ଆଣନ୍ତା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ବଡ଼ଗାର୍ଡ ଅଛନ୍ତି, ଇଚ୍ଛା ବାପରେ ।

“ମୋତେ ଚିହ୍ନିଛନ୍ତିକି ସାର୍ ! ମୁଁ, ପରିତୋଷ । ମୋ କପି ଧରି ମୋପାଇଁ ଖୁବ୍ ଗୋଟା ବଢ଼ିଆ କାମ କରି ନଥିଲେ । ଆଜି ରୁକ୍ଷଗତ ଗଲା,

ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ହୋଇଥିଲ ଯେ ସେଥିରୁ ବି ଏଥର କାଟ୍ ଖାଇଲ । ଏଥର ବାପ ଜୟଦେବ, କ’ଣ କରିବ ?

“ଦେହ ପଦ ମୁଦାର” ଫକ୍ଟ କବିତା ଲେଖିବ ଜଗନ୍ନାଥକୁ କେନ୍ଦ୍ରକରି । କାହିଁକି ଶଳା ତୁମକୁ କିଏ ମଣିଷ କରୁଥିଲା ! ବୁଝିଲୁ ପରିଚାଷ, ଏ ଶଳା ଥରେ ଗୋଟିଏ ଇଞ୍ଜରଭିଉ ବୋର୍ଡର ମେମ୍ବରଥିଲା । ମୁଁ ଇଞ୍ଜରଭିଉ ଦେଉଥିଲ । ଗୁପ୍ତବାଳା ଚିହ୍ନଦେଇ ଟିକ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ କହିଲି ଯେ ଶଳା ତ ହିମାଳୟର ସାଧୁଭଳି ମାତ୍ର ଝାଡୁଲା—ଯାହା ହେବାରଥିବ ହେବ, ମୁଁ କ’ଣ କରିବି । ହେଲେ ଜଣେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଭେଟି କହିଲି, ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଅଫିସରଙ୍କୁ ଫୋନ୍‌କରି କହିଲେ । ପୁଃ, ଶଳା ଅନେଇଚି କମିତି ଦେଖ... ।

“ଆଉ ବିଚାର କାହିଁ ପକେଇବ କି କ’ଣ ? ଆହା ହା, ସବୁଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ କରି ।” ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲା ଆଉ ଜଣେ ଉଦ୍ଧତା ସୁରଙ୍ଗ ବୈଜୟନ୍ତୀ । ସମସ୍ତେ ଏକ ସମୟରେ ପୁଣି ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ । ଆଃ କି ଭୟ ଲଗୁଛି ସତ ଏମାନଙ୍କ ହସ ! ଜୟଦେବ ବିଚାର ସତରେ ବଡ଼ ଅପ୍ରୀତିକର ଅବସ୍ଥାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇଛି । ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ଥିବା ସମୟରେ ଏଇମାନେ ତାକୁ କେତେଥର ମୁଣ୍ଡ ନୋଇଁ ନମସ୍କାର କରିଛନ୍ତି । କେତେ ଭଦ୍ରଭାବରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିଛନ୍ତି । ଆଉ ଆଜି ସତରେ ସେ ସବୁଥିରୁ ବଞ୍ଚିତ । କାଲି ଗୋଟିଏ ସାମାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟପାଇଁ ସେକ୍ରେଟାରୀଏଟ୍ ଯାଇଥିଲା ସେ । Deputy Secretaryକୁ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ତା ପକ୍ଷରେ କଷ୍ଟକର ହେଲା । କେଇଦିନ ତଳ ଯୋଉ ପିଅନ ନମସ୍କାର କରି ବାଟ ଛୁଡ଼ି ଦେଉଥିଲା, ସେହି ପିଅନ ଆଜି Slip ନେଇ ବି ଅଫିସରଙ୍କୁ ଶୀଘ୍ର ଦେଲା ନାହିଁ । ବଡ଼ ଜଣ୍ଟରେ Slip ନେଇ ଭିତରକୁ ଗଲା ମାତ୍ର ଫେରିବାକୁ ତାକୁ ଅନେକ ସମୟ ଲାଗିଲା । ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ଥିବା ସମୟରେ କେବେ ଜୟଦେବ ଅଫିସରମାନଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ପକାଇବା ପାଇଁ ହାକିମୀ ଦେଖାଇ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆଜି ଅଫିସରମାନେ ତାକୁ ଡରାବେ ବା କାହିଁକି ? ଅଫିସରେ ଟେବୁଲ ବାଉଡ଼ିଲ, କିଛି ବୁଝି ନ ବୁଝି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଅଥବା ଯୁକ୍ତିତର୍କ କଲେ ଟାଣୁଆ ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ବୋଲାଇଲା । ଯୁକ୍ତି ଦେଇ ଧୀର ନମ୍ରକଣ୍ଠରେ କହିଲେ ଏଇଟା ‘ଗବା’ଟାଏ ବୋଲି ଅଫିସରଙ୍କର ବି ଧାରଣା

ହୋଇଯାଏ । ସେହି ଗବାଙ୍କ ଭିତରୁ ଜୟଦେବ ଜଣେ । ପାଠ ଗୁଡ଼ାଏ ପଢ଼ିଲେ କ’ଣ ଟେବୁଲ୍ ପିଟି କିଛି କହିବାକୁ ତା ମାଷ୍ଟରଆଗୁଛି ତାକୁ ଶାଳୀନତା ବିରୋଧୀ ବୋଲି ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛି ଯେ ! ସତରେ ଏ କଷ୍ଟିଆ ସୁନ୍ଦର ଟିପ୍ପଣୀ ଅନୁସାରେ “ବିଚର”...

ବହୁ କଷ୍ଟରେ Deputy Secretaryଙ୍କୁ ଭେଟି କେତେକ ନ୍ୟାୟୋଚିତ ସମସ୍ୟା ଉପରେ ଆଲୋଚନା କଲେ । ଆଦିବାସୀ ଗ୍ରାମମଙ୍ଗଳ ବିଭାଗର ଦୋଷ ତୁଟି ସମ୍ପର୍କରେ ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କଲେ । ହେଲେ Deputy Secretary ଆଜି ଅନ୍ୟ ରକମର ମଣିଷ । ଜୟଦେବ ଦିନେ ତାଙ୍କର ଦୁର୍ଗତି ସମ୍ପର୍କରେ ଖୋଜତାଳ କରୁଥିଲେ । ତେଣୁ ଆଜି ଅଫିସର ତାଙ୍କର ଅଫିସରୀଆ ଢଙ୍ଗରେ ସେ ପୂର୍ବ ଅସନ୍ତୋଷର ପ୍ରତିଶୋଧ ନେଇ ନେଲେ । “ଆଜିକାଲି ସବୁ ଅନର୍ଥର ମୂଲ ଏଇ ରାଜନୀତିର ଲୋକମାନେ । କିଛି କରେଇ ଦେଉ ନାହାନ୍ତି ଆମକୁ । କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ତ ପଡ଼ିଲା ସରକାରୀ ରୂପା । ସାଧାରଣ ପିଅନଟିଏ ବଦଳି ପାଇଁ ମନ୍ତ୍ରୀମାନେ ବି ହାତ ପକାଉଛନ୍ତି । ଆପଣ ଆମକୁ କହୁଛନ୍ତି ଯେ ଜୟଦେବଙ୍କୁ ଆମେ କରିବୁ କ’ଣ ? My hands are tight—ସେ welfare Extension officer ଯଦି Stipend ଟଙ୍କା ପିଲାଙ୍କୁ ନ ଦେଇ ମାଷ୍ଟ୍ରମାନଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଅନ୍ୟ ଖାଇଯାଉଛି, ତେବେ ମୁଁ ନିରୁପାୟ । ଆପଣ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହନ୍ତୁ...Pleas go I’ ସତେ କି ଅଫିସର ଜଣକ ତା କାନମୋଡ଼ି ତାକୁ ତାଙ୍କ ଅଫିସର ତଡ଼ି ବାହାର କରିଦେଲା, ବିଚର...”

“ଆଜିର ସାର୍ ଏକବାର ଦାରୁବତ୍ ମୁରାସ ହୋଇ ଗଲେ ଯେ, କିଛି କହନ୍ତୁ । ଟାଉଟର ଜମୁଛି ତ, ମାଷ୍ଟ୍ର ଚାକର ତ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ । ଏବେ ଏ ଟାଉଟର...ମୋ କପି ନ ଧରୁଥିଲେ ଆଜି ମୁଁ କ’ଣ ଏପରି ଲକ୍ଷପତ ହୋଇ ପାରିଥାନ୍ତି । ପାଣ୍ଟଟାଏ କରି ଏଇ ସେହେଟାଟାଏଟି କି କେଉଁଠି କରାଣୀଟାଏ ହୋଇଥାନ୍ତି ତ । ଏଇନେ, ବିଜନେସ କରି...” ପରତୋଷ କହିଲେ ।

“ଆଜି ବିଜନେସ କ’ଣବେ, ଶ୍ରେୟବାଜାର କହ । ଏ ଶାଳ ରାଜନୀତିବାଲାଏ ବୁଝି ବୁଝି କରନ୍ତି ଆଉ ଆମେ ସବୁ ଟିକେ ଓପନ ହୋଇଯାଉ । Cement, Babyfood, ଲୁହାଛଡ଼ି ବ୍ୟବସାୟ ତ କିଛି

କମ୍ ବେପାର ନୁହେଁ । କ'ଣ ସାର୍, ଆଜି ତ ଆମ୍ଭ ପୁରପୁର ବେକାର ।
କରିବେ ଏ ବେପାର ? କିଛି ନ ହେଲେ ଭାରି ତ ଏଲେନ ଚୂର୍ଷାଙ୍କ ପାଇଁ
ଦରଦ ! କରନ୍ତୁ ନା ସାର୍ କାରବାର, ଭଲ ଦିପଇସା ମିଳିବ ?”

ସତର ଜଣଙ୍କ ପଛକୁ ଜଣେ ଯେପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି
ଜୟଦେବକୁ ଅପମାନିତ କରିବା ପାଇଁ । ଅପରାଧ ଭିତରେ ସେ
ଆଜିକାଲିର ଆବହାତ୍ମୀ । ଭିତରେ ବିଚାର Completely unfit
ବ୍ୟକ୍ତିଟିଏ । ଆଦର୍ଶ ପଛରେ ଗୋଡ଼େଇ ନା ଆଦର୍ଶ ରଖିପାରିଲୁ,
ରାଜନୀତିରେ ପଶି ନା ରାଜନୀତି କରିପାରିଲୁ । ସତରେ ଜୟଦେବ
ଏ ଯୁଗରେ ଏକ ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ବ । ଯାହାପାଇଁ ସେ ଲାଗିଛି ପ୍ରାଣପଣେ
ତାର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ହେଲେ ଆଗକୁ ବାହାର ନିଷିମାଡ଼
‘ତୋ ପାଇଁ ପୂା କରୁଛି’ ବୋଲି ଅଭିମତ କରିପାରେନା ବୋଲି କେହି
ତା ପରିଶ୍ରମର ମୂଲ୍ୟ ଦେଇ ନାହାନ୍ତି । ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀ ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି,
ସମସ୍ତ ସାମର୍ଥ୍ୟ ଦେଇ କଠିନ ପରିଶ୍ରମ କଲେ ମଧ୍ୟ “ଆମ ଗାଁକୁ କାହିଁକି
ଆସିଲ ନାହିଁ” ଆଲରେ ସେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ବିଚାର କୋଉ
ବାଟରେ କ'ଣ କରିବ । ସବୁଆଡ଼େ ଆଜି ଯେପରି ତା ଅଯୋଗ୍ୟତାର
ଡ଼ାଣି ମ ବାଜୁଛି । ତା’ର ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ନିର୍ବାଚନମଣ୍ଡଳୀ ପାଇଁ
କିଛି କରି ନ ଥିଲେ, ହେଲେ ଜୟଦେବ ଯାହା କରୁଛି । କିନ୍ତୁ
ସେ ଲୋକଙ୍କୁ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନିପାରିଲୁ ନାହିଁ । କାମରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମିଳେ ନାହିଁ,
ମିଳେ ଗପ ମାରିବାର ବାହାଦୁରୀରେ । କିଛି ନ କରି ସବୁ କରିଦେବ
କହିପାରିବାର କୌଶଳରେ ।

ସମୁଦ୍ର କାମ ପାଇଁ କହିବା ଖାଲି ଲୋକଦେଖାଣିଆ କଥା ।
ଯୋଉ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଜ କାମ ହୋଇ ନାହିଁ । ପୁଅର ଚାକରୀ, ଭାଇର ବଦଳି ।
ଜୋର୍ରେ ପ୍ରମୋଗନ, ନାତିର ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ଲେନ ବା ଆଉ କାହାର କିମିତି
ନିଜ କଥା ହୋଇ ନାହିଁ । ତେବେ ସମୁଦ୍ର କାମର ହାହାଦେଇ ଯାହା ତା
କୁହାଯାଇ ପାରେ, ଶଳା ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ହୋଇଛି । ଆଉ ମଣିଷ
ଦେଖାଯାଉ ନାହାନ୍ତି, ଖାଲି ବଡ଼ବଡ଼ିଆଙ୍କ ପଛରେ ଲାଗିଛି । ଆମେ
ଗରିବ ଲୋକ, ଆମକୁ ପଚାରୁଛି କିଏ ? ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଜୟଦେବ ଏସବୁ

ଶୁଣି କିପରି ଅତିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା । ତା ପାଇଁ ତା ଘରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ
ଟିକକ କଥାରେ ଅତି ଅଶ୍ରୁଳୀ ଭାବରେ ଟିକା ଟିପ୍ପଣୀ ଦେବାକୁ
ସେ କିପରି ଶୁଭ ଚର୍ଚ୍ଚିତ କାର୍ଯ୍ୟ ବୋଲି ଭାବୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ
ଅବସ୍ଥାରେ ପୁରୁଣା ସଦସ୍ୟମାନେ ଜୟଦେବକୁ ବୁଝାଇ ଥିଲେ ।
“ଆମର ବାବୁ ନୂଆ ଡାଆଣୀ ଦୁଆ ଖାଇଲା ଭଳି ଏତେ ଚଙ୍ଗ ଚଙ୍ଗ
ହେଉଛି କାହିଁକି ? ରଜମାତି ଶେଷରେ ଏ ଗୁଡ଼ା ସବୁ ନିତିଦିନିଆ କଥା ।
କିଏ କ’ଣ ପଛରେ କହିଦେଲା ବୋଲି, ତମ ଏତେ ବିକଳ ହେଉଛି
କାହିଁକି ? ଗଣତନ୍ତ୍ର ଦେଶ, ଲୋକେ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାର ପାଇଛନ୍ତି,
କହିବ । ବିଶେଷ କରି ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଅଧିକାର ଖଟେଇ ଯାହାକୁ ପ୍ରତିନିଧି
କରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ଭିତ୍ତିରେ ଏ ମଧୁର ବଚନରୁ କିଛି ଦେବ
ନାହିଁ ତ ଦେବ ଆଉ କ’ଣ ?

ହଠାତ୍ ଏସବୁ କଥା ଜୟଦେବର ସନ୍ତରେ ଦେହସୁଦ୍ଧା ହୋଇଗଲା ।
ଶୋଧା ଗାଳି ଖାଇବା ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. କ୍ଲବ୍ କର୍ତ୍ତବ୍ୟର ଏକ ଅଙ୍ଗବୋଲି ସେ
ଧରି ନେଲା । ମାତ୍ର ସମୟ ସମୟ ମଦୁଆମାନଙ୍କର ଯେଉଁ ଆକାଶ ଛୁଆ
ଦମ୍ଭୋକ୍ତି, ଅସ୍ଥାବଳୀ ସେ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲେ ବିଚାର ଜୟଦେବର
ମନ କ’ଣ ହୋଇଯାଏ ।

ସେଦିନ କୌଣସି ଏକ ଉତ୍ସବସାରି ଫେରୁଥାଏ ଜୟଦେବ ।
ବେଶ୍ ଉତ୍ସାହପ୍ରଦ ଉତ୍ସବ । ବାଟରେ କେତେକ କର୍ମୀମାନଙ୍କ ସହ
ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ନିଜକୁ ସବ୍‌ଜାନତା ଭାବୁଥିବା ବସିନ
ମହାନ୍ତି ଶୁଭ୍ ମୋଟା ଘମାଘୋଟିଆ ନିଶା ଜୋର୍ରେ ପହଞ୍ଚିଯାଇଁ ଅତି
ଅଶ୍ରୁଳୀ ଭାବରେ ଗାଳିଗୁଲଜକରି ଚାଲିଗଲା । ଅପରାଧ ତା’ର ମଦଖିଆ
ପାଇଁ ସେ କିଛି ମଜା ପାଇଲା ନାହିଁ । ଥାନା ଅଫିସରଙ୍କୁ ଧରି ଯେଉଁ
ଟାଉଟସ୍ କରୁଥିଲା, ସେତକ ଜୟଦେବ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା ।

“ଏ ପରିତାପ ! ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଏ ବିଚିତ୍ର ମଉନ ବାବାକୁ
ଡାକି ଆମକୁ ସବୁ ବୋକା ବନେଇଦେବୁ ନା କ’ଣ ? ଓ ବାବା, ଜୟଦେବ
ତୁମ ଅଧିକ ଗୀତ ଗୋବିନ୍ଦରୁ କିଛି ହେଉ ?” ପରିହାସ କଲେ ଲମ୍ବାକଳିଆ
ମହାଦୁର୍ଘଟ କାମଦେବ ।

“ବୁଝିଲ କାମଦେବ ! ଅଜିକାଲି ଯୁଗକୁ ଶୁଭାସରୁ ହେଲେ unfit. ଦଶପଦ କହିଲେ ଶାଳଙ୍କ ପାଟିରୁ ପଦେକଥା ବି ବାହାରୁନାହିଁ । ଏମାନେ କ’ଣ ଦେଶସେବା କରିବେ । ନିଜ ସେବା ତ କରିବା ଏମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଅସମ୍ଭବ ବ୍ୟାପାର । ଟିପ୍ପଣୀ କାଟିଲୁ ସେହୁ ଚରଚର ଦାନ୍ତରା ହିଅଟା—ବୁଝିଲ କାମଦେବ, ଏମାନଙ୍କୁ ସମାଜରୁ ବାସନ୍ଦ କରିବା ଉଚିତ ।”

“ଓଃ କାମଦେବ ନା ରକ୍ତପତି କନ୍ଦର୍ପ ! ଖଳା ଯୋଉ ତ ଦେହେରା, ସେଥିରେ ପୁଣି ଗୋଟାଏ ଆଖି କଣା । ନା ପୁଣି କା-ମ-ଦେ-ବ ।” ଖୁବ୍ ଘମାଘୋଷିଆ ଗୁଗିଗଲ୍ ଜୟଦେବ । ହେଲେ ମୁହଁ ଖୋଲି କିଛି କହି ହେଉ ନାହିଁ । କହିଲେ ତ ଆଇନ-ଶାସନ ସବୁ ଏ ମାଙ୍କଡ଼ମାନେ ହାତକୁ ନେଇନେବେ । ବିଚାର—

“ମୁଁ ମୋ ବାଟରେ ଯାଉଥିଲି । ଆପଣମାନଙ୍କର ତ ମୁଁ କିଛି କ୍ଷତି କରିନି ।” ଡରି ଡରି ଏତିକି କହିଲା ଜୟଦେବ ।

“ଇରେ ବାବା, ଶୂନ୍ୟ ପୁରୁଷଙ୍କର ଅମୃତା ଦେଉଳ ତା ହେଲେ ଖୋଲିଲା । ବୁଝିଲ ପରିତୋଷ ! ଏ ଭୂମର କିଛି କ୍ଷତି କରିନାହାନ୍ତି । କାହିଁକି ବିଚାରକୁ ଡକେଇ ଏତଦବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରେମ ସମ୍ବାଷଣ କଲା ।” ପାଟିପୁର ହସି ହସି ଏତିକି କହିଲା ନଳୀପେଶ୍ୱର ପିତା ସରୁ ନିଶୁଆ ପ୍ରେମ କୁମାର ।

“ଆରେ ଯୁାର୍, ଚଳିବ ତ । ସାର୍ ଆଉ ସ୍ୱାର୍ ମଧ୍ୟରେ ବିଶେଷ ତଫାତ ତ ନାହିଁ । ଅନେକଦିନ ତଳେ ସାର୍ ଡାକୁଥିଲା ଏବଂ ସ୍ୱାର୍ ଡାକିଲେ ବିଶେଷ କ୍ଷତି ହୁଏ ତ ନାହିଁ । ଆପଣ ମୋର କ୍ଷତି କରି ନାହାନ୍ତି ତେବେ କରୁଛ କିଏ ? ଅବଶ୍ୟ ଆପଣ ମୋର କ୍ଷତି କରୁଛନ୍ତି ଭଗବାନ ମୋର ଲଭ କରୁଛନ୍ତି । ଯା ମନ୍ଦ ପାଞ୍ଚନ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦ, ନାହିଁ—ସ୍ୱାପ୍ନ...କ’ଣ କଥାଟା ତ...”

“ସେ ପାଞ୍ଚ ଅନ୍ୟର ମନ୍ଦ...କହୁଥିଲା ବୈଜୟନ୍ତୀ...”

“ତା ମନ୍ଦ ପାଞ୍ଚନ୍ତି ଗୋବିନ୍ଦ । ବୁଝିଲ ବାବୁ ଜୟଦେବ, ଏବେ ଗୀତଗୋବିନ୍ଦର ପଦ ଭୁଲିଗଲେ ପ୍ରଣୟିନୀ ପଦ୍ମା ଆଉ ପଦ କହିଦେବାକୁ

ଆସିବେ ନାହିଁ ତୁମ ପାଖକୁ । ତୁମକୁ ଜଗନ୍ନାଥ ପୁରୁଷର ଗୁଡ଼ି ଆନୁମୋଦନେ ବିଦ୍ୟମାନ । ଖାଲି ମୋ ନୂଆ ମିଲ୍‌ଟା Start ହୋଇଯାଉ । ତା'ପରେ ତୁମ ବି Election ଗୁରୁ ନାମର ମୋ ପାଖରେ ହାତ ପଡ଼େଇବ । ସାର୍, ଆଉ କିଛି ଦିଅନ୍ତୁ ବୋଲି ଅଳ କରବ ଆଉ ମୁଁ...ହା-ହା । ଏକ ଭୟଙ୍କର ଅଞ୍ଜନାସ କଲୁ ପରିତୋଷ । ଆଉ ବିଚରା ଜୟନ୍ତବ, ସମସ୍ତ ଅସ୍ତ୍ରାସ୍ତ୍ରାବକତା ଭିତର ମଧ୍ୟ ନିଜ ମନର ପ୍ରତିଫିୟା ପ୍ରକାଶ କରିବାର କୌଣସି ଅବକାଶ ପାଉନଥିଲା । ହୃଦୟ ବିଦର୍ଶିତ ହୋଇ କୋଡ଼ ଉଠି ଆସୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ କାନ୍ଦି ପାରୁନଥିଲା ସେ ।

“ଆପଣ ଏ ଯୁଗରେ ଏକ ନବଗୁଞ୍ଜର ସାର୍ । ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖି ଲୋକ କୌତୁକ କରିବେ । ଆପଣଙ୍କ କିମ୍ବଦନ୍ତୀମାକାର ଭାବଧାରା ଦେଖି ଦୟା କରିବ ସିନା । ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି କାହାର ଭୟ ରହିବନି । ଆଉ ଭୟ ନଥିଲା କାର୍ଯ୍ୟ କିପରି ହୁଏ ଆପଣ ତ ଜାଣନ୍ତି ସାର । ଏଇ ପରିତୋଷ, ମୋତେ ପ୍ରଥମେ ବନ୍ଧୁର ହାତ ବଢ଼େଇଲା । ଗୁକିଣ ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଲୋକେ ମୋତେ ଅନେକ ସ୍ଥାନକୁ ନେଇ ଭଲ ଭଲ କରି ଉପଭୋଗ କରିଛନ୍ତି । ଭାବିଥିଲି ପରିତୋଷ ସେହିମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଜଣେ । କିନ୍ତୁ ଅର୍ଥର ବିନିମୟରେ ଦିନକ ପାଇଁ ତାର ମୁଁ ଶଯ୍ୟା ସଜିନା ଝୁହ । ମାତ୍ର ପରିତୋଷ ମୋତେ ପ୍ରତାରତ କରିନାହିଁ । ତା ରୋଜଗାରରୁ କିଛି Share ମୋତେ ସେ ଦେଇଛି । ଅବଶ୍ୟ ତା ବିନିମୟରେ ଅନେକଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ରାସକଟେଇ ତା ପାଇଁ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି । ଆଜିକାଲି ଏ ସବୁତ ଅତି Common Sir । ହେଲେ ଆପଣଙ୍କ ପାଖକୁ ମୁଁ ସେଦିନ ଯାଇଥିଲି । ଟଙ୍କା ୧୦ ହଜାର ଯାଗିଲି । ରାସରେ ସେଠାରେ ରହିବାର ସମସ୍ତ ଇଚ୍ଛା ଦେଲି । ଆପଣ କିନ୍ତୁ ମୋତେ ପାଖରୁ ବାହାର କରିଦେଲେ । ହେଲେ ସେହିଦିନ ରାତିରେ ବୁଢ଼ା ମନ୍ତ୍ରୀଟା ମୋ ଦେହକୁ ତା ଦେହରେ ଶାପ ଗୁଡ଼େଇଲା ପରି ଟାଣି ଧରି ମାତ୍ର ୫ ହଜାର ଟଙ୍କାରେ ସବୁ କାମ କରିଦେଲା । ଆପଣ ନିବୋଧ ସାର୍ । ମାତ୍ରବୋଧ, ଆଦର୍ଶ ଏସବୁ ଏ ଯୁଗରେ ଏକ ଅସାଧ୍ୟ ସ୍ଥାପନ । କିଏ ଟଙ୍କା ଖାଉନାହାନ୍ତି । ଛାଡ଼ନ୍ତୁ...ସେ ଏବେ ଯାଆନ୍ତୁ ପରିତୋଷ...” ଏତକ କହିଲା ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରୁପୁସ୍ତା ବିଅ ଅନୁପମା...

“ଅଗତ୍ୟା... ଅନୁପମା ଯେତେବେଳେ କହିପାରୁନାହିଁ, ଆଉ ତୁମକୁ ବେଶୀ କଷ୍ଟ ହୁଏନାହିଁ । ଅନୁପମା କଥାକୁ ଆଦୌ ଧରିବେନି ସାର୍ । ଏମାନେ ଆମର “ସୌବନ ଜୁଆର” କ୍ଲବ୍‌ର ସମସ୍ତେ ମେମ୍ବର । ଆମ ଭିତରେ ସେକ୍ସ ନେଇ କୌଣସି Limitation ନାହିଁ । ଯାଆନ୍ତୁ, Bye...” ପରିଚାଷ ସତକ୍ତି ଦୟାକରି ଜୟଦେବଙ୍କୁ ଗୁଡ଼ିଦେଲା ଆଉ ଜୟଦେବ ପ୍ରାଣନେଇ ସେ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ି ପଳାଇଲା । ପଛରୁ ବହୁଦୂରକୁ ସେହି ସକାମ ଯୁବକ ଯୁବଫାମାନଙ୍କର ବେତାଳିଆ ହସର ଜୁଆର ତାକୁ ଶୁଭ୍ରଥାଏ ଆଉ ସେ ପ୍ରାଣ ବିକଳିତର ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ପାରେ ଏ ଶବ୍ଦ ଜୁଆରଠାରୁ ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ପଳେଇ ଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ । ଆଗରେ ପଛରେ କିଏ ଆସୁଛି ସେଥିପ୍ରତି ତାର ଆଦୌ ଦୃଷ୍ଟି ନଥାଏ । ହଠାତ୍ କାହା ଦେହରେ ଏକ ଜୋରଦାର୍ ଧକ୍କା ବାଜିବାରୁ ଥମକି ଛୁଡ଼ାନ୍ତେଲା ଜୟଦେବ । ସବନାଶ ଧକ୍କା ପୁଣି ଜଣେ ଯୁବଫା ସହିତ । ଉପରେ ପଡ଼ି ଭଦ୍ରାଲେକି କରିବାକୁ ଏଇନେ ଲୋକେ ଆସି ଡୋହୋଇ ପଡ଼ିବେ । ଯୁବଫାଟିରି ନିକଟତର ହେବାକୁ କେତେକ ବର୍ତ୍ତମାନ ହିରୋଇନମାନଙ୍କର Experiment ଜୟଦେବ ଉପରେ ଆରମ୍ଭ କରିଦେବ । ଭୟରେ ଜୟଦେବର ମୁହଁ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା ।

ଆଜ୍ଞା କ୍ଷମା କରବେ । ମୁଁ ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଥିଲି; ମୋର ଏ ଇଚ୍ଛାକୃତ କାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ... ।” ଜୟଦେବ ଲଜ୍ୟାରେ ଯୁବଫାଟିରି ମୁହଁକୁ ଅନେଇ ପାରୁନଥାଏ ସତକ୍ତି ।

“ନା—ତେବେ ରାସ୍ତା ଚାଲିବା ବେଳେ ଅନ୍ୟ ମନସ୍କ ହେବା ତ ଉଚିତ ନୁହେଁ ଦେବଦାସ ! ନମସ୍କାର ।” ଅନେକ ଦିନର ଖୁବ୍ ପରିଚିତ କୋମଳ ସ୍ବରରେ ଜୟଦେବର ତନ୍ମୟା ସଂଜକି କଟିଗଲା । କାହାକୁ ଦେଖୁଛି ସେ । ଆଗରେ—ଶିଖା—ଡାକ୍ତର ଶିଖା ମହାନ୍ତି । ଯାହାର ସ୍ବଚ୍ଛ ଅଜି ବି ଜୟଦେବର ମନରେ ଶିଖାତାଳି ଜଳୁଛି । ଏ ଆକର୍ଷକ ସାକ୍ଷତ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନ ଥିଲା ସେ ।

“ଆରେ ଶିଖା—ଡମ୍ପେ... ଏଠାରେ...” ରହି ରହି ପ୍ରଶ୍ନ କଲୁ ଜୟଦେବ ।

“ଆମ ଚାକିରି ଜୀବନରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ତ ଆମପାଇଁ ମନ୍ଦିର ।
 Transfer ପାଇଁ, ତମେ ଯେତେବେଳେ ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ଥିଲ, ଆସିଥିଲ ।
 ଦୂରରୁ ରହି ଚିଠି ଲେଖିଥିଲ, ହେଲେ ତମେତ ଆଦର୍ଶ ଗାଇଲ । ଏସବୁ ତ
 ତୁମପାଇଁ Pretty matter ଥିଲା, ଆଉ ତୁମେ ମୋପାଇଁ ବି ଏତକ
 କଲ ନାହିଁ । ଯାହା ହେଉ ତୁମର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କଲେ,
 ଅବଶ୍ୟ ଏଥିପାଇଁ କିଛି ଅର୍ଥକ ପୀଡ଼ନ ମୋତେ ସହବାକୁ ହେଲା, କିନ୍ତୁ
 Transfer ହୋଇଗଲା...”

କାହା ମୁହଁ ଚାହିଁଥିଲା କେଜାଣି, ପୁଣି ସକାଳୁ ସକାଳୁ ଏକ ଘଣ୍ଟା
 ଅସୁର ଆଦାତ ପାଇଲା ଜୟଦେବ । ଶିଖା ଅଞ୍ଚଳ ଜୀବନର ପ୍ରଣୟିନୀ,
 ଦୁହେଁ ବହୁବାଟ ଆଗେଇ ଯାଇଥିଲେ ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ବିବାହର ସ୍ୱକଳ୍ପ
 ମଧ୍ୟ କରିଯାରି ଥିଲେ । ମାତ୍ର କେତେକ ଅନ୍ତତୁଳ କାରଣ ହେତୁ ଦୁହେଁଙ୍କର
 ବିବାହ ହୋଇପାରି ନ ଥିଲା । ଶିଖା ଏବେ ବି ଦ୍ରବ ତ ଅବବାହିନୀ ଅଛି ।
 ଆଜି ସେହି ଶିଖା ମୁହଁରେ ଶ୍ଳେଷପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା । ଜୟଦେବର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଦ୍ୱାରା
 ତାର କିଛି ଉପକାର ହେଲା କିନ୍ତୁ ଜୟଦେବ ତା ପାଇଁ କିଛି କରିପାରିଲା
 ନାହିଁ । ମାତ୍ର ଆଦର୍ଶର ଦ୍ୱାଦ୍ୱ ଦେଇ ଶିଖାକୁ ବି ନିରାଶ କରି ଫେରିଲେ
 ଦେଇଥିଲା । ସତର କ’ଣ ଜୟଦେବ ମାତ୍ର ଆଦର୍ଶର ଦ୍ୱାଦ୍ୱ ଦେଇ ଶିଖାକୁ
 ହତାଶ କରିଥିଲା । ସତର କ’ଣ ସେ କୌଣସି Transfer
 postingରେ ହାତ ଦେଇ ନ ଥିଲା । ନା—ସବୁ ହେଉଥିଲା କିନ୍ତୁ
 ଶିଖାଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ପାଇଁ ଶିଖାକୁ ପାଖକୁ ଆଣିବାକୁ ଚାହୁଁ
 ନ ଥିଲା ସେ । ନିଜର ସୁନାମ ପାଇଁ ନିଜର ଅତି ଆପଣାର ଲୋକଙ୍କୁ ବି
 ପ୍ରତାରଣ କରିଥିଲା ସେ । ଆଉ, ଆଜି ଯଦି ତାର ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦୀ ଅରବିନ୍ଦ ଦାସ
 ଶିଖାକୁ ସାହାଯ୍ୟ କଲା, ଏଥିରେ ଜୟଦେବ ମନ ଏପରି ବିଷାକ୍ତ ହୋଇ
 ଉଠୁଛି କାହିଁକି ? କାହିଁକି ତା ପ୍ରାଣରେ ଦୁଃଖର ଆଲୋଡ଼ନ ଉଠୁଛି ?
 କାହିଁକି ଅଳ୍ପ ଦୁହିଁହୋଇ ତୁହାକୁ କୁହା କୋହ ଉଠୁଛି ? ତେବେ
 ଏତଦ୍ ବିନା, ତା ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ନିବିଡ଼ ସମ୍ପର୍କ ରହିବା ଭିତରେ ବି
 ଏ ‘ଶିଖା’ କ’ଣ ପୂର୍ବପରି ସ୍ଥାନ ଅଧିକାର କରି ବସିଛି । ନିଜେ ଜୟଦେବ
 ଆନନ୍ଦରେ ତା ସଂସାର ନେଇ ବ୍ୟସ୍ତ, ହେଲେ ଶିଖାର ବିବାହ କଥା
 ଚିନ୍ତା କଲେ ତା ପ୍ରାଣରେ କୋହ ଉଠେ । ସେ କାହାର ନ ହୋଇ ଦୂରରେ

କେବଳ ଜୟଦେବର ହୋଇ ରହୁ, ଏହା ହିଁ ବୋଧେ ପ୍ରାଚ୍ୟକ ପ୍ରେମିକର ଲକ୍ଷ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ପ୍ରେମିକ ପ୍ରବର ଜୟଦେବ ତାଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଚାହେଁ । କେହି କିଛି କହୁଥିବାର ଭୟରେ, ଆଃ—ଗୁଣପାଖର ସଂସାର ପ୍ରତି ତା ମନରେ ଯଦି କିଛି ଭୟ ନ ଥାନ୍ତା ଧ୍ୟାନମାନଙ୍କ ଭଳି ।

“ଆରେ ଦେବ ଶୁଭ, ତମେ ଏପରି ଗନ୍ଧାର ହୋଇଗଲୁ ଯେ... ମୁଁ ତୁମ ପଥରେ କଣ୍ଠଦେବାକୁ ଆଉ ଆସିବି ନାହିଁ ମ । ତମେ ଜାଣ, ଆରବର୍ଷ ମୋର ବିବାହ ସ୍ବରାଜ୍ୟକୁ ମାନବେଶ ସହିତ ।”

“ଆଃ ! ଜୟଦେବଙ୍କୁ କିଏ ଯେପରି ଖଞ୍ଜିରନେଇ ଅପାତଳଲ । ଛୁଟି ଦୁହିଁ ହୋଇ କୋହ ଉଠି ଆସୁଥିଲୁ । ଆଖିପତା ଡେଇଁ ଲୁହ କେଇଟାପା ତଳକୁ ଗଡ଼ିଆସୁଥିଲୁ । ନିଜର ମନୋଭାବ ଲୁଚାଇବା ପାଇଁ ଖୁବ୍ ଗୁରୁତରତରେ ପଳେଇଲୁ ଜୟଦେବ । ପଛରୁ ଶିଖା ମହାନ୍ତର କଣ୍ଠସ୍ବର ଶୁଭୁଥିଲା । ଶୁଣ ଦେବଭାଇ ! ଆରେ ଶୁଣ, ଅନେକ କଥା ଅଛି ତୁମ ସହିତ, ଦେବଭାଇ !

ମାତ୍ର ଜୟଦେବ ଯେତେବେଳେ ସମ୍ଭବ ନିଜକୁ ଶିଖାଠାରୁ ଦୂରକୁ ନେଇଯିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରି ଏକ ପ୍ରକାର ଦୌଡ଼ିଥାଏ । ସତରେ ଆଜି ତା ପକ୍ଷରେ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଅଶୁଭ ଦିନ । ଆଜି ରାଜମାତା କଲ ସେ । ହମଶା ତା ଜୀବନରୁ ଯେପରି ସବୁକିଛି ହରେଇ ବସୁଛି ସେ । ସ୍ତ୍ରୀ, ମା’, ଭାଇ, ଭଉଜ, ବରୁବାରବ, ପିଲାଏ, ପ୍ରେମିକା, ସନ୍ତୋଷର ଶ୍ରେଷ୍ଠରବ ତା ଉପରେ ମାନଅଭ୍ୟାସ କରି ଦୁଇରଇ ଯାଉଛନ୍ତି ଜୟଦେବ ପାଖରୁ ।

ସ୍ତ୍ରୀର ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣିବା ଛାଡ଼ି ତୁମ ନିଜର ଲବ୍ଧସ୍ୟତ ତ ନଷ୍ଟକଲ, ତା ସହିତ ପିଲାଙ୍କ ଉଦ୍ବିଷ୍ୟତ ବି ସାରିଲ । ଭାଇ ଭଉଜଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ, ରାଜମାତା କରି ଏତେଲୋକ ଏତେକଥା କରିଗଲେ ଆଉ ଏ କ’ଣ କିଛି କରିପାରିଲୁ ନାହିଁ । ପିଲାମାନଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ, ଏତେ ଅଳ୍ପ ପାଠପଢ଼ି ଏତେ ଲୋକ ମନ୍ଦୀ ହେଲେ ଆଉ ଜୟଦେବ ବୋକା Obedient ସାଜି କିଛି ହୋଇ ପାରିଲୁନାହିଁ । ବରୁବାରବମାନଙ୍କ ହୋଇ, ଶାଳା ଗାଡ଼ିତଢ଼ି ବୁଲିଲ, କେତେ କ’ଣ ନିଜର କରିଥିବ, ଆଉ ଆମ ପାଇଁ କିଛି କଲନି । ଶ୍ରେଷ୍ଠର

ମାନଙ୍କର ସବୁଦିନିଆ ଅଭିଯୋଗ ଆମର କିଛି ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଆଉ ପ୍ରେମିକା ସବୁଥିରୁ ହତାଶ ହୋଇ ଶେଷରେ ତା'ର ଅଜ୍ଞାବନ ଶୟ ମାନବେଶକୁ ବିବାହ କଲା । ଅଣ୍ଟା ନୁହେଁ ଜୟଦେବର ଆଖିରୁ ଟୋପା ଟୋପା ବ୍ୟଥାଦାୟକ ଅଣ୍ଟା ନିଶିଡ଼ି ପଡ଼ୁଥିଲା । କାହିଁ କେହିତ ଆଜି ତା' ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିବାକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି । ଲୁହର ଆୟତ୍ତ୍ୟହେତୁ ସବୁକିଛି ତାକୁ ଝାପ୍ପା ଝାପ୍ପା ଦେଖାଯାଉଥିଲା ।

ସେଦିନର କଥା ମନେପଡ଼ୁଛି ଜୟଦେବର । ଝିଅର ହସ୍ତେଲ ଟଙ୍କା ପଠାଇବା ପାଇଁ ସେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡ଼ିଥାଏ । ବୋଉ ଆସି ଛୁଡ଼ାହେଲା ପାଖରେ । ଅତି ସ୍ନେହରେ ଜୟଦେବ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତକୁଲେଇ ସ୍ନେହଭଜା କଣ୍ଠରେ କହିଥିଲା, “ଆରେ ତୁ କ’ଣ ସତରେ କିଛି ରଖିନୁଁ ପାଖରେ ? ବଢ଼ିଣୀ କିଛି ପାଠ ନପଢ଼ି ଏମ୍. ଏଲ୍. ଏ. ହୋଇଥିଲା ଯେ କେତେ ଟଙ୍କା ରଖିଛି ତୁ କ’ଣ ଜାଣିନୁ । ଘରକଲା, ଝିଅ ବାହାଘରରେ ୫୦ ହଜାର ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚକଲା, ୫ ଏକର ଜମି କିଣିଲା । ଏବ ବ୍ୟବସାୟ କରିଛି । ଆଉ ତୁ ତୋ ଝିଅ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ ବି ପଇସା ନାହିଁ ତୋ ପାଖରେ । ସତରେ ତୁ ବୋକାଟାଏ ।

ସେଦିନ ଏକୁଟିଆ ଘରେ ଶୋଇ ଅନେକ ସମୟଯାଏ କାନ୍ଦୁଥିଲା ଜୟଦେବ । ଏ ଯୁଗର ଏ ଖବୁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ବିତର ହାରିଯାଇଛି । ଅତି ଦୟାମୟ ଭାବରେ ହାରିଯାଇଛି । ନିଜ କଥା କାହାକୁ କହିହେଉନି । ନକହି ସମୟ ସମୟ ବି ରହି ହେଉନି । କାହାକୁ ସତରେ କହିବ ସେ ଏ କଥା—କିଏ ବିଶ୍ୱାସ କରିବ ତାକୁ । ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନିଜ ଲୋକଥିଲା ସେ, ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ପିଲାଏ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ମାରୁଥିଲେ, ତେବେ ସେ କ’ଣ କିଛି ରଖିନି । ନିଶ୍ଚୟ କିଛି ପୋତାମାଲ ରଖିଥିବ । କେତେ କଥା କେତେ ଲୋକଙ୍କ ମୁହଁରେ । ସବୁ ଶୁଣି ଜୟଦେବ । ବେଳେ ବେଳେ କିଛି ନ ଶୁଣିଲା ଭଳି ରହେ ଆଉ ବେଳେ ବେଳେ ମନ ଦୁଃଖରେ କାନ୍ଦେ । ସେ ସତରେ କ’ଣ କରିଛି କାହାପାଇଁ । ନିଜ ପାଇଁ ଯେ କିଛି କରି ପାରିନା, ସେ ଅନ୍ୟର କ’ଣ କରିପାରିବ ?

ସତରେ କ’ଣ କହିବ ସେ କାହାକୁ ?

ଛୁଣ୍ଟା ହାତ୍ତୀର ଚପଲ ଘୋଷାର ଘୋଷାର ଭାବକାନ୍ତ ମନରେ
 ଚାଲୁଥିଲା ଜୟଦେବ । ମନେ ମନେ ନିଜକୁ ଧକ୍କାର କରୁଥିଲା ସେ, ଆଉ
 କେଉଁ ବାହାଘର ପାଇଁ ମାଇକ୍ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳକୁ ଗାଉଥିଲା, “ସବୁଥିରୁ
 ବଞ୍ଚିତ କରି କେଉଁ ଯଶବୀନା ଉଡ଼ାଇବ ହେ...”

ସବୁ ମିଳି ସତେକି ଜୟଦେବକୁ ଆଜି ଆହମଣ କରୁଥିଲେ ।
 ଆଉ ଜୟଦେବ ଡୋକ୍, ଅଭିମାନ ଆଉ ଅନୁଶୋଚନାରେ ଚାଲୁ ନଥିଲା ।
 ଏକ ପ୍ରକାର ଏ ସବୁଥିରୁ ଦୂରେଇ ରହିବାକୁ ଚୋଡ଼ୁଥିଲା ।

ଦହନ

ସେଦିନ କଲେଜ କମନ୍ ରୁମ୍ ପୁରାପୁରା ଗୁପ୍ତଗୁପ୍ତୀଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଭରପୁର ହୋଇଛି । ଏକ ଦିଗରେ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କର କମେଟ୍ ଆସୁଥାଏ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଉ ଗୁପ୍ତମାନେ ଆଜିକାଲି କୋଉ କମ୍ରେ ଅଛନ୍ତି ସେ ଗୁଡ଼ିବେ । ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ଅନୁରୂପ ଟିପ୍ପଣୀ ଶୁଣାଯାଉ ଥାଏ । ଗୁପ୍ତଗୁପ୍ତୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆଜି ସଙ୍ଗୀତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହେବ । ଏ ନେଇ ଏ ବିରାଟ ଆସର । ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ ବେତାର ଶିଳ୍ପୀ, କଲେଜ କୁଲନ୍ ମଧୁମିତା ମହାନ୍ତି ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିବାରୁ ଗୁପ୍ତମାନେ ସ୍ଥିର ନିଶ୍ଚିତ ସେ ସେମାନେ ବିଜୟୀ ନିଶ୍ଚୟ ହେବେ । ମାତ୍ର ଏପଟେ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ କ୍ୟାମ୍ପରେ ସତରେ ହତାଶାର ଚିହ୍ନ ସ୍ପଷ୍ଟ । ତେଣୁ ନିଜର ମନୋଭାବକୁ ଲୁଚେଇବା ପାଇଁ ନିଜ ନିଜ ମଧ୍ୟରେ ଲଘୁ ପରିହାସ ଆଳରେ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କୁ କମେଟ୍ ପରେ କମେଟ୍ ଦେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ସେମାନେ ।

କଲେଜର ସମସ୍ତଙ୍କଠାରୁ ନାମଜାଦା ଦାଦା ନିରାଦ ଖୁବ୍ ବଡ଼ ପାଟିରେ ପାଟିକରି କହିଉଠିଲା, “ଆଉ ତେର କାହିଁକି ? ଆମ ଲତାମୁଙ୍ଗେସ୍ତଳର ଆଉ ହେମମାଳିନୀର ମିଳିତ ଅବତାର ଶ୍ରୀମତୀ ସରି ସାର୍ ମିସ୍ ମଧୁମିତାଙ୍କ କଣ୍ଠରୁ ସଙ୍ଗୀତର କଲେଜର ନିଃସତ ହେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଆସୁ । ଆମେ ସବୁ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ ସୁଧାକୁ ତକ ତକ କରି ଦି ତନି ପେର୍ ଉଦରସ୍ତ କରିଯାଉ...”

ଖୁବ୍ କୋରରେ ହାସ୍ୟାଶ୍ଵଳ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ । ଧନୀ ଦୁଲ୍ଲୀ ମଧୁମିତା, ଖୁବ୍ ରୂପସୀ ବୋଲି ତାର ଖୁବ୍ ଗର୍ବ । ସାଧାରଣ

ପିଲାଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ସେ ଦୃଶ୍ୟ କର । ଗାଡ଼ିର ଆସେ, ଗାଡ଼ିରେ ଯାଏ, ଏଡ଼ୁକେଟେନ୍ ସେ ଡିଟାଚ୍‌ମେଣ୍ଟ ଝିଅ ସେ । ତେଣୁ କଲେଜର ଆଧ୍ୟାପକ ଏପରିକି ଅଧ୍ୟକ୍ଷଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମଧୁମିତାର ସହଯୋଗ କାମନା କରନ୍ତି । ତେଣୁ ସେ ଏ ନ୍ୟାସ୍ତି ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀଙ୍କ ସହିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବାକୁ ଦୃଶ୍ୟ କରିବା ସ୍ବାଭାବିକ । କେତେକ ବି ତା ଠାରୁ ପଦେ କଥା ଶୁଣିବାକୁ ସୌଭାଗ୍ୟ ବୋଲି ମନେକରନ୍ତି ।

ଆଜି ନିରୋଦର ଏ କମେଟ୍ ଶୁଣି ମନେ ମନେ ରାଗି ମୁହଁ ତାର ଲଲ ପଡ଼ିଗଲା । ଇଡ଼ିଅଟ୍‌କୁ କଲେଜରୁ ନିକାଲି ଦେବାକୁ ପଡ଼ିବ, କ'ଣ ଭାବିଛନ୍ତି ସେ । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଛାତ୍ରୀ ତା କାନ ପାଖରେ ନିରୋଦ ବରୁଦରେ କିଛି କହି ମଧୁମିତାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ।

ଖୁବ୍ ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ଝିଅ ମହାମାୟା । ନିରୋଦକୁ ଜବାବ୍ ଦେବାକୁ ଯାଇଁ ସେ ବି ଖୁବ୍ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲା, “ମଧୁମିତା ତ ମଧୁ ଚଣେଇବ । ତେବେ ଏ ମର୍ଦ୍ଦଚମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଏ ମୁକ୍ତାମାଳ ପିନ୍ଧି ଗଧ ରଡ଼ି ଶୁଣେଇବ ଆମେ ଟିକେ ଜାଣିଲେ ଖୁସି ହେବୁ ମହାଭାଗ ।”

ଝିଅମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ସାତଜଣ ହସର ଝରଣା ପାହାଡ଼ ଉପରୁ ଝର ଝର ହୋଇ ଚଳୁ ଖସିପଡ଼ିଲା । ନିରୋଦ ଚାହିଁଲା ଛାତ୍ରମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ, କିପରି ଅସହାୟ ଭାବରେ ସେ ଚାହିଁଲା । ସତରେ କିଏ ମଧୁମିତା ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହେବ । ମଧୁମଙ୍ଗଳ—ହଁ—ହଁ—ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ହଁ ଆଜି ଏଠାରେ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯିବ, ନାଁ ସହିତ ମେଳ ଅଛି । ମଧୁମିତା—ମଧୁମଙ୍ଗଳ—କଲେଜର କୃତିଚ୍ଛାତ୍ର—ଏବେ Transfer ହୋଇ ଆସିଛି ମଫସଲ କଲେଜରୁ । ପୂର୍ବ ରୂପାଟାଏ, କିଛି ନ ହେଲେ ବି ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଭଳି ଗୋଟାଏ ନିପଟ ମଫସଲ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କଲେ ମଧୁମିତାକୁ ଲଜଲଗିବ ତ । ଇଉରେକା, ନିଜ ଚିନ୍ତାରେ ନିଜେ ଉଲୁସି ଉଠିଲା ନିରୋଦ । ଶାଳା ଏକା ମାଡ଼ିକେ ଡବଲ ଶିକାର । ମଫସଲ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଶେଷ ଆଉ କଲେଜ କୁଇନ୍ ଦେବୀ ମଧୁମିତା କାବାର । ଗୀତ ତ ଯାହା ହେବ ଜଣା ଅଛି । First prize ନିଶ୍ଚୟ ମଧୁମିତାର, ଆଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଗୀତ ଶୁଣି ଆମେ ସବୁ ଅମୋଦିତ ହେବୁ ତ ।

ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ସତର୍କରେ ଚାହିଁ ହସିଲା ନିରୋଦ । ତା ପରେ ଶାର୍ଦ୍ଦୂଳ ଚାହିଁଲା ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ଆଡ଼େ । “ହୁଅର—ହୁଅର—ଆପଣମାନେ ଆଜିର ଏ ବନୋତ୍ସବରେ ମହାୟୁସୀ ଲଢ଼ିବା ଦେବାଙ୍କର ବେଙ୍ଗୁ ସ୍ଵରଲହର ଶୁଣି ନିଶ୍ଚୟ ଆମୋଦିତ ହୋଇଥିବେ । ସେ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ଆଜିର ଏ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଆମ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ କିଏ ଭାଗ ନେବେ ? ଅନେକ ତ ଅଛନ୍ତି, ତେବେ ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଅଛନ୍ତି ଓଡ଼ିଶାର ପ୍ରଖ୍ୟାତ ସଙ୍ଗୀତ ଶିଳ୍ପୀ ଶ୍ରୀମାନ୍ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଦାସ । ଆସ ବନ୍ଧୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳ, ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଆସ...”

ଗୁପ୍ତଗୁପ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ଏକ ଗୁଞ୍ଜରଣ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । କିଏ ଏହି ମଧୁମଙ୍ଗଳ, ବିଶେଷ ଜଣାଶୁଣା ନୁହେଁ ତ କଲେଜରେ । ଗୁପ୍ତମାନେ ଚାହିଁଲେ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କୁ, କିଏ ଏ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ! ଆଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ସତେଜ ଏକ ଆକର୍ଷକ ବିଶ୍ଳେଷଣ ଘଟିଲା ତା ଭିତରେ । କି ସଙ୍ଗୀତ ଅବା ସେ ଜାଣେ, ଏ କ’ଣ କଲ୍ ନିରୋଦ ।

ମଧୁମିତା ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲାଣି । ଆଖିରେ ତାର ମଉଁ ହସିମାର ଗନ୍ଧ । ଏ କଲେଜରେ ଏପରି କେହି ନାହିଁ ଯେ’କି ତା ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ପାରିଉଥିବ । ଆଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳ, କେଉଁଠିକାର ଅବାଚନ କିଏ, ସେ ପୁଣି ତା ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିବ ? ମନେ ମନେ ଅବଜ୍ଞାର ହସ ହସିଲା ସେ । ଆଉ ନିରୋଦ ଭିତ୍ତି ଠେଲି ପଛକୁ ଚାଲିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଭାଗ ନେବା ପାଇଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ପାଇଁ ।

ଦର୍ଶନ ବିଭାଗର ପ୍ରଫେସର ଜଳ୍ ସ୍ଥାନରେ ବସି ଚାହିଁଥିଲେ ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ । କାହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିନିଧି, ହୁଏ ତ ବିଳମ୍ବ ହୋଇପାରେ । ତେଣୁ ସେ ମଧୁମିତାକୁ ସଙ୍ଗୀତ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଆହ୍ୱାନ ଦେଲେ ଆଉ ମଧୁମିତା—ସତରେ ଅନବଦ୍ୟତାର ସଙ୍ଗୀତ ସାଧନା, କଣ୍ଠରେ ତାର ଶତ କୋକିଳର କୁହୁତାନ । ଛଳରେ ତାର ଅପୂର୍ବ ଗୁଣିଣୀ । ମୁଗ୍ଧ ଚକିତ ହେଲେ ସମସ୍ତ ସ୍ରୋତା, ଗୁପ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ଡର ନେତୃତ୍ୱ ଖେଳିଗଲା । ନିଶ୍ଚୟ ଏଥର ଗୁପ୍ତମାନେ ବାଜି ମାରିନେବେ, ଆଉ ମଧୁମିତା ନିଜେ ଗନ୍ଧ ଆଉ ଅହଙ୍କାରରେ

ପାଟିପଡ଼ୁଥିଲା । ଛୁଶିମାନେ ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କରତାଳି ଧ୍ୱନିରେ ମଧୁମିତା ପାଦର ଗତିକୁ ତରଙ୍ଗାୟିତ କରୁଥିଲେ ସତେକ । ମଞ୍ଚରୁ ମଉଗବରେ ଓଲ୍ଲେଇ ଆସୁଥିଲା ମଧୁମିତା ଆଉ ଚେଳକୁ ଅର୍ଗଳୀ ଭିତରକୁ ଟାଣି ଟାଣି ନେବା ଭଳି ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଟାଣି ଟାଣି ଉପରକୁ ଆଣୁଥିଲା ନିରୋଦ ।

ମଞ୍ଚଉପରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚାହିଁ କପରି ଆଶ୍ୱସ୍ତି ଅନୁଭବ କଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ଆଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ବେଶ ପୋଷାକ ଲଜ ଲଜ ଭାବ ଦେଖି ହୋ ହୋ ହୋଇ ହସି ଉଠିଲେ ଛୁଶିମାନେ ।

“କମା, ଏ କ'ଣବା । ଏ ପୁଣି ଗୀତ ଗାଇବ ?” ଟିପ୍ପଣୀ କଲା ମନଜା ।

“ଇଏ ପରା କୃଷ୍ଣ ସଖା ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ଯୁଦ୍ଧ ମୁହଁକୁ ଦେଖ । ବେଶପୋଷାକ ଦେଖ । ଚାଲିକୁ ଦେଖ, ଆଃ ବିରୁଦ୍ଧ—ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦେଲା ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଛୁଶି ବିମଳା ।

ସଙ୍ଗୀତ ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ ବିରୁରକ । ଚକ୍ରମା ପାଙ୍କରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ଦୟାମୟ ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ସେ ବି ହସିଦେଲେ ଅଳ୍ପ । ବଡ଼ ଅସହାୟ ଭାବରେ ଚାହିଁଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ନିରୋଦକୁ ଆଉ ନିରୋଦ ତାକୁ ଉତ୍ସାହିତ କରିବା ପାଇଁ କହି ଉଠିଲା, ଆଠେମାନେ ଦୁଏତ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ । ସେ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ସୁଲେଖକ, ସୁବକ୍ରା ଏବଂ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୃତୀଗ୍ରନ୍ଥ । ତାଙ୍କର ସଙ୍ଗୀତ ସାଧନା ମଧ୍ୟ ଅପୂର୍ବ । ଏଇ ଅଳ୍ପଦିନ ହେବ । ସେ ଏକ ମଫସଲ କଲେଜରୁ ଆମ କଲେଜକୁ ଆସିଛନ୍ତି । ଆପଣ ମଧୁମିତା ଦେଖିବା ସଙ୍ଗୀତ ଶୁଣିଛନ୍ତି । ପ୍ରଶଂସା କରିଛନ୍ତି, ଏବେ ଶୁଣନ୍ତୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଦାସଙ୍କ ସଙ୍ଗୀତ । ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଦାସ... ।

ଛୁପମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ‘ଜୟ ମଧୁମଙ୍ଗଳ’ ଧ୍ୱନି ଶୁଣାଗଲା । ପଛରୁ ନିରୋଦ ବି ଚମୁଟି ଦେଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ । ବିଚର ଅନନ୍ୟୋପାୟ ହୋଇ ଆରମ୍ଭକଲା ସଙ୍ଗୀତ । ଏକ ପୁରତନ ଛନ୍ଦ । ବଡ଼ ମାୟାବା ଜୀବ ନୁହେଁ କାହାରି । ପ୍ରଥମେ ସମସ୍ତେ ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଲେ ତାକୁ । ନିଜେ ନିରୋଦ ପାଟିରୁ ବାହାରି ପଡ଼ଲା, “ଶଳା ମାଟି କରିଦେଲା ।”

ମାତ୍ର ଦମନେ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ସୁଲଳିତ କଣ୍ଠସ୍ବର ସମଗ୍ର ହୃଦୟରେ
ଯାହୁ ସୃଷ୍ଟିକଲ୍ ସାତକ । ଅତି ମାନ୍ୟତା ଅମଳର ସେହି ଗୀତଟି
ମଧୁମଙ୍ଗଳ କଣ୍ଠରେ ସତେକ ଏକ ନୃତ୍ୟ ଶିଳ୍ପର ସୃଷ୍ଟିକଲ୍ ସମସ୍ତଙ୍କର
ପ୍ରାଣରେ । ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ସଙ୍ଗୀତର ତାଳ ତାଳ ତାଳମାରି ହୃଦୟକୁ
ମୁଗ୍ଧକରି କଲେ । କେତେକ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ସହ କିଛି ମିଶାଇ ପାଳି ଧରିବା ବି
ଆରମ୍ଭ କଲେ । ଚଷମା ପାଞ୍ଜିରେ ବିଚାରକ ବିସ୍ମୃତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲେ
ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ । ଆଉ ନିରବ୍ଧ ମଞ୍ଚ ଉପରେ ତାଳ ଦେଇ ନାଟିବାକୁ
ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା । ସତରେ କ'ଣ ଗାଉନିମ ମଧୁମଙ୍ଗଳ— କି କଣ୍ଠ କି
ତାଳ । ଯେଉଁ ଶ୍ରୀମନ୍ଦିର ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଉଥିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ
ସେହିମନ୍ଦିର ଚାହିଁଛନ୍ତି ବିସ୍ମୟ ବିସ୍ମୟର ଆଖିରେ । ନା, କିତାପଟି ନିଶ୍ଚୟ
ମଧୁମଙ୍ଗଳର । ମଧୁମିତା ଆଖିରେ ବି ବିସ୍ମୟ ।

ସଙ୍ଗୀତ ଆସର ପରେ ଫଳ ଘୋଷଣା କଲେ ବିଚାରକ ।
ବିଜୟୀ ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ମଧୁମିତା ନୁହଁ । ନିରବ୍ଧ ମଞ୍ଚ ଉପରୁ ପାଟିକଲ୍,
He is my invention ‘ଜୟ ମଧୁମଙ୍ଗଳ’ ଏକ ପ୍ରକାର ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ
ଟେକି ନେଇଗଲା ସେ । କିଏ କେତେ ପ୍ରକାର କମେଟ୍‌କଲେ ମଧୁମିତାକୁ ।
ସାତକ ଏତେଦୂର ତାର ସମସ୍ତ ସୁନାମକୁ ଶ୍ରୀ ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରିଦେଲା
ଏ ମଫସଲ ରୁଡ଼ା । ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଉପରେ ରାଗର ରକ୍ତଗୁଡ଼ିଲ ଚୋରାଉଥିଲା
ମଧୁମିତା । ତାର ସାଥୀମାନେ ସମସ୍ତେ ଲଜ ଅପମାନରେ କିଏ କୁଆଡ଼େ
ପଲେଇଲେଣି । ତାକୁ କିନ୍ତୁ ଖୁବ୍ ଅବଶ ଲାଗୁଛି । ଚାଲିବାକୁ ଗୋଡ଼
ଉଠୁନାହିଁ । ହଲ୍ ପ୍ରାୟ ଖାଲି । କେହି ଆଜି ତାକୁ ଘେରି ପ୍ରଶଂସା
କରୁନାହାନ୍ତି । ସମସ୍ତ ସେ ମଫସଲର ଗପଟାକୁ ନେଇ ଚାଲିଗଲେଣି ।
ଆହୁତ ଫଣିମାଙ୍କ ଭଳି ମନେ ମନେ ଗର୍ବୁଥିଲା ମଧୁମିତା । ନା, ଏହାର
ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ହେବ । ବାବାଙ୍କୁ କହି ଇଡ଼ିଆଟ୍ ପ୍ରତିଫସରଟାକୁ
ଭୁରନ୍ତ ବଦଳ କରିବାକୁ ହେବ । ନିଜ ସଂକଳ୍ପରେ ନିଜେ ଉଚ୍ଛ୍ବିତ
ହୋଇଉଠି ଦ୍ରୁତ ଚକ୍ଷୁରେ ଚାଲିଲା ସେ । ହଲର ମୋଡ଼ କାଟିଯିବା
ସମୟରେ ହଠାତ୍ କାହା ସହିତ ଧକ୍କା ବାଜିବାରୁ ଅମକ
ଛୁଟିଯାଇଲା ସେ । ଆଗରେ ତାର ମଧୁମଙ୍ଗଳ, ଶୁରୁ ଆଖି ମେଲି ଚାହିଁଛି ।
ସତେକ ମଧୁମିତାର ରାଗ କପାଳକୁ ଉଠିଗଲା । ଧଡ଼ାସ୍, ଏକ ଶକ୍ତ
ଗୁସୁଡ଼ା ବାଜିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଗାଲରେ ।

“You rogue, ଏତେ ସାହସ । ଆଜି ସେ ପ୍ରଫେସରଟାକୁ
ହାତକରି ଜିତଗକୁ ବୋଲି ଏତେ ଚିତ୍କାର ।

ଜାଣି ଜାଣି ମୋତେ ଧକ୍କା ମାରୁଛୁ, ବନ୍ଦୁକ ମୋତେ...ସୁଣି
ହାତ ଟେକିଥିଲୁ ତାକୁ ମାରିବାକୁ ମାତ୍ର ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଦୃଢ଼ ଭାବରେ
ଧରି ପକାଇଲୁ ତାର ହାତ ।

“ଏ ମିତ୍ର, ମୁହଁ ଫମ୍ପାଳ କଥାବର୍ତ୍ତା କର । କାହାକୁ ଅବଜ୍ଞା
କରିବା ବା କହାକୁ ପ୍ରଂସା କରିବା ମୋ ମତବିରୁଦ୍ଧ । ତା ପରେ ଯେଉଁ
ଝିଅମାନେ ନିଜକୁ ସ୍ୱର୍ଗର ଅପ୍ସରୀ ବୋଲି ମନ କରନ୍ତି, ନିଜ ଶିଶୁଗୁରୁ
ବନ୍ଦୁଧୀ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ନିଜେ ପ୍ରଂସା କରନ୍ତି, ନିଜ ଗୁଳିଚଳନ, କଥାବର୍ତ୍ତା
ଆଉ ବ୍ୟବହାରରେ ଅହଙ୍କାର ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦୃଶା
କରେ । I hate them, ନିଜେ ଆସି ଧକ୍କାମାର ଓଲଟି ଅଭିଯୋଗ ।
ଥରେ କ୍ଷମା ଦେଇଛି ଆଉ ଥରେ ହାତ ଉଠାଇଲେ ହାତ ଛାଡ଼ି ଦେବ ।
ଏ ମଫସଲ ରୁଡ଼ାଣିଆ ହାତରେ ପ୍ରଭୁର ଶକ୍ତି ଅଛି ।” ମଧୁମିତାର
ହାତଟିକୁ ଜୋରରେ ଗ୍ରସ୍ତିତକ ଦୃଢ଼ ଗଡ଼ରେ ଆଗେଇଗଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ।
ଥରକ ପାଇଁ ଫେରି ଚାହିଁଲା ନାହିଁ ମଧୁମିତାକୁ । ବରଷା ମଧୁମିତା ରାଗ,
ଅଭିମାନ ଆଉ ଲଜ୍ୟରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସ୍ଥାଣୁ ଭାବରେ ସେଠାରେ
ଠିଆହୋଇ ରହିଲା । ଏ ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦେଖି ଆମୋଦ ଅନୁଭବ କରୁଥିବା
କେତେକ ଗୁପ୍ତ ଅତି କଟୁମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିଲେ ଆଉ ମଧୁମିତା
ଏକ ଶରଦ୍ଧତ ପକ୍ଷିଣୀଙ୍କ ଭଳି ଧୀରେ ଧୀରେ ନିଜର ଗାଡ଼ି ପାଖକୁ
ଯାଉଥିଲା । ଆଖିରୁ ତାର ଝରି ପଡ଼ୁଥିଲା ଅସର ଅସର ଲୁହର ବର୍ଷା—
ଆଃ—ବରଷା...

ସେଦିନ ରାତିରେ କିନ୍ତୁ ଆସନ୍ତା ନିଦ ହେଲା ନାହିଁ ମଧୁମିତାକୁ ।
ଟିକେ ଆଖି ବୁଜିଲା ହିଁ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ଡେଇଁକାଞ୍ଚୁ ଚାହିଁ ଡା’
ମାନସପଟରେ ପ୍ୟାରେଡ଼୍ କରି ଛୁଟୁଥିଲା । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ କପର
ଦୃଶାରେ ତା ମନ ବସାନ୍ତ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଉପରେ ମାତ୍ର
ଦମନ ଯେପରି ତାର ମନ ଖୋଜି ବୁଲିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳର ମୁହଁକୁ । ଜାଗ୍ରତ
ଅବସ୍ଥାରେ ସ୍ମୃତିପଟରୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ମୁହଁ କାଲି ଲୁଚିଯିବ, ତେଣୁ

ଆଖି ବୁଜି ସ୍ୱପ୍ନପଟରେ ତାକୁ ସବୁ ସମୟରେ ଧରିରଖିବାକୁ ବିଫଳ
 ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ସେ । ଆଃ, କି ମଧୁର କଣ୍ଠ ମଧୁମଙ୍ଗଳର । ବାରମ୍ବାର
 ସେ ସେହି ଦାତାଟିକୁ ଅନ୍ୟଦାତାରେ ସ୍ପର୍ଶକରି ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ
 କରୁଥିଲା, ଯେଉଁ ଦାତାକୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଖୁବ୍ ଜୋରରେ ଧରି ରଖିଥିଲା ।
 ଆଃ ପୁରୁଷ ଦାତାର ଗୌରୁଷଭର ପ୍ରଥମ ସ୍ପର୍ଶର ଶୀଘ୍ର ସତେଜ
 ମଧୁମିତାର ସମଗ୍ର ଶରୀରକୁ ଆବୋରି ରଖିଥିଲା...ନା । ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ
 ଆପଣାର କରିବାକୁ ହେବ ।

କିନ୍ତୁ ସେଦିନ ନିଜେ ଗାଡ଼ି ଡାଳଭୁଜର କଲେଜକୁ ଯିବା ସମୟରେ
 ବାଟରେ ଏକଟିଆ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଦେଖି ଅଭିମାନ ତାର ହଠାତ୍ ମୁଣ୍ଡ
 ଉପରକୁ ଉଠିଯାଇଥିଲା । ଆଗରୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଦେଖିଲେ ଅନେକ କିଛି
 କହିବ ବୋଲି ଭାବିହେଲେ ବି ତା ପାଖରେ ଗାଡ଼ି ଅଟକାଇବାକୁ ବି ତାକୁ
 ସଜ୍ଜାର ଲାଗିଲା ବା ନିଜର ଅହଙ୍କାର ତାକୁ ଏକଥା କରିବାକୁ ବାଧାଦେଲା ।
 ମତ ଗାଡ଼ି କିଛି ବାଟ ଆଗକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ତାର ଗୋଡ଼ହାତ ସତେଜ
 ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା । ଏକ-ଅସମ୍ଭବ ହୃଦୟ ଭିତର ବିରୁଦ୍ଧ ଛଟପଟ
 ହେଲା । କିପରି ଏକ ବହିଃନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଗାଡ଼ି ଟ୍ରେକ କଟି ଗାଡ଼ିରୁ ଓହ୍ଲାଇ
 ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ନ ଦେଖିଲାଭଳି ତା ଆଗରେ ଗଲା ମଧୁମିତା । ଭାବୁଥିଲା
 ହୁଏତ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ତାକୁ ଡାକିବ । ମାତ୍ର ତାକୁ ଦେଖି ନ ଦେଖିଲା ପରି
 ହୋଇ ଆଗକୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଲା ମଫସଲ ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ମନେ ମନେ ଖୁବ୍
 ବିରକ୍ତ ହେଲା ମଧୁମିତା । ତା ସଙ୍ଗରେ ପରେ କଥା କହିବାକୁ କେତେ
 ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନାବିତା କରନ୍ତି, ଆଉ ଇଏ କଡ଼ିଅଛି...ନିଜ ଚିନ୍ତାରୁ ଫେରି ଆଗକୁ
 ଚାଲିଲା ବେଳକୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଅନେକ ବାଟ ଆଗେଇ ଗଲାଣି । ଅଗତ୍ୟା
 ଗାଡ଼ିକୁ ଫେରି ଗାଡ଼ି ସ୍ଥାଟ୍ କଲା ସେ ।

“ଗାଡ଼ିକୁ ଆସନ୍ତୁ । ଅନେକବାଟ ଅଛି । ହୁଏତ ଆପଣ ଠିକ୍
 ସମୟରେ ପହଞ୍ଚି କ୍ଲାସ୍ ଆଟେଣ୍ଡ୍ କରି ପାରିବେନି ।” ମଧୁମିତା ଯେପରି
 ଆଉ ନିଜ ନିୟନ୍ତ୍ରଣରେ ନାହିଁ ।

ମଧୁମିତାର ମୁହଁକୁ କିପରି ଅବିଶ୍ୱାସ ଭାବରେ ଚାହିଁଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ।
 ତା ପରେ ସିଏ ହସି କହିଲା, No—Thanks । କାହା ସହ ବିଶେଷକରି

ବଡ଼ଲକ୍ଷ ଝିଅମାନଙ୍କ ସହ ଗାଡ଼ର ବସି ଯିବାଭଳି ଯୋଗ୍ୟତା ଆମର ନାହିଁ । ମୁଁ ଠିକ୍ ସମୟରେ କଲେଜରେ ପହଞ୍ଚିବି । ମଧୁମିତାର ଅନୁରୋଧକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି, ତା'ଠାରୁ ଆଉ କିଛି ଶୁଣିବାକୁ ଅସମର୍ଥ ନ କରି ଆଗେଇଲେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ଆଉ ମଧୁମିତା ଅନୁରବ କଲ୍ ପୂର୍ବ ଅପମାନ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବା ପାଇଁ ପୁଣି ଏକ ଗୁପ୍ତତା ସଂଚଳ ମାରିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ଅନ୍ଧେରୁକ କୋନ୍ସରେ ଗୁଡ଼ ତାର ଟଣ୍ ଟଣ୍ କରି ଉଠିଲା ।

କଲେଜରେ ବି ତା'ପାଇଁ ଆଜି ସମସ୍ତେ ବିମୁଗ୍ଧ । ସଂଚଳ ଲେଡ଼କୁ ଜମନ୍ତୁରୁମ୍ଭେ ତାର ସାଥୁମାନେ ଯେପରି ତାକୁ ଅବଜ୍ଞା କରୁଛନ୍ତି । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳର କଥା । ମଧୁମଙ୍ଗଳର ପ୍ରଶଂସା । ସାରା କଲେଜ ଆଜି ମଧୁମଙ୍ଗଳମୟ ହୋଇଯାଇଛି । ଆଉ ମଧୁମିତା ହୋଇଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ଅବାଧତା, ଆପାଂଶକତା, କିନ୍ତୁ ମଧୁମିତା ମନରେ ତ ଏଥିପାଇଁ କୌଣସି ଶୋଭା ଆଧୁନାହିଁ ଆଜି ବରଂ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ପ୍ରଶଂସାରେ କପରି ଉଲ୍ଲସିତା ହୋଇ ଉଠୁଛି ସେ । କାଲିର ଘଣ୍ଟିତା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଆଜି ତା ପାଖରେ ଏକ ନୂତନ ରୂପ ନେଇ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଛି । ନା, ଯେପରି ହେଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ନିଜର କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ମଧୁମଙ୍ଗଳର ଅବଜ୍ଞାଭାବ ତା ପକ୍ଷରେ ଅହସ୍ୟ । ମନେ ମନେ ଶପଥକଲା । ମଧୁମିତା କଲେ ବଲେ କୌଣସି ଯେପରି ବି ହେଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ନିଜର କରିବାକୁ ହେବ । ତା ମନ ଜୟ କରିବାକୁ ହେବ ।

ସତକୁ ସତ ମଧୁମିତା ତା ଶପଥରେ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ସଫଳକାମ ହୋଇଥିଲା । ମଧୁମଙ୍ଗଳ ସହ ତାର ସମ୍ପର୍କ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଲା । ସମ୍ପର୍କ ଏତେ ଘନିଷ୍ଠ ହୋଇ ଉଠିଲା ଯେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ବିବାହ କରିବାକୁ ଏକ ପ୍ରକାର ସ୍ଥିର କରି ନେଇ । ମାତ୍ର ଦୁହେଁଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନର ମୀନାର ସେତିକିବେଳେ ଘଟିଗଲା, ଯେତିକିବେଳେ ମଧୁମିତାର ବାପା ଏକଥା ଶୁଣି ମଧୁମିତାକୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ସହ ମିଶିବାକୁ ବାରଣ କରିଦେଲେ ଏବଂ ତାର ବିବାହ ସ୍ଥିରକରି ସୁବ୍ରତ ମହାପାତ୍ର I A. S କୁ ସହିତ ।

“ରୁଲ୍ ଆମେ ଏ ସହରରୁ ଉନ୍ନତ ଅନ୍ୟଆଡ଼େ ଚାଲିଯିବା ।” କଲେଜରୁ ଫେରିବା ବାଟରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଦେଖି ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ରଖିଲା ମଧୁମିତା ।

“କାହିଁକି ? ପାଠ ପଢ଼ାଛୁଡ଼ି ହଠାତ୍ ସହରଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ମନ ହେଲା କାହିଁକି ?” ମଧୁମଙ୍ଗଳର ଅତି ସୋଜା ପ୍ରଶ୍ନ ।

“ବାପା ମୋତେ ତମ ସହିତ ମିଶିବାକୁ ମନାକରିଛନ୍ତି । ମୋର ବିବାହ ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି ।” ମଧୁମିତା କଣ୍ଠରେ ବେଦନାର ସ୍ପଷ୍ଟ ଆଶ୍ରୟ ।

“ମାନେ ତମେ ତମ ବାପାଙ୍କୁ ସବୁକଥା କହିଲ ନାହିଁ । ଆମେତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ସାଖିରଖି ପରସ୍ପରକୁ ବିବାହ କରି ସାରିଛ ।” ମଧୁମଙ୍ଗଳ କପରି ବୋକାକାଉଳି ପ୍ରଶ୍ନକଲ ।

ସେଇଥି ପାଇଁ ବାପା ଚିରକ୍ତ ହୋଇ ମୋ ବିବାହ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ସ୍ଥିର କରିଛନ୍ତି । ତମେ ଯଦି ମୋତେ ଦୁଇକୁ ନ ନେଇ ପଲେଇବ ମଧୁ ! ମୋର ଭୟ ହେଉଛି, ସେମାନେ ମୋତେ ତମଠାରୁ ଦୂରରେ ନେବ । ମୁଁ, ନିରୁପାୟ ମଧୁ । ତମ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କର—ମଧୁମିତା ସତେକ କାନ୍ଦି ପକାଇବ ।

— “ମୁଁ ଖୁବ୍ ନୁହେଁ ମିତା ବା ମାତୃସ୍ଥାନ ନୁହେଁ । ତମ ବାପାଙ୍କୁ ମୁଁ ନିଜେ ଯାଇଁ ସବୁ କହିବି । ସବୁ ଶୁଣି ଯଦି ତମ ବାପା ଆମକୁ ଆମର ଭବିଷ୍ୟତ ଗଠନରେ ବାଧା ଦିଅନ୍ତି, ତେବେ ମୁଁ—ମୁଁ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ତମ ବାଟରୁ ଦୂରେଇ ଯିବି ।” ମଧୁମଙ୍ଗଳ କଣ୍ଠରେ ବି ଫିନ୍ଦନର ନିର୍ଯ୍ୟାସ ।

“କିନ୍ତୁ ମୁଁ । ମୁଁ କ’ଣ କରିବି, ତମକୁ ଛାଡ଼ି ମୁଁ ବଞ୍ଚିବ କପରି ମଧୁ । ମୋତେ ଯେ ସେମାନେ ଭଲ ଭଲ କରି ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବସିଛନ୍ତି । ନିଜର କୋହ ସମ୍ଭାଳି ପାରିଲାନି ଆଉ ମଧୁମିତା । ଉଚ୍ଛ୍ୱସିତ କୋହକୁ ଦମନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକରିବାକୁ ଯାଇଁ ତା ପାଟିରୁ କପରି ଏକ କମ୍ପୂତ କମାକାର ଘେ ବାଜିଉ ଆସିଲା । ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଏକ ଗାଡ଼ି ଆସି ସେ ଦୁହଁଙ୍କ ପାଖରେ ବ୍ରେକ୍ କଲିଲା । ଆତଙ୍କରେ ଶିହର ଉଠିଲା ମଧୁମିତା । ଆଗରେ ତାର ସତେକ ଏକ ଭୟଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁଲୁଦ୍ଦେଶ୍ୱର ସେ । ଗାଡ଼ିରୁ କପରି ଏକ ରେଷକଷାପୂର୍ବ ଆଖିନେଇ ଓହ୍ଲେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ତାର ବାପା ।

“ତୋତେ ମୁଁ ହଜାଉଥର କହିଛି ନା ଗସ୍ତରେ ଗଲବେଳେ ଏପରି ବାଟେ ଲୋକମାନଙ୍କ ସହ ମିଳାମିଶା କରିବୁ ନାହିଁ ବୋଲି ! ନିଜର Standard ନ ରଖିଲେ କିଏ ତୁମକୁ ସିମ୍ଭାନ ଦେବେ ନାହିଁ । ଏ ସେହି

ଟୋକାଟା । ଗୋଟାଏ Thir'rate ଲେଫର୍ । ତା ସହିତ ଏକ ମିଳାମିଶାଇ ମୁଁ ପସନ୍ଦ କରେନା... ।”

“ସେଉଁମାନେ ବଡ଼ଲଙ୍କାର ଉପହାସନ ପିନ୍ଧି ମଣିଷକୁ ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତି, ମୁଁ ବି ସେମାନଙ୍କୁ ଦୃଶ୍ୟ କରେ । ଆପଣ ହୁଏତ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମେ ପରସ୍ପରକୁ ଭଲ ପାଉ ।”

“Shutup you Scoundrel”, ମଧୁମଙ୍ଗଳ କିଛି ଭାବିବା ପୂର୍ବରୁ ତା ଗାଲରେ ଏକ ଟିକ୍ତ ଚୁପୁଡ଼ା ବାଜିଲା । ମାତ୍ର ‘ୟ’ ଚୁପୁଡ଼ା ବସିବା ପୂର୍ବରୁ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତି ଭାବରେ ମଧୁମିତା ବାପାଙ୍କ ହାତକୁ ଧରି ପକାଇଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ।

“ବୟସର ମୁଁ ଅସମ୍ମାନ କରେନା, କିନ୍ତୁ ପଦବୀର ଅହଙ୍କାରକୁ ମୁଁ ଆଗରୁ ସହିପାରେନା । ଆପଣମାନଙ୍କ ଭଳି ବଡ଼ ଲୋକମାନଙ୍କର ମାଡ଼ ସହିବା ତ ଆମର ନିତିଦିନିଆ କଥା । ହେଲେ ଏ ପ୍ରକାଳଖିଆ ହାତର ସ୍ବାଦ କ’ଣ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ତେବେ...”

ମଧୁମିତାର ବାପା ବିଚରା ମଧୁମଙ୍ଗଳର ଶକ୍ତି ହାତରେ ବିବଶ ହୋଇ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ହୋଇଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଗଳ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲେ ସେ । ମାତ୍ର ନିରୁପାୟ, ବଜାରସାର ଲୋକ କିପରି ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁ ଥିଲେ । ଜଣେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଲୋକ କିପରି ଅସହାୟ ହୋଇ ଛୁଡ଼ା ହୋଇଥିଲେ । ସେସବୁ ଦେଖି ଲମ୍ବା କଲିଆ ଟୋକା ଦଳେ ଦାନ୍ତ ନିକୁଟି ହୁଏଥିଲେ । ସତରେ ମଧୁମିତା ଆଉ ତା ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ଏକ ଅସ୍ବାଭାବିକ ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଉଠିଥିଲା । ଆତଙ୍କରେ ଶିହରୀ ଉଠୁଥିଲା ମଧୁମିତା, ଯଦି ସବୁ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳ ତା ସହିତ ତାର ସମ୍ପର୍କ କଥା କହି ବସେ । କ’ଣ ଭାବିବେ ଲୋକମାନେ, କ’ଣ ଭାବିବ ତାର ବାପା । ହେ ଭଗବାନ୍, ଏ ବିପଦରୁ ରକ୍ଷା କର ..

‘Please ମଧୁ, ଏ ରସ୍ତାରେ ଏପରି କଥାବାଣ୍ଟି କଲେ ଲୋକ କ’ଣ କହିବେ । ବାପା, ଚାଲନ୍ତୁ...” ଭୟଭର କଣ୍ଠସ୍ବର ମଧୁମିତାର ।

“ନା—ମୁଁ ଶୁଭୁ ହୁଏ ମିତା, ସବୁ କଥାର ସମାଧାନ ଏଇଠି ହୋଇଯାଉ । ମୁଁ ରସ୍ତାର ମଣିଷ, ରସ୍ତା ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ କୌଣସି

ସଙ୍କଟର ମୋର ନାହିଁ । ମହାନ୍ତ ସାହସକ, ମୁଁ ମିତାକୁ ଭଲ ପାଏ... ଆମେ...

“Please ମଧୁ ଏଇଟା ଗ୍ରହା...” ଆଚକ୍ଷର ଶିବର ଉଠିଲା । ମଧୁମିତା...

“You stupid... କୋଡ଼ଣ୍ଡ, ଆମର ଶବ୍ଦ ଦିଅ । I will teach him a lesson, କ’ଣ ଭାବୁଛୁ ତୁ । ମିତା ତୋତେ ଭଲପାଏ, ସୌଖିନ୍ୟର କେତେ କୁକୁର ପଳାଯାଏ । ତା ବୋଲି କୁକୁର ମୁଣ୍ଡ ଉପରକୁ ଉଠିବ ? No Never, ତୋତେ ଆଜି ପ୍ରେମ ମଧୁ ପଢ଼ାଉଛି । ମିତା, ଯା—ଗାଡ଼ରେ ବସ...” କଣ୍ଠର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମିତା ବାପାଙ୍କ କଣ୍ଠରେ ।

“ନା—ମିତା, ଜବାବ ଦେଇଯାଅ । ତୁମ ଜବାବ ଉପରେ ଆମର ସମ୍ପର୍କ ନିର୍ଭର କରୁଛି, ମଧୁମଙ୍ଗଳ କଣ୍ଠରେ ଦୃଢ଼ତା ।

ଘରୁ ଆସି ତୋଳି ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଚାହିଁଲା ମଧୁମିତା, ମାତ୍ର ତା କଣ୍ଠରୁ କିଛି ବାହାରିପାରୁ ନ ଥିଲା । ଏକ ଦିଗରେ ତା ବାପାଙ୍କର ଶ୍ରେଷ୍ଠପୁଣ୍ୟ ଆଖି, ଅନ୍ୟ ଦିଗରେ ତାର ପ୍ରଣୟୀ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । କ’ଣ କରିବ ସେ । ଗୁରୁଦିନରୁ ଲୋକ ଆସି ପାଖରେ ଛୁଡ଼ା ହୋଇ ସାରିଲେଣି, କପରି ଲଜ୍ୟା, ସଙ୍କଟର ଅଭିମାନରେ ଫାଟି ପଡ଼ୁଥିଲା ବିରାଟ । କିଛି କାହାକୁ ନ କହି ଧୀରେ ଆସି ଗାଡ଼ରେ ବସିଲା ସେ । ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଚାହିଁଲା ମଧୁମିତାକୁ, ଆଖିରେ ତାର ବିସ୍ମୟ । ହତାଶା—

“ମଧୁମିତା, କିଛି କୁହ ମଧୁ, ତୁମ ବାପାଙ୍କୁ ସବୁକଥା କୁହ...” ବିକଳ ଅନୁନୟ ମଧୁମଙ୍ଗଳ କଣ୍ଠରେ । ମାତ୍ର ମଧୁମିତା ସତର୍କ ପଥର ପାଲଟି ଯାଇଛି । ତଳକୁ ମୁହଁକରି ସ୍ଥାଣୁ ଭଳି ବସିରହିଲା ସେ ।

“ଏ ଟୋକା, ଗାଡ଼ ପାଖକୁ ଯାଆନା କହୁଛି । ଏ ନ ହେଲେ ପରିଣତ କ’ଣ ହେବ ଜାଣିବୁ, ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ ମଧୁମିତା ବାପାଙ୍କର । ଏହି ସମୟରେ ପୋଲିସ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲେ । ମହାନ୍ତ ସାହସକଙ୍କୁ ନମସ୍କାର କରି ଆଦେଶ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଲେ ।

“ଶୁଣନ୍ତୁ ସିନ୍ଧାବାବୁ ! ଏ ଟୋକା ଆଜକାଲି ଦାଦା ସାଜିଛି । କଲେଜରେ ମୋ ଝିଅ ସହିତ ଖରାପ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି, ମୋ ଝିଅ ତାର

ପ୍ରତିବାଦ କରିବାରୁ ଏ ରସ୍ତାରେ ମୋ ଝିଅକୁ ଅଟକାଇ ଅତି ଅଶ୍ଳୀଳ ବ୍ୟବହାର କରୁଛି । ମୁଁ କହିବାକୁ ମୋତେ ମାରବାକୁ ଧମକ ଦେଉଛି, ଏ ଲୋକମାନେ ବି ଦେଖିଛନ୍ତି । ମୋ ହାତ ଧରି ଟଣାଟଣି କରୁଛି...” ପୋଲିସ Sub-Inspector ସିନ୍ଧୁକୁ ଏତକ କହିଲେ ମହାନ୍ତି ସାହେବ ।

ଏ କଥା କ’ଣ ସତ ବାବୁ...” ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ ସିନ୍ଧୁବାବୁ ।

“ତାଙ୍କ ଝିଅକୁ ମରୁଛନ୍ତି” ମଧୁମଙ୍ଗଳର ନିର୍ଭୀକ ଉତ୍ତର । ସେ ଜାଣିଥିଲା ମଧୁମିତା ନିଶ୍ଚୟ ସତକଥା କହିବ । ମହାନ୍ତି ସାହେବଙ୍କର J. A. S. ଦମ୍ଭକୁ ଚୁଣ୍ଡି କରିବ । ମାତ୍ର ହତାଶ ହେଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ, ସିନ୍ଧୁବାବୁ ବାରମ୍ବାର ପଚାରିଲେ ମୁଁ ମଧୁମିତା ତଳକୁ ମୁହଁପେଡି ନାମସ୍ତକ କରୁଛି ।

“ସତ କୁହୁ ମିତା, ତୁମ ବାପାଙ୍କର ଅଭିଯୋଗ ସତ ନୁହେଁ ବୋଲି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଅ । ଆମ...”

“ବାବୁ, ଆଉ—ଯେତେବେଳେ ଅଭିନୟ ହୋଇଛି । ଏ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ବାହାଦୁରୀ ଦେଖାଅନା, ଯାଆ—” ମଧୁମିତାର ଉତ୍ତରରେ ଚମକିଉଠିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ବିସ୍ମୟରେ ଆଉ ହତାଶାରେ ମୁହଁ ତାର ପାଣ୍ଡୁର ହୋଇଗଲା ।

“ସିନ୍ଧୁବାବୁ, ଆରେଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ଏ Unsocial creature କୁ । ଏ ସମାଜର ଏମାନେ ଗୋଟା ଗୋଟା ଦୁଷ୍ଟବ୍ରତ । ସଫାକର ଏମାନଙ୍କୁ...” ମହାନ୍ତିବାବୁ ଗର୍ଜିଉଠିଲେ ।

“ନା ବାପା, ଆମର ଆସନ୍ତୁ ଯିବା । ଭଗବାନ ତାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବେ, ଆସନ୍ତୁ—”

ମହାନ୍ତିବାବୁ ଚାଲିଲେ ନିଜର ଝିଅକୁ, ମୁହଁରେ ତାଙ୍କର ଗର୍ବର ଚନ୍ଦ୍ର । ତାଙ୍କ ଝିଅ ଅଭିଜାତ୍ୟକୁ ଦଳିବଦଳ ପାରେନା, ତେଣୁ ଆଉ କିଛି ନ କହି ଗାଡ଼ିରେ ଯାଇଁ ବସିଲେ ।

“ସିନ୍ଧୁବାବୁ, ମୁଁ ଅଭିଯୋଗ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେଉଛି । ଆପଣ ଏଥରକ୍ଷଣ ଦିଅନ୍ତୁ ଏ ବଦନାୟିକାକୁ, ଆସୁଛି...”

ଧୂଳି ଉଡ଼େଇ ଗାଡ଼ି ଆଗକୁ ଚାଲିଗଲା, ମଧୁମିତା ଚାଲିଗଲା ଗାଡ଼ିରେ ଆଉ ମଧୁମଙ୍ଗଳ—ଅତି ଅସହାୟ ଭାବରେ ଚାଲି ଆଗକୁ । ଚାଲିଆସୁଥିବା ଅନେକ ଅନିସନ୍ଧିୟୁ ଆଖି ତାକୁ କପରି ତାହାର ଭାବରେ ଚାଲିରହିଛି । ଅଃ—କାମନ ହୋଇ ଚନ୍ଦ୍ର ଧରିବାକୁ ମନରେ ବିଚାର ଖୁବ୍ କରନ୍ତା ଖାଇଛି । କିଛିକ୍ଷଣ ତଳେ ଯୋଡ଼ି ଦିଅ ତା ସହ ଘରଗୁଡ଼ି ପଳେଇ ଯିବବୋଲି କହୁଥିଲା, ସେହି ଦିଅ ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ଆଗରେ ତାକୁ କେତେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ କରିଦେଇ ଚାଲି ନ ଗଲା ସତ । ଖୁବ୍ ଜୋରରେ କାନ୍ଦିବାକୁ ମନ ହେଉଥିଲା ତାର, ମୁଣ୍ଡପିଟି ଫଟେଇ ଦେବାକୁ ମନ ଚାହୁଁଥିଲା, ହେଲେ...

“ଆଉ ଏଠି ଛୁଡ଼ାନ୍ତୋଇ ସିନ୍ କରନ୍ତୁନି ଆଜ୍ଞା, ଯାଆନ୍ତୁ” ସିନ୍ଦ୍ୱାବାବୁ ମଧୁମଙ୍ଗଳକୁ ଆଗକୁ ଚାଲିଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ ଜଣେ ପରସ୍ତ ସୈନିକ ଭଳି ଧୀରେ ଅତି ଧୀରେ ଆଗକୁ ଯାଇଥିଲା । ତା ଜୀବନର ସମସ୍ତ ସ୍ୱପ୍ନ, ଭବିଷ୍ୟତର ରଙ୍ଗିନ୍ କଳ୍ପନା ସବୁ ଯେପରି ଧୂଳିସାତ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା । ମାନସପତ୍ତରେ ତାର ଗୁରୁଥିଲା ମଧୁମିତାର ମୁହଁ, ବିବାହ ବେଳରେ ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ଦିଶୁଥିଲା ଆଉ ତାକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରୁଥିଲା ଆଉ ଜଣେ ଯୁବକ । ଅଃ—ବେଦନା ଆଉ ବ୍ୟଥାରେ ଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ଅସହ୍ୟ ଦହନ ଜ୍ୱାଳାରେ ଜଳୁଥିଲା ମଧୁମଙ୍ଗଳ । ବଡ଼ ଲୋକ ଦିଅର ମନ କପରି ଚିହ୍ନିବ ବିଚାର । ଏତେଦିନ ଶିଖରି ରାସ୍ତାରେ ଅନିଶ୍ଚିତ ହୋଇ ଛୁଟୁଥିଲା ସେ । ଅତି ଏକ ଶକ୍ତ କରଡ଼ାଖାଇ ଆଉ ଉଠିପାରୁନି ସେ । ଖାଲି ଛଟପଟ ହେଉଛି, ଯୁଗଯୁଗର ଅହେତୁକ ବିଚ୍ଛେଦରେ ଫାଟି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଯାଉଛି ତାର ମନ ।

ଆଉ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ଦୂର ଆକାଶରେ ଖଣ୍ଡେ କଳାହାଣ୍ଡିଆ ମେଘ ସହ ଧକ୍କା ଖାଇ ରୂପସୀ ବାଦଲ ଖଣ୍ଡେ ଚୁରି ଚୁରି ହୋଇ ଝରିପଡ଼ିଲା ତଳକୁ, ଅଃ—ମେଘ କନ୍ୟାର ଶୀତଳ ସ୍ପର୍ଶ ବି ଆଜି ମଧୁମଙ୍ଗଳ ପ୍ରାଣରେ ଶୀତଳର ତୋଳୁ ନାହିଁ ବରଂ ଦେହ ମନ ସବୁ ତାର ଜଳୁଛି । ସେ ଜଳୁଛି, ଆଉ ସେହି ଦହନ ଭିତରେ ମଧୁମଙ୍ଗଳର ସୁନେଲି ଭବିଷ୍ୟତ ଜଳି ଉଠୁ ହେଉଛି ।